

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

A6-0520/2007

20.12.2007

SPRAWOZDANIE

W kierunku strategii UE na rzecz praw dziecka
(2007/2093(INI))

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

Sprawozdawca: Roberta Angelilli

Sprawozdawca komisji opiniodawczej (*) :
Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia

(*) Procedura obejmująca zaangażowane komisje – art. 47 Regulaminu

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	34
OPINIA KOMISJI PRAW KOBIET I RÓWNOUPRAWNIENIA	47
OPINIA KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH	55
OPINIA KOMISJI ROZWOJU	62
OPINIA KOMISJI ZATRUDNIENIA I SPRAW SOCJALNYCH	66
OPINIA KOMISJI KULTURY I EDUKACJI	74
OPINIA KOMISJI PRAWNEJ	79
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI	82

(*) Procedura obejmująca zaangażowane komisje- art. 47 Regulaminu

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

W kierunku strategii UE na rzecz praw dziecka (2007/2093(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 6 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej w Brukseli w dniach 21-22 czerwca 2007 r. dotyczące reformy traktatów,
- uwzględniając brzmienie przyszłego art. 3 Traktatu Lizbońskiego, w którym stwierdzono, że Unia „zwalcza [...] dyskryminację oraz wspiera [...] ochronę praw dziecka” oraz uściślono, że „w stosunkach zewnętrznych Unia [...] przyczynia się do [...] ochrony praw człowieka, w szczególności praw dziecka”,
- uwzględniając decyzję podjętą przez głowy państw i rządów na zakończenie Konferencji Międzyrządowej w Lizbonie w dniu 19 października 2007 r. w sprawie uczynienia z Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej wiążącego dokumentu prawnego; art. 24 karty wyraźnie odnosi się do „praw dziecka” i stanowi między innymi, że „wszystkie działania dotyczące dzieci, zarówno podejmowane przez władze publiczne, jak i instytucje prywatne, należy podporządkować najlepszym interesom dziecka”,
- uwzględniając decyzję Unii w sprawie przystąpienia do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 1950 r., która przewiduje sankcje w razie jej nieprzestrzegania,
- uwzględniając Konwencję o prawach dziecka ONZ oraz protokoły fakultatywne do niej, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.,
- uwzględniając Program działania ONZ przyjęty na międzynarodowej Konferencji na temat ludności i rozwoju w Kairze we wrześniu 1994 r.,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 168/2007 z dnia 15 lutego 2007 r. ustanawiające Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 4 lipca 2006 r. „W kierunku strategii UE na rzecz praw dziecka” (COM(2006)0367),
- uwzględniając sprawozdanie okresowe mediator Parlamentu Europejskiego ds. rodzicielskiego uprowadzenia dziecka za granicę z dnia 1 marca 2007 r., które zaalarmowało Komisję Europejską, Parlament Europejski oraz inne instytucje dramatycznym wzrostem liczby przypadków rodzicielskiego uprowadzenia dziecka,
- uwzględniając wyniki konsultacji przeprowadzonej przez organizację Save the Children i Plan International w sprawie komunikatu Komisji,

- uwzględniając forum ustanowione przez Komisję po opublikowaniu komunikatu „W kierunku strategii UE na rzecz praw dziecka”, które po raz pierwszy odbyło się w Berlinie dnia 4 czerwca 2007 r.,
 - uwzględniając deklarację polityczną przyjętą w Berlinie dnia 4 czerwca 2007 r. podczas pierwszego forum, w której ponownie wyraża się wolę systematycznego uwzględniania praw dziecka w polityce wewnętrznej i zewnętrznej Unii Europejskiej,
 - uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie niedyskryminacji i równych szans dla wszystkich – strategia ramowa,
 - uwzględniając komentarz merytoryczny nr 4 z dnia 25 maja 2006 r. sieci UE niezależnych ekspertów w dziedzinie praw podstawowych, zatytułowany „Wdrażanie praw dziecka w Unii Europejskiej”¹,
 - uwzględniając badanie Sekretarza Generalnego ONZ w sprawie przemocy wobec dzieci, przedstawione Zgromadzeniu Ogólnemu ONZ w dniu 11 października 2006 r.,
 - uwzględniając wytyczne UNICEF-u z września 2006 r. w sprawie ochrony praw dzieci – ofiar handlu ludźmi,
 - uwzględniając decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW z dnia 22 grudnia 2003 r. dotyczącą zwalczania seksualnego wykorzystania dzieci i pornografii dziecięcej,
 - uwzględniając art. 34 i 35 Konwencji o prawach dziecka, które dotyczą ochrony dzieci przed wszelkimi formami wykorzystywania seksualnego i maltretowania na tle seksualnym oraz zmierzają do przeciwdziałania uprowadzeniom, sprzedaży bądź handlowi dziećmi,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 22 maja 2007 r. „W kierunku ogólnej strategii zwalczania cyberprzestępczości” (COM(2007)0267),
 - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz opinie Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia, Komisji Spraw Zagranicznych, Komisji Rozwoju, Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, Komisji Kultury i Edukacji oraz Komisji Prawnej (A6-0520/2007),
- A. mając na uwadze, że głównym celem komunikatu Komisji „W kierunku strategii UE na rzecz praw dziecka” jest pozytywna afirmacja praw dziecka, w tym przede wszystkim prawa do własnej tożsamości, do dorastania w bezpiecznych warunkach / prawa do opieki, prawa do posiadania rodziny, prawa do uczuć i zabawy, prawa do ochrony zdrowia, do nauki, integracji społecznej, równych szans, sportu oraz czystego i podlegającego ochronie środowiska, a także prawa do uzyskiwania informacji na ten temat, w celu rozwijania społeczeństwa przyjaznego dziecku i do niego przystosowanego,

¹ http://ec.europa.eu/justice_home/cfr_cdf/doc/thematic_comments_2006_en.pdf.

w którym dzieci będą mogły czuć się chronione i którego będą uczestnikami,

- B. mając na uwadze, że art. 24 ust. 3 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej stanowi, że „każde dziecko ma prawo do utrzymywania stałego, osobistego związku i bezpośredniego kontaktu z obojgiem rodziców, chyba że jest to sprzeczne z jego interesami”;
- C. mając na uwadze, że zgodnie z art. 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i art. 12 Konwencji ONZ o prawach dziecka ważne jest, aby wszystkim dzieciom zagwarantować prawo do „uczestnictwa” tak, aby zawsze brać pod uwagę ich doświadczenie i poglądy we wszystkich sprawach, które ich dotyczą, przyjmując je z należyłą wagą stosowanie do wieku i dojrzałości dziecka; mając również na uwadze, że prawo to jest bezwarunkowe i nie można nakładać na nie ograniczeń; mając na uwadze, że należy znaleźć sposoby komunikowania się z wszystkimi dziećmi, nawet z dziećmi, które wyrażają się w sposób mało zrozumiały dla dorosłych, jak np. bardzo małe dzieci, dzieci niepełnosprawne i dzieci niemówiące tym samym językiem, co my,
- D. mając na uwadze podstawowe znaczenie uwzględniania i ochrony praw dziecka we wszystkich politykach Unii, które go dotyczą bezpośrednio lub pośrednio (mainstreaming),
- E. mając na uwadze, że ubóstwo i wykluczenie społeczne rodziców jest dla dzieci poważną przeszkodą w wykonywaniu należnych im praw; mając na uwadze, że istnieje wiele innych czynników uniemożliwiających dzieciom wykonywanie ich praw – wśród czynników tych wymienić można niezadowolające wywiązywanie się rodziców z zadań rodzicielskich, konieczność reprezentowania dzieci przez dorosłych w sprawach prawnych lub fakt, że prawo do opieki zdrowotnej może być realizowane jedynie za zgodą osoby sprawującej opiekę nad dzieckiem,
- F. mając na uwadze, że dorośli powinni tworzyć sprzyjające warunki, umożliwiające dzieciom zabieranie głosu, aby mogły one wyrażać swoje opinie i być wysłuchane; mając również na uwadze, że dorośli powinni dostrzegać wartość gestów pokoju i przyjaźni u dzieci i zachęcać je do łączenia się w grupy z innymi dziećmi; mając na uwadze, że czas to ważny czynnik dla tworzenia warunków sprzyjających uważnemu słuchaniu oraz dawaniu dzieciom możliwości zabierania głosu, co nie powinno się ograniczać wyłącznie do jednorazowych imprez, a także mając na uwadze, że finansowanie programów publicznych powinno uwzględniać ten wymóg,
- G. mając na uwadze, że naruszanie praw dzieci, przemoc wobec dzieci i handel dziećmi dla celów nielegalnej adopcji, prostytucji, nielegalnej pracy, wymuszonych małżeństw, zebrania na ulicy lub innych celów wciąż stanowi problem w UE,
- H. uwzględniając fakt, że coraz więcej dzieci cierpi na choroby przewlekłe, takie jak atopowe zapalenie skóry i alergie, a także na schorzenia dróg oddechowych oraz z powodu nadmiernego hałasu,
- I. uwzględniając fakt, że prawa dziecka w zakresie środowiska naturalnego znajdują swoje oparcie w Konwencji ONZ o prawach dziecka,
- J. mając na uwadze, że środowisko rodzinne stanowi odpowiednie ramy dla ochrony praw

dziecka, rozwoju jego zdolności, zdobywania wiedzy niezbędnej do wykonywania jego praw oraz uczenia się obowiązków, i że w związku z tym należy dołożyć wszelkich starań w celu wspierania rodziny za pomocą odpowiedniej polityki publicznej, lecz mając na uwadze, że w przypadku braku takich ram wszystkie dzieci powinny być objęte zgodnie z Konwencją ONZ o prawach dziecka, ochroną zastępczą, która zapewni ich rozwój wolny od dyskryminacji w jakiegokolwiek postaci,

- K. mając na uwadze, że strategia UE na rzecz dziecka powinna być zakorzeniona w wartościach i zasadach określonych w Konwencji ONZ o prawach dziecka,
- L. mając na uwadze, że należy uznać prawa dziecka jako niezależnej osobowości prawnej i że mimo międzynarodowych i krajowych przepisów dziewczynki i kobiety są często ofiarami nierówności prawnych, społecznych i ekonomicznych, dotyczących wykonywania przysługujących im pozytywnych i podstawowych praw, takich jak dostęp do edukacji, szkoleń i ochrony zdrowia, bezpiecznej żywności, czystej wody oraz praw reprodukcyjnych dla nastolatków,
- M. mając na uwadze, że podstawowe wartości i prawa, w tym także równouprawnienie płci, powinny stanowić nieodłączny element edukacji w dzieciństwie oraz fundament wszystkich dalszych etapów życia,
- N. mając na uwadze, że równość między mężczyznami i kobietami rozpoczyna się od uznania równości między chłopcami a dziewczynkami od pierwszych lat życia, kluczowe znaczenie ma wprowadzenie perspektywy płci do każdego z obszaru polityk mającego wpływ na dziecko,
- O. mając na uwadze, że takich przypadków gwałcenia praw kobiet i dziewcząt-alohtonów, jak tzw. przestępstwa honorowe, wymuszone małżeństwa, okaleczenia narządów płciowych oraz inne naruszenia nie można uzasadnić żadnymi kulturowymi czy religijnymi względami i w żadnych okolicznościach nie powinno się ich tolerować,
- P. mając na uwadze, że dzieci w Europie już w młodym wieku konfrontowane są z obrazami z gatunku horroru, scenami pornograficznymi i scenami przemocy, oraz że przemoc pokazywana w mediach może mieć pustoszące skutki psychospołeczne, takie jak stany lękowe i depresje, wzrost agresywności i problemy w szkole,

Przegląd strategii

1. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji, która dość wyraźnie uwidacznia, że wszystkie konwencje dotyczące podstawowych praw człowieka obejmują w równej mierze dzieci i dorosłych oraz że podobnie dzieje się w przypadku szeregu praw dodatkowych, w tym postanowień Konwencji ONZ o prawach dziecka, sporządzonej specjalnie z myślą o szczególnej sytuacji dzieci i młodzieży;
2. z zadowoleniem przyjmuje decyzję konferencji międzyrządowej z dnia 19 października 2007 r., by prawa dziecka - jako jeden z celów UE - ująć w Traktacie Lizbońskim, dostarczając w ten sposób nowej podstawy prawnej prawom dzieci;
3. z zadowoleniem przyjmuje opracowanie planu działania Komisji na rzecz dzieci w

stosunkach zewnętrznych, który wpisze się w zatwierdzone ramy i zobowiązania strategii UE na rzecz praw dziecka;

4. stwierdza, że coraz większa liczba dziedzin podlegających kompetencjom UE wywiera bezpośredni lub pośredni wpływ na prawa dziecka i zwraca się do Komisji o zamieszczenie w badaniu dotyczącym oceny wpływu przewidzianym w komunikacie z dnia 24 kwietnia 2005 r. zatytułowanym „Przestrzeganie Karty Praw Podstawowych we wnioskach legislacyjnych Komisji – Metodologia zapewniająca systematyczną i ścisłą kontrolę” (COM(2005)0172) części poświęconej uwzględnianiu praw dziecka z prawnego punktu widzenia;
5. zwraca się do Komisji o wystąpienie z wnioskiem w sprawie utworzenia odnośnej pozycji budżetowej dotyczącej praw dziecka, która pozwoliłaby na sfinansowanie pracy nad wdrożeniem komunikatu komisji „W kierunku strategii Ue na rzecz praw dziecka” oraz i projektów dotyczących dzieci, takich jak europejski system szybkiego ostrzegania dotyczący uprowadzania dzieci, oraz gremium koordynacyjne składające się z przedstawicieli organów centralnych państw członkowskich, upoważnionych do ograniczenia przypadków uprowadzenia dziecka; odpowiednia linia budżetowa powinna objąć udzielanie dotacji sieciom organizacji pozarządowych działających w tej dziedzinie i zapewnić udział dzieci w pracach nad wdrożeniem komunikatu i tych projektów;
6. wzywa do stworzenia skutecznego systemu monitoringu wspieranego środkami finansowymi oraz do sporządzania rocznych sprawozdań w celu zapewnienia wykonania zobowiązań określonych w komunikacie „W kierunku strategii UE na rzecz praw dziecka” i wdrożenia przyszłej strategii na rzecz praw dziecka;
7. przypomina, że skuteczność przyszłej strategii wymaga zaangażowania i przyjęcia długoterminowych działań, wzmocnionej i skutecznej kontroli wdrażania praw dziecka poprzez rozwijanie wskaźników oraz zaangażowanie organizacji pozarządowych, rodziców i stowarzyszeń edukacyjnych, jak również koordynacji z innymi inicjatywami i polityką krajową i międzynarodową w zakresie obrony praw dziecka;
8. wzywa Komisję do opracowywania co dwa lata, począwszy od roku 2008, obszernego sprawozdania Unii Europejskiej na temat dzieci i młodzieży;
9. z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji wprowadzenia numeru interwencyjnego dla dzieci potrzebujących pomocy w całej UE oraz zwraca uwagę, że taka usługa musi być bezpłatna i dostępna 24 godziny na dobę; wzywa państwa członkowskie, aby poinformowały dzieci za pośrednictwem środków informacji o możliwości korzystania z tej usługi;
10. z zainteresowaniem oczekuje na sprawozdanie Komisji w sprawie wdrożenia w państwach członkowskich decyzji ramowej z 2003 r. dotyczącej zwalczania seksualnego wykorzystywania dzieci i pornografii dziecięcej;
11. wzywa do zaliczenia ochrony praw dziecka, ustanowionej na mocy Konwencji ONZ o prawach dziecka, do priorytetów wieloletnich ram działalności Agencji Praw Podstawowych (zwanej dalej „Agencją”) oraz ustanowienia przez nią w możliwie krótkim terminie sieci współpracy z instytucjami międzynarodowymi, w szczególności z

rzecznikami praw dziecka, oraz organizacjami pozarządowymi aktywnymi w tej dziedzinie w celu pełnego wykorzystania ich doświadczenia i informacji, którymi dysponują;

12. zwraca się do Komisji, Agencji i państw członkowskich do czynienia starań we współpracy z właściwymi agencjami ONZ, organizacjami międzynarodowymi i ośrodkami badawczymi na rzecz lepszego gromadzenia porównywalnych danych statystycznych dotyczących sytuacji dzieci w UE, w razie konieczności poprzez rozszerzenie mandatu Eurostatu, w celu opracowania i uwzględnienia większej liczby wskaźników bezpośrednio dotyczących dzieci, np. ubóstwa czy wykluczenia społecznego wśród dzieci; należy zapewnić udział dzieci w gromadzeniu danych;
13. zwraca się do Komisji o zebranie danych według płci i wieku dotyczących wszystkich form dyskryminacji i przemocy wobec dzieci, włączenie problematyki równości kobiet i mężczyzn do wszystkich strategii politycznych oraz instrumentów przyszłej strategii, w tym do działań Forum ds. praw dziecka, oraz o zapewnienie monitorowania i oceny tych strategii politycznych między innymi za pomocą budżetowania uwzględniającego problematykę płci („gender budgeting”);
14. wzywa do włączania praw dziecka do głównego nurtu polityki zewnętrznej i zewnętrznych działań UE, w tym europejskiej polityki sąsiedztwa i partnerstwa strategicznego z Rosją, zgodnie z treścią przyszłego dokumentu roboczego służb Komisji „Plan działań Unii Europejskiej na rzecz praw dziecka w stosunkach zewnętrznych”, oraz w procesie rozszerzenia, przy uznaniu, że te dziedziny polityki są potężnymi narzędziami stwarzania możliwości promowania praw dziecka, oraz wzywa Komisję do przełożenia tych możliwości na konkretne cele w działaniach zewnętrznych UE i państw członkowskich; wzywa Komisję do przełożenia tych możliwości na konkretne cele w działaniach zewnętrznych Wspólnoty i państw członkowskich;
15. wzywa Komisję do przedstawienia sprawozdania w sprawie możliwości włączenia do wszystkich umów międzynarodowych zawartych między Wspólnotą Europejską a krajami trzecimi specjalnej prawnie wiążącej klauzuli dotyczącej przestrzegania praw dziecka określonych na szczeblu międzynarodowym. 1Dz.U.
16. wzywa Komisję do podwojenia wysiłków na rzecz pomocy krajom rozwijającym się w przeniesieniu do ich prawa krajowego przepisów Konwencji ONZ o Prawach Dziecka i jej protokołów fakultatywnych;
17. wzywa do rozważenia przystąpienia UE do Konwencji ONZ o prawach dziecka oraz dwóch protokołów fakultatywnych, a także do konwencji Rady Europy dotyczących praw dziecka, w tym do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka (EKPC), oraz do konwencji o wykonywaniu praw dzieci, o przysposobieniu dzieci, o wykorzystywaniu i wyzysku seksualnym, i zwraca się do Rady o przyjęcie zasadniczego stanowiska w celu umożliwienia w przyszłości uczestnictwa UE w negocjowaniu konwencji mających na celu ochronę praw dzieci;
18. zwraca uwagę, że wszelkie strategie dotyczące praw dziecka powinny być zakorzenione w wartościach i czterech podstawowych zasadach zapisanych w konwencji ONZ o prawach dziecka: ochrona przed wszelkimi formami dyskryminacji; zabezpieczenie interesów

dziecka sprawą wagi nadrzędnej; prawo do życia i rozwoju; prawo do wyrażania opinii, która będzie ponadto uwzględniana we wszelkich sprawach i procedurach dotyczących dzieci;

19. wyraża ubolewanie, że jak dotąd nie wszystkie państwa członkowskie powołały rzecznika praw dziecka zgodnie z wezwaniem Komitetu Praw Dziecka ONZ w celu wsparcia urzeczywistniania praw dziecka i dalszego wykonywania Konwencji ONZ o prawach dziecka i wzywa państwa członkowskie, które dotąd tego nie zrobiły, do jak najszybszego podjęcia tego kroku; jest zdania, że UE powinna udostępnić Europejskiej Sieci Rzeczników Praw Dziecka (ENOC) wsparcie finansowe, tak aby sieć ta mogła bardziej intensywnie i na skalę europejską zajmować się problemami związanymi z prawami dziecka;
20. mając na uwadze, że rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej jest różnie interpretowane przez władze krajowe; wzywa Komisję do opracowania wytycznych oraz zbioru najlepszych praktyk, aby wyjaśnić i ułatwić stosowanie wymienionego rozporządzenia;
21. podkreśla znaczenie pełnego wywiązania się przez państwa członkowskie i kraje kandydujące z istniejących zobowiązań międzynarodowych, w szczególności wynikających z Konwencji o prawach dziecka ONZ, Konwencji ONZ w sprawie praw osób niepełnosprawnych, która zawiera szczegółowe przepisy dotyczące niepełnosprawnych dzieci, oraz konwencji MOP w sprawie pracy dzieci;
22. wzywa państwa członkowskie, które jeszcze tego nie zrobiły, do ratyfikacji Konwencji haskiej z dnia 19 października 1996 r. o jurysdykcji, prawie właściwym, uznawaniu, wykonywaniu orzeczeń i współpracy w odniesieniu do odpowiedzialności rodzicielskiej i środków ochrony dzieci; nalega, aby poszczególne instytucje Unii Europejskiej zachęcały kraje trzecie do ratyfikacji głównych międzynarodowych aktów prawnych dotyczących ochrony dzieci, w szczególności aktów, które mogą wpłynąć na poprawę sytuacji nieletnich imigrantów;
23. wzywa UE do aktywnego udziału poprzez wyjaśnianie i zalecanie w szerzeniu znajomości Konwencji ONZ o prawach dziecka i jej rozpowszechnianiu na terenie UE i poza nią za pośrednictwem „łagodnej persfajzi”;
24. przypomina państwom członkowskim, że muszą bezzwłocznie przestrzegać swoich europejskich i międzynarodowych zobowiązań w dziedzinie ochrony praw dziecka;
25. zachęca państwa członkowskie do tworzenia programów wymiany nauczycieli i uczniów z krajami spoza UE, w szczególności z krajami Bliskiego Wschodu i krajami rozwijającymi się, i wspierania oraz szerzenia praw dziecka ze szczególnym uwzględnieniem prawa do nauki i równouprawnienia płci;
26. podkreśla konieczność uwzględniania potrzeb dzieci i różnorodności tych potrzeb; dobrym przykładem takiej zróżnicowanej skali jest siódmy raport UNICEF z serii Innocenti Report Card, który przedstawia sytuację dzieci w odniesieniu do sześciu różnych obszarów – sytuacji materialnej, zdrowia i bezpieczeństwa, edukacji, relacji

z rodziną i rówieśnikami, zagrożeń oraz postrzegania swojego statusu przez dzieci i młodzież;

27. wzywa Komisję i państwa członkowskie Unii do podjęcia działań na rzecz zapewnienia przestrzegania praw dzieci niepełnosprawnych umysłowo, szczególnie w kontekście prawa do wolności, edukacji, dostępu do wymiaru sprawiedliwości, oraz ochrony od tortur i okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania;
28. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia dzieciom skutecznego, niezależnego przedstawicielstwa we wszelkich dotyczących ich postępowaniach sądowych i postępowaniach podobnych do sądowych, a także prawnie wyznaczonego opiekuna w przypadku, gdy brakuje odpowiedzialnego, kompetentnego i odpowiedniego dorosłego członka rodziny, który byłby zdolny do pełnienia takiej funkcji;
29. podkreśla, że skoro olbrzymia większość dzieci, przede wszystkim małych, wychowywana jest w rodzinie, to strategia dotycząca praw dziecka musi obejmować zwiększanie dobrobytu rodzin;
30. zwraca się do Komisji o opracowanie polityki i prowadzenie wszechstronnych i przekrojowych działań w zakresie ochrony praw dzieci w celu uzyskania spójności terytorialnej i równości szans dzieci;
31. proponuje, by UE określała pojęciem „dzieci w niebezpieczeństwie” wszystkie dzieci znajdujące się w sytuacji społecznej stanowiącej zagrożenie dla ich nienaruszalności umysłowej lub fizycznej lub też narażającej je na niebezpieczeństwa przestępczości, bez względu na to, czy stałyby się sprawcami, czy ofiarami przestępstw;
32. zachęca Komisję i państwa członkowskie do podejmowania inicjatyw (kampanii informacyjnych, wymiany najlepszych wzorców itp.) mających na celu zapobieganie sytuacjom, w których dzieci znalazłyby się „w niebezpieczeństwie”, w tym zapobieganie przestępczości nieletnich;
33. przypomina, że prawo do edukacji i szkolenia to podstawowe prawo socjalne, i wzywa wszystkie państwa członkowskie i kraje kandydujące do zapewnienia tego prawa niezależnie od pochodzenia społecznego i etnicznego dziecka lub jego rodziców, oraz stanu fizycznego lub sytuacji prawnej dziecka lub jego rodziców;
34. zwraca się o włączenie do przyszłej strategii działań zapobiegających przemocy ze względu na płeć, obejmujących między innymi kampanie uwrażliwiające na temat równości kobiet i mężczyzn skierowane do dzieci, rodziców, wychowawców oraz szczególnie narażonych społeczności, mających na celu umożliwienie emancypacji dziewczynek oraz skuteczniejszej obrony ich praw; wzywa do propagowania aktywnego udziału chłopców i mężczyzn we wspomnianych środkach zapobiegawczych; zwraca się do Komisji o uzależnienie swojej polityki wspierania rozwoju oraz umów handlowych od wdrożenia przepisów prawnych zapewniających równość kobiet i mężczyzn oraz znoszących wszelkie rodzaje przemocy wobec kobiet i dzieci;
35. wzywa Komisję, aby w ramach swych stosunków z państwami trzecimi zachęcała do ratyfikowania międzynarodowych konwencji, których celem jest wyeliminowanie

przypadków dyskryminacji kobiet, a także aby wspierała ich udział w życiu gospodarczym, społecznym i politycznym, przyczyniając się w ten sposób do poprawy sytuacji dzieci;

Udział dzieci

36. z zadowoleniem przyjmuje zorganizowanie przez Komisję forum skupiającego przedstawicieli państw członkowskich, Parlamentu Europejskiego i Komisji, organizacji pozarządowych, organizacji krajowych i międzynarodowych aktywnych w dziedzinie praw dziecka, oraz same dzieci; uważa, że udział dzieci powinien być jednym z głównych celów forum; wzywa Komisję do zapewnienia udziału dzieci, a także rzeczników praw dziecka państw członkowskich oraz stowarzyszeń rodziców i rodzin;
37. z zadowoleniem przyjmuje powołanie przez Komisję grupy międzyresortowej i wyznaczenie koordynatora ds. praw dziecka oraz wzywa do utworzenia w Parlamencie Europejskim zgodnie z postanowieniami traktatu lizbońskiego jednostki koordynującej działającej w sposób skoordynowany z międzyresortową grupą Komisji, w celu połączenia i racjonalizacji wszystkich inicjatyw i działań parlamentarnych dotyczących praw dziecka; jest zdania, że organy te powinny również zapewnić sieć wymiany informacji i dobrych wzorców nawiązujących do krajowych planów strategicznych na rzecz dzieci wdrażanych przez niektóre państwa członkowskie; wzywa te organy do nawiązania bezpośredniego kontaktu z organizacjami dziecięcymi i młodzieżowymi w celu wypracowania, wdrożenia, monitorowania i zagwarantowania konkretnego i skutecznego udziału dzieci we wszelkich dotyczących ich procesach decyzyjnych;
38. przypomina, że dzieci i młodzież, niezależnie od wieku, mają prawo do wyrażania swoich poglądów; uważa, że dziewczęta, podobnie jak chłopcy mają prawo do własnego zdania oraz że prawo to powinno zostać zagwarantowane w trakcie prac nad unijną strategią praw dziecka oraz, że należy w niej zapewnić równy udział dziewcząt i chłopców;
39. uznaje, że czynne uczestnictwo jest ściśle związane z informacją; przychylnie odnosi się do przyjęcia strategii komunikacji i informacji, dzięki której działania UE będą publikowane w przyjazny dla dzieci sposób i będą dostępne dla wszystkich;
40. z zainteresowaniem oczekuje na opublikowanie przez Komisję w 2008 r. analizy skutków dokonywanych już przez UE działań dotyczących praw dziecka oraz dokumentu konsultacyjnego zmierzającego do zdefiniowania priorytetów przyszłych działań UE w dziedzinie praw dziecka, mającego na celu przyjęcie białej księgi; zwraca się do Komisji o uwzględnienie wyników konsultacji przeprowadzonej na początku 2007 r. przez organizację Save the Children i Plan International wśród około tysiąca dzieci, która wykazała, że zdaniem dzieci priorytetowe tematy obejmują stosowaną wobec nich przemoc, dyskryminację, wykluczenie społeczne i rasizm, skutki zażywania narkotyków, alkoholu i tytoniu, prostytutkę i handel ludźmi, jak również ochronę środowiska¹; uważa, że oprócz tych szczególnych spraw priorytetowych szerokim celem strategii musi być prawo dzieci do uczestnictwa i wpływu; z tego względu wzywa Komisję do zainicjowania procesu, w którym wszystkie zaangażowane strony, w tym dzieci, będą mogły uczestniczyć w konsultacjach prowadzących do określenia strategii UE na rzecz praw

¹ http://www.savethechildren.net/alliance/where_we_work/europegrp_haveyoursay.html.

dziecka;

41. uważa za niezwykle istotne udzielanie dzieciom informacji o prawach dziecka w sposób im przyjazny i za pomocą odpowiednich środków; wzywa Komisję do:
- opracowania skutecznych narzędzi komunikacji, w tym przyjaznej dzieciom strony internetowej, w celu propagowania działań UE na rzecz praw dzieci;
 - utworzenia stałego wspólnego systemu informowania w celu podniesienia świadomości w zakresie sytuacji dzieci w UE;
 - ustanowienia i wspierania okresowych i stałych systemów informowania o sytuacji dzieci w UE, takich jak biuletyny statystyczne, badania lub wymiana informacji i dobrych wzorców;

Priorytety strategii UE na rzecz praw dziecka

Przemoc

42. oświadcza, że przemoc wobec małoletnich – niezależnie od formy, jaką przybiera, i otoczenia, w tym dom, – nie ma uzasadnienia i musi być potępiona; wzywa zatem do uchwalenia na szczeblu wspólnotowym aktów prawnych zakazujących wszelkich form przemocy, wykorzystywania na tle seksualnym, uwłaczających godności kar i szkodliwych praktyk tradycyjnych; potępia wszelkie formy przemocy dokonywane na dzieciach, w tym akty przemocy fizycznej, psychicznej i seksualnej, takie jak tortury, wykorzystywanie i eksploatacja dzieci, uprowadzanie, handel dziećmi lub sprzedaż ich albo ich organów, przemoc w rodzinie, pornografia dziecięca, prostytutka dziecięca, pedofilia i szkodliwe praktyki tradycyjne, jak np. okaleczanie kobiecych organów płciowych, przymusowe małżeństwa, zbrodnie w imię honoru;
43. przypomina o zaleceniach sformułowanych w badaniu poświęconym przemocy wobec dzieci przeprowadzonym przez Sekretarza Generalnego ONZ, które dotyczą zapobiegania i przeciwdziałania wszelkim formom przemocy wobec dzieci, w szczególności zauważa potrzebę uprzywilejowania rozwiązań w dziedzinie polityki prewencyjnej i wzmocnienia usług socjalnych, zwłaszcza usług z zakresu mediacji rodzinnej, wzmocnienia wsparcia udzielanego ofiarom przemocy, pociągania sprawców do odpowiedzialności oraz usprawnienia procesu gromadzenia i analizy danych dotyczących tego ukrytego problemu; w obrębie ram policyjnych wzywa do propagowania zapobiegania przemocy wymierzonej przeciwko dzieciom, działań wspierających poszerzanie wiedzy, akcji informacyjnych i edukacyjnych, działań z zakresu budowania potencjału na rzecz grup zawodowych pracujących dla dzieci i z dziećmi;
44. wzywa państwa członkowskie do wdrożenia szczegółowych przepisów prawnych dotyczących okaleczania genitaliów kobiet, lub do przyjęcia takich przepisów ustawowych, na mocy których można ścigać na drodze sądowej wszystkie osoby, które dokonują okaleczenia genitaliów kobiet;
45. wzywa państwa członkowskie do przeciwdziałania przestępstwom „w obronie honoru”

niezależnie od ich motywu i tego czy wiąże się on z homoseksualizmem, religią czy tożsamością płci, z przymusowymi małżeństwami i małżeństwami z niepełnoletnimi;

46. wzywa państwa członkowskie do uwrażliwiania lekarzy na szkodliwe praktyki wynikające z tradycji oraz do zapewnienia, że winni tych przestępstw zostaną ukarani zgodnie z obowiązującymi przepisami zwracając szczególną uwagę na najbardziej zagrożone grupy, w tym dziewczynki i kobiety imigrantki, dziewczynki i kobiety pochodzące z mniejszości etnicznych oraz dziewczynki niepełnosprawne;
47. wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia obowiązkowego rejestrowania przez pracowników służby zdrowia wszystkich przypadków okaleczenia genitaliów kobiet, jak i przypadków, w których istnieje podejrzenie, że może nastąpić okaleczenie genitaliów kobiet;
48. wzywa państwa członkowskie do głośnego piętnowania przemocy kobiet podyktowanej tradycją, do potępiania przypadków przemocy i pogwałcenia praw człowieka dziewcząt alochtonem na gruncie rodzinnym oraz do skontrolowania, na mocy których przepisów można pociągać członków rodziny do odpowiedzialności, zwłaszcza w przypadku tak zwanych przestępstw honorowych;
49. utrzymuje, że w celu rozpoznania i przeciwdziałania na wczesnym etapie przemocy wobec dzieci i ich wykorzystywaniu trzeba wprowadzić szczególną formalną procedurę rejestrowania i rozpatrywania takich przypadków, jak również programy szkoleniowe dla personelu medycznego i pracowników opieki zdrowotnej odpowiedzialnych za sprawy związane ze zdrowiem fizycznym i psychicznym dzieci;
50. popiera mianowanie specjalnego przedstawiciela Sekretarza Generalnego ONZ ds. likwidacji przemocy wobec dzieci, wyposażonego w mandat i środki potrzebne do wypełnienia przyjętych na globalnym szczeblu zobowiązań do położenia kresu przemocy wobec dzieci;
51. podkreśla, że należy określić ramy prawne w odniesieniu do wykorzystywania seksualnego dzieci i maltretowania dzieci oraz wzmocnić współpracę sądową między państwami członkowskimi, Europolem, Eurojustem i wszystkimi właściwymi organami międzynarodowymi;
52. wzywa państwa członkowskie do przeznaczenia środków na akcje edukacyjne i medialne, skierowane do rodziców i przedstawicieli odpowiednich zawodów, w celu zagwarantowania przyjaznych dziecku usług prawnych, medycznych i psychologicznych;
53. wzywa wszystkie instytucje i państwa członkowskie do zaangażowania się w zwalczanie seksualnego wykorzystywania dzieci, handlu dziećmi, pedofilii, wykorzystywania seksualnego dzieci za pośrednictwem internetu, prostytucji dziecięcej, turystyki seksualnej z udziałem dzieci oraz do podjęcia przy tym wszelkich niezbędnych środków w celu realizacji zbliżenia prawodawstwa krajowego w oparciu o wspólne zasady minimalne, przyjęte decyzją ramową 2004/68/WSiSW, a także dzięki innym instrumentom legislacyjnym przewidującym udział wszystkich zainteresowanych podmiotów – publicznych i prywatnych, o czym wspomniano także w komunikacie Komisji zatytułowanym „W kierunku ogólnej strategii zwalczania cyberprzestępczości”;

54. uważa, że wykorzystywanie seksualne dzieci powinno być traktowane pod względem sankcji karnych tak samo, jak przestępstwo gwałtu; uważa, że w przypadku gdy ofiarą wykorzystania lub wyzysku seksualnego jest dziecko należy to uwzględnić jako okoliczności obciążające;
55. wzywa państwa członkowskie do przyjęcia neutralnych pod względem płci przepisów w zakresie przemocy seksualnej oraz do karania zakupu dziecięcych usług seksualnych (tzn. świadczonych przez osoby niepełnoletnie) zgodnie z art. 1 Protokołu fakultatywnego do konwencji ONZ o prawach dziecka w sprawie zwalczania handlu dziećmi, prostytucji dziecięcej i pornografii dziecięcej, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 25 maja 2000 r.; świadomość ma kluczowe znaczenie dla zwalczania i zmniejszenia popytu na prostytucję dziecięcą i pornografię dziecięcą;
56. przypomina swoją rezolucję z dnia 16 listopada 2006 r. z zaleceniem dla Rady w sprawie zwalczania handlu ludźmi, gdzie w punkcie E preambuły postuluje się, aby za cel przyjęć zmniejszenie liczby ofiar handlu ludźmi o połowę w ciągu najbliższych 10 lat, przy czym oczywiście celem nadrzędnym powinno być możliwie najszybsze i najpowszechniejsze wyeliminowanie tego rodzaju przestępczości;
57. wzywa państwa członkowskie do podejmowania skutecznych legislacyjnych lub innych środków w tym zbieranie danych z podziałem na płeć i wiek w celu zapobiegania i eliminowania wszelkiego rodzaju przemocy dokonywanej na ich terytorium w sferze prywatnej i publicznej;
58. wzywa ponadto Komisję, by dołożyła starań w celu szybkiej ratyfikacji wyżej wymienionego protokołu do Konwencji ONZ o prawach dziecka oraz jej protokołu do tej samej konwencji, dotyczącego angażowania dzieci w konflikty zbrojne;
59. wzywa wszystkie instytucje UE i państwa członkowskie do zapewnienia pełnej ochrony ofiar handlu ludźmi i zapewnienia im pomocy, zwracając szczególnie uwagę na wypracowanie odpowiedniego, trwałego rozwiązania dla dzieci będących ofiarami handlu ludźmi;
60. wzywa wszystkie instytucje i państwa członkowskie do aktywnego uczestnictwa w walce z handlem dziećmi mającym na celu wszelkie formy wykorzystywania, w tym pracę (np. pracę dzieci, pracę przymusową, służbę domową, niewolnictwo i żebractwo), przymusowe małżeństwo, adopcję i nielegalne działania (np. handel narkotykami, kradzież kieszonkowa), wykorzystywanie seksualne i prostytucję;
61. wzywa Komisję do bezzwłocznego przystąpienia do oceny krajowych środków wykonawczych w odniesieniu do decyzji ramowej 2004/68/WSiSW z myślą o przedstawieniu wniosku w sprawie natychmiastowej zmiany przepisów krajowych sprzecznych z tą decyzją, i wspiera zaangażowanie wykazane przez Komisję, która w porozumieniu z głównymi firmami wydającymi karty kredytowe, prowadzi ocenę wykonalności technicznej wyłączenia z systemu płatności on-line witryn internetowych sprzedających w sieci materiały pornograficzne lub wprowadzenia innych ograniczeń; wzywa również inne podmioty gospodarcze, takie jak banki, kantory wymiany walut, dostawców internetowych i operatorów wyszukiwarek internetowych do aktywnego udziału w wysiłkach na rzecz zwalczania pornografii dziecięcej i innych form

wykorzystywania dzieci w celach komercyjnych; w związku z przyjęciem nowej dyrektywy w sprawie medialnych usług audiowizualnych¹ wzywa Radę i Komisję do wprowadzenia zakazu upowszechniania pornografii dziecięcej i przemocy wobec dzieci we wszystkich mediach audiowizualnych; uważa, że jednym z podstawowych priorytetów Komisji powinno być nasilenie transgranicznych działań przeciwko stronom internetowym zawierającym pornografię dziecięcą oraz poprawa współpracy między organami publicznymi i instytucjami prywatnymi, mająca na celu doprowadzenie do zobowiązania się do zamknięcia nielegalnych stron internetowych;

62. wskazuje na zjawisko wykorzystywania dzieci i młodocianych w świecie mody, muzyki, filmu i sportu;
63. z myślą o ochronie praw dzieci apeluje o utworzenie odpowiedniego, skutecznego i proporcjonalnego systemu regulacyjnego obejmującego dialog z dostawcami, środkami komunikacji (telewizje publiczne i prywatne, reklama, prasa, gry wideo, telefony komórkowe i internet) oraz branżami przemysłowymi, którego celem byłby między innymi zakaz rozpowszechniania obrazów i treści szkodliwych (w tym prześladowania w internecie) oraz wprowadzania do obrotu brutalnych gier wideo, które poprzez zachęcanie do przemocy i seksizmu, mogą wywierać szkodliwy wpływ na rozwój psychofizyczny dziecka; ponadto z zaniepokojeniem wskazuje na narastający problem wymiany plików multimedialnych MMS zawierających obrazy pornograficzne lub przedstawiające maltretowanie dzieci; wyraża swoje poparcie dla programu „Bezpieczniejszy internet”, którego celem jest wdrożenie środków operacyjnych i technicznych wspierających bezpieczniejsze korzystanie z internetu, zwłaszcza przez dzieci; w związku z tym wzywa również państwa członkowskie i dostawców usług internetowych, by we współpracy z producentami wyszukiwarek i policją wdrażały technologie blokad, aby nie dopuszczać użytkowników internetu do nielegalnych stron związanych z seksualnym wykorzystywaniem dzieci, oraz przestrzega ogół społeczeństwa przed dostępem do materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie dzieci;
64. z zadowoleniem przyjmuje rozpoczęcie wdrażania europejskich ram dla bezpieczniejszego korzystania z telefonów komórkowych przez nastolatków i dzieci, które to ramy zostały przyjęte w formie samoregulującego kodeksu przez wiodące przedsiębiorstwa tego sektora w UE, po czym powinno nastąpić przyjęcie odpowiednich samoregulujących kodeksów w poszczególnych krajach; podkreśla, że ramy te stanowią pierwszy istotny krok w zapewnieniu niepełnoletnim ochrony przed określonymi niebezpieczeństwami wynikającymi z używania telefonów komórkowych, niezbędne jest jednak, aby Komisja nieprzerwanie nadzorowała i oceniała ich wdrażanie na szczeblu krajowym, mając na celu ocenę ich rezultatu oraz zbadanie konieczności podjęcia wspólnotowej inicjatywy legislacyjnej;
65. opowiada się za wprowadzeniem w UE jednolitego systemu klasyfikacji i oznakowania sprzedawanych i rozpowszechnianym wśród nieletnich treści audiowizualnych i gier wideo, aby norma europejska mogła służyć za przykład krajom spoza Unii;

¹ Stanowisko Parlamentu Europejskiego w pierwszym czytaniu z dnia 13 grudnia 2006 r. w sprawie zmiany dyrektywy Rady 89/552/EWG w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej (P6_TA(2006)0559)

66. przypomina, że ostatnio do istniejącego europejskiego systemu klasyfikacji wiekowej gier komputerowych i gier wideo (PEGI) dodano specjalne oznaczenie odnoszące się do gier on-line; jest zdania, że Komisja i państwa członkowskie powinny zachęcać i bardziej zdecydowanie wspierać tego rodzaju środki samoregulacji w zakresie oznakowania gier, w celu zapewnienia lepszej ochrony nieletnich przed nieodpowiednimi treściami oraz w celu informowania rodziców o potencjalnym ryzyku związanym z grami, przy jednoczesnym kierowaniu ich uwagi na dobre wzorce;
67. zwraca się do państw członkowskich o wzmocnienie mechanizmów kontroli treści programów telewizyjnych w porze, kiedy najczęściej dzieci zasiada przed telewizorami, a także kontroli rodzicielskiej, poprzez odpowiednie i jednolite informowanie o programach telewizyjnych; podkreśla, że technologie informatyczne dają dzieciom coraz więcej możliwości uzyskiwania dostępu do programów telewizyjnych o każdej porze z jakiegokolwiek komputera podłączonego do internetu; zauważa, że należy poświęcić więcej uwagi poddaniu przeglądowi prawo do pełnego dostępu do dzieci, jakie przysługuje środkom masowego przekazu, oraz prawo dziecka do pełnego dostępu do środków masowego przekazu;
68. zwraca uwagę na alarmujący wzrost przestępczości nieletnich z udziałem nieletnich sprawców i – w większości przypadków – niepełnoletnich ofiar we wszystkich państwach członkowskich, co wymaga zintegrowanej strategii nie tylko na szczeblu krajowym, ale także wspólnotowym; w związku z tym koniecznie zaleca bezzwłoczne przeprowadzenie wiarygodnego badania tego problemu, a następnie opracowanie programu ramowego, zintegrowanego na poziomie Wspólnoty, obejmującego środki w trzech obszarach: prewencja, integracja społeczna nieletnich sprawców oraz interwencja sądowa i pozasądowa;
69. podkreśla, że w ramach europejskich programów Media i Kultura należy intensywniej promować "kulturę dziecięcą" i wzywa Radę oraz Komisję do budzenia zainteresowania dzieci europejską kulturą i językami poprzez odpowiednio dostosowane innowacyjne projekty oraz do wczesnego motywowania ich do nauki; jednocześnie podkreśla rolę wychowawczą mediów, aby poprzez wprowadzanie treści pedagogicznych wspierać bardziej świadome zastosowanie rozmaitych mediów;
70. apeluje do państw członkowskich i do Komisji, by w swej przyszłej strategii opracowała kompleksowy plan przeciwdziałania młodocianej przestępczości oraz zjawisku prześladowania w szkołach oraz innym krzywdzącym zachowaniom, a także szczególnemu problemowi gangów nieletnich, obejmującego przede wszystkim rodziny i szkoły, placówki opieki społecznej wspierające rodzinę, a także ośrodki sportowe i młodzieżowe oraz samą młodzież, koncentrujący się na stwarzaniu możliwości i wspieraniu aktywnego udziału młodzieży w społeczeństwie; zaleca, aby państwa członkowskie dzieliły się metodami właściwego postępowania w tej dziedzinie;
71. wzywa do ustanowienia dla dzieci, ich przedstawicieli i innych osób bezpiecznych, dobrze rozpowszechnionych, poufnych i dostępnych mechanizmów zgłaszania aktów przemocy wobec dzieci; wszystkie dzieci, także te przebywające w zakładach opiekuńczych i sądowych, powinny wiedzieć o istnieniu mechanizmów składania skargi;
72. wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia systemu dostępu do informacji na temat

wyroków skazujących, których przyczynę stanowią nadużycia wobec dzieci, w celu zagwarantowania bezwzględnego zakazu – definitywnie w całej Unii – dostępu do niektórych zawodów, których wykonywanie wymaga kontaktu z dziećmi; za niezbędne uważa wprowadzenie środków mających na celu zapobieżenie popełnianiu kolejnych przestępstw, np. gdy osoba skazana za przestępstwa seksualne wyjeżdża za granicę; w związku z powyższym przychylnie odnosi się do postępów poczynionych w Radzie w związku z wymianą informacji między państwami członkowskimi dotyczących krajowych wyroków skazujących w sprawach karnych oraz wzywa Radę do szybkiego połączenia krajowych rejestrów karnych za pośrednictwem sieci europejskiej;

73. wzywa do walki ze zjawiskiem sprzedaży i konsumpcji narkotyków i alkoholu w placówkach oświatowych i w ich okolicach oraz do informowania dzieci o zagrożeniach płynących z konsumpcji tego rodzaju substancji;
74. zwraca się do państw członkowskich o ustalenie wspólnego rozumienia pojęcia „maltretowanie dziecka” przy założeniu, że mają one odmienne uregulowania dotyczące np. wieku, w którym można udzielić przyzwolenia;
75. wzywa do skutecznej ochrony dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym, w tym do uznania turystyki seksualnej z udziałem dzieci za przestępstwo we wszystkich państwach członkowskich, do stosowania wobec niej eksterytorialnego prawa karnego; wzywa do stosowania wobec wszystkich obywateli UE, którzy popełnili przestępstwo w kraju trzecim, jednolitego zbiorów przepisów eksterytorialnego prawa karnego mającego zastosowanie w całej UE, zgodnie z Protokołem fakultatywnym do konwencji ONZ o prawach dziecka w sprawie zwalczania handlu dziećmi, prostytucji dziecięcej i pornografii dziecięcej;
76. wzywa do uprawnienia Europolu do współpracy ze służbami policyjnymi państw członkowskich i państw, których dotyczy tego rodzaju turystyka, do prowadzenia dochodzeń zmierzających do identyfikacji sprawców takich przestępstw, i w tym celu wzywa do utworzenia stanowiska europejskich urzędników łącznikowych; apeluje, by przewidziano odpowiednie środki mające na celu rehabilitację i integrację w społeczeństwie ofiar wykorzystywania na tle seksualnym, które uwolniono od wykorzystujących je osób; wzywa do szerszego informowania na temat turystyki seksualnej uprawianej w celu wykorzystywania dzieci w państwach członkowskich;
77. zachęca państwa członkowskie do ustanowienia przepisów ramowych umożliwiających nakładanie kar na osoby uprawiające turystykę seksualną z udziałem dzieci oraz zachęca państwa członkowskie i Komisję do zbadania możliwości wprowadzenia wspólnej unijnej strategii przeciwko turystyce seksualnej, której obiektem są dzieci oraz do podpisania i promowania kodeksów postępowania w przemyśle hotelarskim i turystycznym, takich jak kodeks ECPAT Kodeks postępowania mający na celu ochronę dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym w sektorze turystycznym z dnia 21 kwietnia 2004 r.
78. podkreśla fakt, że przeważającą większość dziecięcych ofiar handlu dla celów komercyjnego wykorzystania seksualnego, jak prostytucja i produkcja dziecięcej pornografii, jak również w przypadku wymuszonych małżeństw, stanowią kilkunastoletnie dziewczynki, co sprawia, że problem handlu ludźmi należy do

poważnych kwestii nacechowanych płciowo; podkreśla ponadto, że nawet w grupach zaangażowanych w kontrolowanie i powstrzymanie handlu ludźmi utrzymuje się stereotypowe podejście do stosunków między płciami oraz tradycyjne postrzeganie roli kobiet i dziewcząt;

79. wzywa wszystkie państwa członkowskie do uznania za ofiarę przestępstwa dziecka, które doświadczyło przemocy w domu;
80. wzywa państwa członkowskie, które jeszcze tego nie zrobiły, do ratyfikowania Protokołu dodatkowego o zapobieganiu, zniesieniu oraz karaniu za handel ludźmi, szczególnie kobietami i dziećmi przyjętego przez ONZ w Palermo w 2000 r., oraz do podjęcia wszelkich koniecznych środków do udzielenia ochrony dziecięcym ofiarom handlu ludźmi, między innymi poprzez zezwolenie ofiarom handlu na czasowe lub stałe pozostanie na swym terytorium;
81. zaleca, aby w przyszłej strategii zwrócono szczególną uwagę na opiekę medyczną, psychologiczną i socjalną nad dziećmi, które są ofiarami zaniedbania, znęcania się, wykorzystywania oraz bezpośredniej lub pośredniej przemocy, przy uwzględnieniu nadrzędnego dobra dziecka oraz kwestii równości płci; przypomina, że należy uwzględnić w pracach Komisji wpływ pośredniej przemocy na dobrobyt dziecka oraz zapobieganie jej; podkreśla, że problemy te często łączą się z ubóstwem i społecznym wykluczeniem rodzin oraz że potrzebna jest nowa polityka społeczna kładąca większy nacisk na solidarność, jeśli kwestie te mają zostać rozwiązane;
82. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zbadania, jaką rolę odgrywa popyt zarówno w wykorzystywaniu seksualnym dzieci, jak i w innych formach wykorzystywania dzieci; wzywa do przyjęcia – gdy rola popytu zostanie określona z całą pewnością – środków mających na celu ograniczenie popytu, m.in. poprzez kampanie skierowane do opinii publicznej; uznaje handel dziećmi za formę przestępczości zorganizowanej i w związku z tym wzywa państwa członkowskie do zjednoczenia wysiłków w walce z tego rodzaju przestępczością; wzywa państwa członkowskie do priorytetowego traktowania prawa dzieci do ochrony;
83. wzywa państwa członkowskie do uznania, że dzieci płci żeńskiej są w nieproporcjonalnie większej mierze wykorzystywane seksualnie oraz że wysiłki w zakresie walki z wykorzystywaniem seksualnym dzieci muszą z tego względu przyjąć perspektywę związaną z płcią;
84. uważa, iż stosunki między dziewczętami i chłopcami na wczesnych etapach życia stanowią wstęp do równości płci na pozostałych etapach życia;
85. wzywa do zapewnienia nieletnim – w sposób współmierny do popełnionego wykroczenia – kar zastępczych zamiast aresztu, takich jak młodzieżowa służba na rzecz danej społeczności, oraz o zapewnienie możliwości resocjalizacji z myślą o ich przyszłej reintegracji społecznej i zawodowej, mając na uwadze konieczność nauczania nieletnich, że nie tylko przysługują im pewne prawa, lecz spoczywają też na nich pewne obowiązki, odnotowując jednocześnie, że karę pozbawienia wolności należy stosować wobec nieletnich tylko jako ostateczność i możliwie na jak najkrótszy czas; wzywa również do wprowadzenia środków wychowawczych w celu zapewnienia reintegracji społecznej i

zawodowej; jest zdania, że środki resocjalizacji powinny mieć na celu m.in. wyposażenie młodych ludzi w wiedzę i narzędzia konieczne do radzenia sobie w rzeczywistych sytuacjach życiowych, a to oznacza uświadomienie młodym ludziom obowiązku szanowania praw innych osób, a także obowiązku przestrzegania praw i zasad określonych przez społeczeństwo; uważa, że dla rozwoju młodych ludzi, w wyniku którego staną się oni osobami odpowiedzialnymi, istotna jest ich integracja i przyznanie im prawa do wpływania na własną sytuację i sprawy ich dotyczące;

86. zauważa, że wiek odpowiedzialności karnej nie jest obecnie jednolity we wszystkich państwach członkowskich UE i zwraca się do Komisji o przeprowadzenie badania dotyczącego podejścia poszczególnych państw członkowskich do wieku odpowiedzialności karnej, traktowania nieletnich przestępców i skutecznych strategii zapobiegania przestępczości młodocianych;
87. podkreśla potrzebę specjalnych szkoleń dla pracowników wymiaru sprawiedliwości zajmujących się sprawami osób nieletnich (sędziowie, prawnicy, pracownicy socjalni i funkcjonariusze policji);
88. postuluje utworzenie specjalistycznej sekcji ds. praw dzieci w Europejskim Trybunale Praw Człowieka;
89. zwraca się do Komisji i państw członkowskich o uznanie, że zagadnienie tysięcy dzieci ulicy stanowi poważny problem społeczny, stanowiący pogwałcenie przepisów konwencji ONZ o prawach dziecka;
90. wzywa państwa członkowskie do podjęcia poważnych działań w celu zakazania wszelkich form wykorzystywania dzieci, w tym wykorzystywania do prostytucji i innych form wykorzystywania seksualnego, przymusowej pracy lub przymusowego świadczenia usług, niewolnictwa lub praktyk przypominających niewolnictwo lub poddaństwo, wykorzystywania dzieci do żebrania, działalności niezgodnej z prawem, sportu i innych powiązanych działań, nielegalnej adopcji, przymusowych małżeństw lub wszelkich innych form wykorzystywania;
91. wzywa do podjęcia działań zmierzających do rozwiązania problemu międzynarodowego uprowadzania małoletnich, będących często przedmiotem sporu między rodzicami w następstwie ich separacji lub rozwodu, przy czym w każdych okolicznościach należy kierować się przede wszystkim dobrem dziecka;
92. podkreśla, że art. 3 konwencji ONZ o prawach dziecka stanowi, że „we wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez publiczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka”; zauważa, że z konwencji haskiej o uprowadzeniach dzieci za granicę wynika, że w interesie dziecka leży jego szybki powrót po uprowadzeniu; stwierdza jednak, że interesy dziecka obejmują nie tylko szybki powrót, ale także np. jego poczucie bezpieczeństwa w najbliższym otoczeniu, atmosferę czułości, pomocną i elastyczną strukturę rodzinną, właściwe wzorce ról rodziców, ciągłość wychowania i opieki, a także godne warunki bytowe; stwierdza, że konwencja nie bierze np. pod uwagę, który z rodziców uprowadził dziecko, czy rodzice zapewniają stosowną opiekę, w jakim wieku jest dziecko, jak długo dziecko przebywa już

w innym kraju, czy uczęszcza do szkoły, czy znalazło tam przyjaciół itd.; dochodzi do wniosku, że mimo dobrych intencji konwencji haskiej o uprowadzeniach dzieci za granicę oraz nowego rozporządzenia „Bruksela II” (rozporządzenie (WE) nr 2201/2003) prawa dziecka często nie są dostatecznie chronione; wzywa Komisję do podjęcia działań na rzecz lepszego zagwarantowania praw dziecka również w tym zakresie oraz do złożenia odpowiednich wniosków w tym względzie;

93. wzywa do niezwłocznego wprowadzenia odpowiednich środków umożliwiających poszukiwanie i odnajdywanie zaginionych i uprowadzonych dzieci, w tym do wykorzystania Systemu Informacyjnego Schengen, aby zapobiec przekraczaniu przez nie granic; z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie europejskiego numeru interwencyjnego dla zaginionych dzieci oraz zaangażowanie organizacji pozarządowych w tę kwestię, a także zachęca Komisję do wspierania uruchomienia europejskiego telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży z problemami;
94. zwraca się do instytucji Unii Europejskiej i do państw członkowskich o stosowanie rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ A/RES/46/121, A/RES/47/134 i A/RES/49/179 dotyczących praw człowieka i skrajnego ubóstwa, A/RES/47/196 w sprawie ustanowienia Międzynarodowego Dnia na rzecz Zwalczenia Ubóstwa oraz A/RES/50/107 w sprawie obchodów Międzynarodowego Roku na rzecz Zwalczenia Ubóstwa oraz ogłoszenia pierwszego Dziesięciolecia ONZ na rzecz Zwalczenia Ubóstwa, a także dokumentów Rady Gospodarczej i Społecznej ONZ nr E/CN.4/Sub.2/1996/13, E/CN.4/1987/NGO/2, E/CN.4/1987/SR.29 i E/CN.4/1990/15, dotyczących praw człowieka i skrajnego ubóstwa, E/CN.4/1996/25 dotyczącego prawa do rozwoju oraz E/CN.4/SUB.2/RES/1996/25 dotyczącego wykonywania praw gospodarczych, społecznych i kulturowych;

Ubóstwo a dyskryminacja

95. przypomina, że w Unii Europejskiej 19% dzieci żyje poniżej progu ubóstwa i że w związku z tym należy przedsięwziąć odpowiednie działania pomocowe ukierunkowane na potrzeby dzieci, również w celu wspierania ich rodzin, i zwraca się do państw członkowskich o przyjęcie ambitnych i osiągalnych celów w zakresie ograniczenia, a w przyszłości likwidacji ubóstwa wśród dzieci;
96. podkreśla znaczenie utworzenia w państwach członkowskich właściwych struktur, aby pomóc dzieciom i ich rodzicom w odnalezieniu się w nowej sytuacji rodzinnej;
97. wzywa Komisję do podjęcia kroków pozwalającym dzieciom cieszyć się dzieciństwem i brać udział w dziecięcych zabawach bez dyskryminacji społecznej lub wykluczenia;
98. przypomina państwom członkowskim o obowiązku niesienia pomocy i chronienia wszystkich dzieci przed groźbą niedożywienia, chorób i maltretowania, niezależnie od statusu społecznego lub prawnego dziecka lub jego rodziców;
99. wzywa Komisję do podjęcia próby włączenia konkretnych strategii, dotyczących ubóstwa dzieci, bezrobocia wśród młodzieży i społecznej integracji mniejszości, do odpowiednich strategii rozwoju, w tym do strategicznych dokumentów w sprawie zmniejszenia ubóstwa oraz programów indykatywnych;

100. zwraca się do zainteresowanych instytucji o danie dzieciom możliwości autentycznego włączenia się w zwalczanie ubóstwa; w trosce o większą skuteczność zwalczania ubóstwa wśród dzieci wzywa do aktywnego udziału wszystkich zainteresowanych stron, w tym dzieci najuboższych, w opracowywaniu, wdrażaniu i ocenie projektów mających na celu eliminację skrajnego ubóstwa;
101. podkreśla, że zwalczanie wykorzystywania seksualnego dzieci w celach komercyjnych – tj. handlu dziećmi w celach seksualnych, pornografii dziecięcej oraz turystyki seksualnej uprawianej w celu wykorzystywania dzieci – powinno stać się jednym z głównych celów strategii w Unii Europejskiej i poza nią, zwłaszcza w świetle milenijnych celów rozwoju; zaznacza, że ubóstwo jest często jedną z wielu przyczyn wykluczenia społecznego, dyskryminacji i narażenia dzieci na niebezpieczeństwa, a także nasila te zjawiska; jest jednak zdania, że wykorzystywanie seksualne dzieci w celach komercyjnych ma swoje rzeczywiste źródło w popycie na seks z udziałem dzieci oraz w działalności zorganizowanych grup przestępczych gotowych do wykorzystywania sytuacji zagrażających dzieciom;
102. wzywa do rozważenia kwestii zapewnienia opieki psychologiczno-społecznej i emocjonalnego wsparcia dzieciom żyjącym w trudnej sytuacji, takiej jak konflikt zbrojny czy okoliczności kryzysowe, dzieciom przesiedlonym czy też żyjącym w skrajnym ubóstwie;
103. zwraca się do państw członkowskich o wypełnianie obowiązku niesienia pomocy i chronienia wszystkich dzieci przed groźbą niedożywienia, chorób i maltretowania, niezależnie od statusu społecznego lub prawnego dziecka lub jego rodziców;
104. wzywa Komisję do przedstawienia wniosku w sprawie dyrektywy obejmującego wszystkie rodzaje dyskryminacji, o których mowa w art. 13 traktatu WE, oraz wszystkie sektory wymienione w dyrektywie Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r., wprowadzającej w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne¹;
105. zwraca się do Komisji i państw członkowskich o zwrócenie szczególnej uwagi na wszelkie formy dyskryminacji dzieci, w tym dyskryminacji dzieci dotkniętych trudnościami w nauce (np. dysleksją, dyskalkulią, dyspraksją) lub różnymi innymi rodzajami niepełnosprawności;
106. z zadowoleniem przyjmuje istnienie licznych organizacji pozarządowych i licznych wolontariuszy, którzy tworzą więzy przyjaźni i solidarności między dziećmi najuboższymi a dziećmi o różnym statusie społecznym, aby pokonać skrajne ubóstwo i wykluczenie społeczne; zwraca się do instytucji UE i do państw członkowskich o umożliwienie również najuboższym dzieciom udziału w projektach wspólnotowych i o to, by projekty europejskiego wolontariatu dawały takim organizacjom więcej możliwości przyjmowania młodych wolontariuszy;
107. wzywa, aby ukierunkowanymi działaniami objęte zostały zwłaszcza dzieci romskie i dzieci wywodzące się z innych mniejszości etnicznych, zwłaszcza w celu położenia kresu

¹ Dz.U. L 180 z 19.7.2000, str. 22.

dyskryminacji, segregacji, wyłączeniu społecznemu i szkolnemu, jak również wykorzystywaniu, którego często są ofiarami; zwraca się do państw członkowskich o podjęcie wysiłków na rzecz wyeliminowania nadreprezentacji dzieci romskich w zakładach dla niepełnosprawnych umysłowo; wzywa ponadto do wspierania kampanii na rzecz skolaryzacji, działań zmierzających do zwalczania wysokiego wskaźnika przedwczesnego porzucania nauki szkolnej oraz projektów dotyczących profilaktyki i pomocy w dziedzinie zdrowia, w tym szczepień;

108. jest zdania, że UE powinna wyznaczyć sobie cel polegający na zadbaniu o to, by w UE nie było dzieci bezdomnych ani dzieci ulicy; wzywa do przedsięwzięcia odpowiednich i ukierunkowanych działań w celu udzielania pomocy dzieciom bezdomnym i dzieciom ulicy, ponieważ większość z nich cierpi z powodu urazów psychicznych i społecznego wykluczenia, pozostaje poza systemem kształcenia czy opieki zdrowotnej, jest szczególnie narażona na stanie się ofiarami handlu ludźmi (np. prostytutka, handel organami i nielegalna adopcja), uzależnienie od narkotyków i przestępstw, często jest zmuszana do żebrania;
109. zwraca się do Komisji i państw członkowskich, by uznały problem tysięcy dzieci żyjących na ulicy i dzieci zmuszanych do żebrania za poważną bolączkę społeczną i istotną kwestię praw człowieka, i wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia sankcji wobec osób odpowiedzialnych za ponizanie dzieci zmuszanych do żebrania;
110. zwraca się do Unii Europejskiej, do państw członkowskich i do organizacji społeczeństwa obywatelskiego o danie wszystkim dzieciom możliwości należenia do grupy lub stowarzyszenia, w których mogłyby spotykać inne dzieci i prowadzić wspólne refleksje; zwraca się również o zapewnienie środków wsparcia oferowanych przez dorosłych w trosce o umożliwienie każdemu dziecku zajęcia własnego miejsca w grupie i wyrażania w niej swoich opinii; w związku z tym wzywa państwa członkowskie i właściwe samorządy, by zachęcały do projektów mających na celu umożliwienie dzieciom wypowiedzenia się, na przykład dziecięcych rad gminy lub parlamentów, czuwając zarazem nad zapewnieniem udziału dzieci najbardziej wykluczonych;
111. wzywa do zbadania możliwości opracowania instrumentu wspólnotowego w zakresie przysposobień, sporządzonego w zgodzie z konwencją ONZ o prawach dziecka i innymi istotnymi standardami międzynarodowymi, poprawiającego jakość usług informacyjnych, przygotowania do adopcji międzynarodowej, rozpatrywania wniosków o adopcję międzynarodową oraz usług świadczonych po adopcji, mając na uwadze, że wszystkie konwencje międzynarodowe dotyczące ochrony praw dziecka uznają prawo dzieci opuszczonych lub osieroconych do posiadania rodziny i do ochrony;
112. wzywa państwa członkowskie do działań mających na celu zapewnienie podstawowego prawa dzieci do posiadania rodziny; w związku z tym zachęca państwa członkowskie do określenia skutecznych rozwiązań zapobiegających porzucaniu dzieci i przeciwdziałających zjawisku umieszczania dzieci porzuconych lub osieroconych w ośrodkach na czas poszukiwania nowego rozwiązania dla dziecka, pamiętając, że dobro dziecka powinno być brane pod uwagę w pierwszej kolejności, zgodnie z Konwencją ONZ o prawach dziecka;

113. wyraża opinię, że adopcja może mieć miejsce w kraju pochodzenia dziecka lub poprzez znalezienie rodziny w ramach adopcji międzynarodowej, zgodnie z prawodawstwem krajowym i konwencjami międzynarodowymi, a umieszczanie w ośrodkach powinno być stosowane wyłącznie jako rozwiązanie tymczasowe; alternatywnym rozwiązaniem mogą być rodziny przybrane; wzywa państwa członkowskie i Komisję, by we współpracy z konferencją haską, Radą Europy i organizacjami dziecięcymi ustanowiły ramy zapewniające przejrzystość i skuteczne śledzenie losów tych dzieci i pozwalające na koordynację ich działań w celu zapobiegania handlowi dziećmi; w tym kontekście wzywa państwa członkowskie do zwrócenia szczególnej uwagi na dzieci mające szczególne potrzeby, np. dzieci wymagające leczenia i dzieci niepełnosprawne;
114. zwraca uwagę na wykluczenie społeczne, którego doświadcza wielu nieletnich sprawców przestępstw i które bardzo często uniemożliwia ich ponowną, niezakłóconą integrację w społeczeństwie; w związku z tym zachęca państwa członkowskie do opracowania działań na rzecz młodych ludzi pochodzących z sierocińców lub placówek opiekuńczych, aby mogli korzystać ze środków towarzyszących, które pomogą im w zaplanowaniu przyszłego życia zawodowego i ułatwią ich integrację w społeczeństwie;
115. zauważa, że dzieci, które opiekują się rodzicami lub rodzeństwem wymagającym szczególnej opieki, powinny być uprawnione do wsparcia odpowiadającego ich potrzebom;
116. przypomina, że przyszła strategia UE powinna uznać ważną rolę rodziny jako podstawowej instytucji społecznej dla przeżycia, ochrony i rozwoju dziecka; jest zdania, że należy w pełni uwzględniać prawa dzieci przy godzeniu pracy z życiem rodzinnym oraz godzinami pracy, ze szczególnym naciskiem na sytuację matek niepełnosprawnych oraz matek dzieci niepełnosprawnych, a także politykę wsparcia publicznego lub prywatnego dla dzieci oraz dla ojców i matek, aby oboje rodzice byli w stanie brać na siebie i dzielić odpowiedzialność za wychowanie i opiekę dzieci; uważa, że należy również uwzględniać fakt, że coraz więcej osób żyje dziś w alternatywnych strukturach rodzinnych, niebędących tradycyjną rodziną dwupokoleniową składającą się z matki, ojca i wspólnych biologicznych dzieci;
117. wyraża pogląd, że należy w pełni uwzględniać prawa dziecka przy godzeniu pracy i życia rodzinnego oraz kwestii związanych z czasem pracy;
118. wzywa państwa członkowskie do zniesienia jakichkolwiek ograniczeń w stosunku do swobody kontaktów rodziców z dzieckiem wynikających z różnicy narodowościowej, w szczególności dotyczących wyboru innego języka rozmowy niż język urzędowy danego kraju; uważa, że zniesienie ograniczeń w stosunku do rodzin wielonarodowych w wypadku konfliktu rodziców powinno oznaczać pełną swobodę rozmowy w wybranym przez dziecko i rodzica języku, przy jednoczesnym uwzględnieniu szczególnych zasad dozoru spotkań, jeżeli taki obowiązek został nałożony przez sąd;
119. przyjmuje z zadowoleniem wprowadzenie funkcji rzecznika praw dzieci i wzywa wszystkie państwa członkowskie do ułatwienia powstawania takich funkcji na szczeblu krajowym i lokalnym;

Praca dzieci

120. podkreśla konieczność zapewnienia tym dzieciom, którym wiek pozwala na legalne podjęcie pracy, otrzymywanie wynagrodzenia zgodnego z zasadą „taka sama płaca za taką samą pracę”;
121. wzywa Komisję do zapewnienia, że obrady komisji praw człowieka i podgrup powołanych na mocy umów o handlu i współpracy skupią się na problemie pracy dzieci i ochronie dzieci przed wszelkimi formami nadużyć, wykorzystywania i dyskryminacji;
122. podkreśla konieczność zapewnienia, że wszystkie obszary polityki, zarówno wewnętrznej jak i zewnętrznej, na szczeblu państw członkowskich i na szczeblu UE, będą uwzględniały zakaz pracy dzieci we wszelkich postaciach; uważa, że kształcenie w pełnym wymiarze jest najlepszą metodą rozwiązania tego problemu, zarówno wśród dziewcząt, jak i chłopców, ponieważ oprócz zapobiegania wykorzystywaniu pracy dzieci przerwie ono w przyszłości błędne koło analfabetyzmu i biedy;
123. z całą mocą potępia wszelkie formy pracy dzieci, niewolnictwa i tyranii wynikającej z zadłużenia oraz inne formy pracy szkodliwe dla zdrowia i bezpieczeństwa dzieci; wzywa Komisję i Radę do wyraźniejszego powiązania handlu i pomocy rozwojowej Unii Europejskiej dla państw trzecich z przestrzeganiem przez nie konwencji MOP w sprawie zakazu wykonywania pracy przez dzieci i podjęcia natychmiastowych działań mających na celu wyeliminowanie wszystkich form tego rodzaju pracy;
124. wskazuje na fakt, że wiele produktów sprzedawanych w Unii Europejskiej mogło zostać wyprodukowanych z wykorzystaniem pracy dzieci; wzywa Komisję do wprowadzenia mechanizmu dochodzenia przed sądami krajowymi państw członkowskich odszkodowań od przedsiębiorstw europejskich dla dzieci zmuszanych do pracy; wzywa Komisję do wzmocnienia przestrzegania standardów w łańcuchu dostaw, a szczególnie do zaproponowania mechanizmów zapewniających możliwość pociągnięcia do odpowiedzialności w Europie głównych kontrahentów w przypadku naruszenia w łańcuchu dostaw konwencji ONZ dotyczących pracy dzieci; w tym celu wzywa UE do wykorzystania procedury systemu ogólnych preferencji taryfowych (GSP) jako jednego ze sposobów skuteczniejszego zwalczania wykorzystywania pracy dzieci występującej w wielu regionach świata, ze szczególnymi środkami dotyczącymi niebezpiecznej pracy, do wykonywania której zmuszanych jest wiele dzieci;

Dzieci imigrantów, osób ubiegających się o azyl i uchodźców

125. wzywa do zwrócenia szczególnej uwagi – w nadrzędnym interesie dziecka – na sytuację dzieci-uchodźców, dzieci ubiegających się o azyl i dzieci-migrantów, w tym dzieci, których rodzice ubiegają się o azyl, są uchodźcami lub są nielegalnymi imigrantami, aby dzieci te mogły korzystać ze swych praw niezależnie od sytuacji prawnej swych rodziców i nie musiały ponosić negatywnych skutków sytuacji, za którą nie są odpowiedzialne, i aby ich szczególne potrzeby były zaspokajane; uważa, że w interesie dziecka leży szczególna troska o zachowanie jedności rodziny;
126. wzywa do zwrócenia szczególnej uwagi na nieletnich bez opieki w kontekście wszelkich form imigracji, gdyż zorganizowane grupy przestępcze korzystają z wszelkich okazji, aby sprowadzić dzieci do obcego kraju w celu ich wykorzystywania; dlatego też

jest zdania, że państwa członkowskie powinny być czujne i zapewniać stosowanie polityki ochrony dzieci w każdej wyobraźalnej sytuacji;

127. wyraża zaniepokojenie z powodu licznych przypadków naruszania praw, których ofiarami są dziewczynki ze środowisk imigrantów; apeluje gorąco do państw członkowskich o zakazanie noszenia chusty i hidżabu przynajmniej w szkole podstawowej, aby umocnić prawo do bycia dzieckiem oraz zapewnić w późniejszym czasie prawdziwą i niewymuszoną wolność wyboru;
128. apeluje o dostęp do edukacji dla dzieci imigrantów oraz o tworzenie programów i zasobów w perspektywie międzykulturowej, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci szczególnie zagrożonych oraz dzieci bez opieki;
129. przypomina, że do niepełnoletnich bez opieki przybywających na terytorium Unii Europejskiej jako nielegalni imigranci stosują się normy międzynarodowe dotyczące ochrony dzieci; zwraca się do wszystkich organów lokalnych, regionalnych i krajowych, a także do instytucji Unii Europejskiej o jak najściślejszą współpracę w ochronie nieletnich bez opieki; zwraca się do Komisji o ustanowienie z krajami trzecimi będącymi krajami pochodzenia imigrantów międzynarodowych procedur współpracy i pomocy, które zagwarantują prawidłowy powrót niepełnoletnich do tych krajów, oraz o ustanowienie mechanizmów opieki nad niepełnoletnimi po powrocie do kraju pochodzenia, zarówno w rodzinach biologicznych, jak i za pomocą mechanizmów lub instytucji, które będą ich skutecznie chronić;
130. w kontekście adopcji wzywa, aby przyjmując w drodze współdecyzji nowe instrumenty służące za podstawę wspólnego systemu azylu, na pierwszym planie umieszczono ochronę praw dziecka oraz aby opracowano szczególne działania uwzględniające bezbronność dzieci; wzywa w szczególności do zapewnienia dzieciom odpowiedniego dostępu do systemu azylu, zapewnienia pomocy w postępowaniach dotyczących dzieci, należytego uwzględniania indywidualnych powodów udzielenia azylu dziecku w rodzinie ubiegającej się o azyl i szerszego ujęcia kwestii łączenia rodzin w procedurach azylowych;
131. zwraca uwagę na szczególną sytuację migrujących dzieci oddzielonych od rodziców lub od ich poprzedniego opiekuna prawnego lub faktycznego i apeluje o zastanowienie się nad potrzebą przyjęcia specjalnego środka UE dotyczącego prawa wszystkich samotnych dzieci do opieki, obejmującego kwestię dostępu do terytorium, wyznaczenia opiekunów i ich roli, prawa do bycia wysłuchanym, warunków przyjęcia i środków odnajdowania rodziny oraz ewentualnie zawierającego trwałe rozwiązania;
132. zwraca uwagę na fakt, że dzieci pozbawione opieki dorosłych, dzieci nieposiadające obywatelstwa żadnego państwa oraz dzieci niezarejestrowane przy narodzinach są szczególnie narażone na niebezpieczeństwo, i wzywa państwa członkowskie do podjęcia środków specjalnych, kierując się dobrem poszczególnych dzieci, zgodnie z definicją przyjętą zwłaszcza w Konwencji o prawach dziecka oraz przez Urząd Wysokiego Komisarza Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców;
133. zwraca uwagę na rolę edukacji, która powinna urzeczywistniać zasadę równości i w której nie należy stosować przemocy lub kar cielesnych; apeluje do Komisji

o przeznaczenie niezbędnych środków na zapobieganie wszelkim formom przemocy we wspólnotach uchodźców, w szczególności przemocy związanej z płcią i wykorzystywaniu seksualnemu, poprzez tworzenie skierowanych do dzieci obu płci programów edukacyjnych i uświadamiających w zakresie płci, praw człowieka, zdrowia seksualnego i rozrodczego, okaleczania żeńskich narządów płciowych oraz HIV/AIDS;

134. podkreśla rozbieżność między wymogami prawa a faktycznymi działaniami w zakresie wdrażania europejskich instrumentów dotyczących azylu, a także podkreśla utrzymujące się olbrzymie różnice w sposobie traktowania dzieci o statusie uchodźców w poszczególnych państwach członkowskich;
135. podkreśla, że 5% osób ubiegających się o azyl to małoletni bez opieki, co wskazuje na konieczność wyznaczenia dobrze wyszkolonych opiekunów prawnych dla dzieci bez opieki w celu działania w najlepszym interesie dziecka po przybyciu do państwa przyjmującego; apeluje o poprawę warunków życia dzieci w rodzinach przyjmujących; wyraża rozczarowanie brakiem procedur azylowych zwracających szczególną uwagę na potrzeby dzieci;
136. zauważa, że wiele niebezpieczeństw, na które narażone są dzieci będące uchodźcami, w równym stopniu dotyczy dzieci, które siłą przesiedlono w granicach własnego państwa;
137. nalega, by dzieci odsyłano do kraju pochodzenia wyłącznie w przypadku, gdy zapewniono im bezpieczeństwo i ochronę, oraz podkreśla konieczność poszukiwania członków rodzin i ich ponownego łączenia; podkreśla konieczność zakazu powrotu dziecka do kraju pochodzenia w przypadku, gdy istnieje niebezpieczeństwo wyrządzenia mu poważnej krzywdy, na przykład poprzez zmuszanie go do pracy, wykorzystywanie seksualne, przemoc lub ryzyko okaleczenia żeńskich narządów płciowych, wykluczenia społecznego lub zaangażowania w konflikt zbrojny;
138. podkreśla konieczność poprawy gromadzenia danych na temat dzieci ubiegających się o status uchodźcy, dzieci nielegalnie przebywających na terytorium innego państwa, lecz nieubiegających się o status uchodźcy, na temat wyniku procedury azylowej oraz przyszłości takich dzieci po podjęciu ostatecznej pozytywnej lub negatywnej decyzji w sprawie ich wniosku o azyl, aby dzieci takie nie zostały zapomniane lub nie stały się ofiarami przestępstw;
139. podkreśla negatywne konsekwencje emigracji i niepewną sytuację dzieci, które emigrujący rodzice pozostawili same w kraju; zaznacza potrzebę zapewnienia takim dzieciom kompleksowej opieki, integracji i edukacji, a także jak najszybszego ponownego połączenia rodziny;
140. wzywa Komisję do przeprowadzenia badania dotyczącego możliwości przyznawania obywatelstwa UE dzieciom urodzonym w UE bez względu na sytuację prawną ich rodziców;
141. przypomina, że zatrzymanie administracyjne dzieci migrantów powinno być środkiem wyjątkowym; podkreśla, że zatrzymanie dzieci z rodzinami powinno być środkiem ostatecznym, stosowanym na jak najkrótszy okres i jeżeli jest to zgodne z ich najwyższym dobrem zgodnie z art. 37 lit. b) Międzynarodowej konwencji o prawach dziecka, a także

że dzieci bez opieki nie powinny być zatrzymywane ani wydalane;

142. przypomina, że dzieci migrantów mają prawo do nauki i zabawy;

Prawo dzieci do informacji i edukacji

143. wzywa Komisję i państwa członkowskie do opracowania skutecznego systemu gwarantującego, że zarówno w domu, jak i w szkole dzieci są świadome swoich praw i mogą z nich korzystać w stopniu współmiernym do ich wieku i dojrzałości umysłowej;

144. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby ułatwiały młodym dziewczętom dostęp do informacji i edukacji na temat zdrowia reprodukcyjnego i usług zdrowotnych;

145. wzywa państwa członkowskie, aby podjęły wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia wysokiej jakości ośrodków opieki nad dziećmi, w tym ustawicznego szkolenia zawodowego oraz szkoleń w zakresie praw dziecka, dobre warunki pracy i godziwe wynagrodzenia dla osób zawodowo opiekujących się dziećmi, ponieważ ośrodki te i ich personel dają dzieciom solidną podstawę na przyszłość, a jednocześnie przynoszą korzyści rodzicom, zwłaszcza biorąc pod uwagę obciążenie matek pracą, co z kolei przyczynia się do zmniejszania ubóstwa wśród kobiet, a co za tym idzie wśród dzieci;

146. wzywa Komisję i państwa członkowskie do udzielenia uzgodnionej pomocy krajom partnerskim w osiągnięciu celu, jakim jest bezpłatne i powszechne nauczanie na poziomie podstawowym (drugi milenijny cel rozwoju), a także wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia niezbędnych funduszy inicjatywie na rzecz szybszego wdrożenia programu „Edukacja dla wszystkich”;

147. podkreśla potrzebę zwrócenia szczególnej uwagi na trzeci milenijny cel rozwoju dotyczący równości płci, potrzebę kształcenia dziewcząt, rekrutacji i szkolenia miejscowych nauczycielek, wyeliminowania z programów szkolnych wszelkich przejawów maskulinizmu, lokalizacji szkół w pobliżu społeczności, której służą, oraz zapewnienia odpowiednich urządzeń sanitarnych; podkreśla, że szkoły powinny być strefami bezpiecznymi, gdzie przestrzegane są prawa dzieci, i że należy stanowczo zapobiegać i przeciwdziałać napastowaniu seksualnemu i przemocy w szkole i w jej pobliżu;

148. zachęca państwa członkowskie do wspierania projektów wspólnot wielopokoleniowych (domy wielopokoleniowe), aby umożliwić dzieciom dorastanie wraz z osobami starszymi, a osobom starszym dać z jednej strony możliwość korzystania z sieci wsparcia społecznego, a z drugiej strony poczucie, że są użyteczne dla rozwoju dzieci, dzieląc się wiedzą i doświadczeniem;

149. podkreśla, że prawo do kształcenia stanowi podstawowy warunek rozwoju społecznego dzieci i musi być zagwarantowane wszystkim dzieciom, zgodnie z ich indywidualnymi zdolnościami i niezależnie od ich pochodzenia etnicznego i społecznego, a także sytuacji rodzinnej;

150. jest zdania, że dzieci powinny mieć dostęp do edukacji bez względu na ich status i/lub status ich rodziców; podkreśla znaczenie tego dostępu dla dzieci emigrantów i/lub uchodźców;

151. podkreśla, iż przyszła strategia powinna uznawać prawo do kształcenia w oparciu o równość szans oraz niedyskryminację;
152. zachęca państwa członkowskie do podkreślania i włączania do programów nauczania treści związanych z prawami człowieka i wspólnymi wartościami, które stanowią podstawę obywatelstwa demokratycznego;
153. wzywa do uwzględnienia wśród priorytetów strategii przyjęcia spójnego zestawu działań zmierzających do tego, aby dzieci niepełnosprawne mogły zawsze korzystać ze swych praw, w celu uniknięcia wszelkich form dyskryminacji oraz w celu wsparcia ich integracji w szkole, społeczeństwie i pracy na każdym etapie życia;
154. zaleca ponadto Komisji i państwom członkowskim zbadanie szczególnych potrzeb uczniów niepełnosprawnych i wprowadzenia programu szkolnego dopasowanego do ich potrzeb w celu wsparcia ich integracji społecznej;
155. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zwrócenia szczególnej uwagi na edukację integracyjną dzieci niepełnosprawnych, a tym samym do zapewnienia ich niezakłóconej integracji społecznej już w okresie nauki szkolnej oraz podniesienia tolerancji dzieci pełnosprawnych w stosunku do niepełnosprawności i różnic społecznych;
156. wzywa do bardziej stanowczego rozwiązywania kwestii dotyczących dyskryminacji, różnorodności społecznej, nauki tolerancji w szkole, wychowania do zdrowego trybu życia, edukacji żywieniowej, zapobiegania nadużywaniu alkoholu, narkotyków, leków i produktów psychotropowych oraz innych środków odurzających, a także odpowiedniej edukacji w zakresie stosunków międzyludzkich i zdrowia seksualnego;
157. zauważa, że wczesne zapewnienie dziecku opieki w placówkach opieki zbiorowej (żłobek, szkoła) to jedno z najlepszych rozwiązań pozwalających pogodzić życie zawodowe z rodzinnym, a ponadto stanowi wczesne zapewnienie równości szans i uspołecznienia dziecka;
158. zwraca uwagę, że zakazanie dziewczętom uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych i zajęciach sportowych, takich jak pływanie, w oparciu o przesłanki kulturowe nie jest uzasadnione żadną kulturą ani religią i nie może być tolerowane;
159. wzywa państwa członkowskie do udzielenia wszystkim dzieciom bezpłatnego lub taniego dostępu do obiektów sportowych i rekreacyjnych odpowiednich do ich wieku;

Zdrowie

160. zwraca uwagę na niepokojący fakt coraz częstszego występowania nadwagi wśród dzieci w Europie; podkreśla, że szacunkowe badania wskazują, iż przeszło 21 mln dzieci w UE ma nadwagę, a corocznie liczba ta powiększa się o 400 tysięcy; wzywa Komisję do przygotowania propozycji prawnego uregulowania agresywnych i wprowadzających w błąd reklam oraz do poprawienia przepisów dotyczących umieszczania na opakowaniach informacji o właściwościach odżywczych żywności przetworzonej w celu rozwiązania rosnącego problemu nadwagi;

161. wzywa państwa członkowskie i ich odpowiednie organy do podjęcia wszelkich możliwych działań dla zapewnienia, że dzieci będą żyły w otoczeniu sprzyjającym zdrowiu fizycznemu, biorąc pod uwagę niewspółmierne skutki, jakie mają dla młodzieży zanieczyszczenia i złe warunki życiowe; należy zwrócić należytą uwagę na otoczenie, w jakim dzieci pobierają naukę, i wprowadzić odpowiednie standardy;
162. przypomina prawo dzieci do zdrowia, szczególnie do zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego dorastających dziewcząt, i stwierdza, że ochrona zdrowia matek powinna stanowić nieodłączną część przyszłej strategii na rzecz praw dziecka, która powinna promować warunki życia i pracy dostosowane do potrzeb kobiet ciężarnych i karmiących piersią, oraz nalega na przestrzeganie istniejących przepisów dotyczących ochrony praw kobiet pracujących, jak również na równy i powszechny dostęp wszystkich kobiet do opieki zdrowotnej wysokiej jakości przed i po porodzie w celu zmniejszenia śmiertelności matek i dzieci oraz przenoszenia chorób z matki na dziecko; podkreśla ogromne znaczenie urlopu macierzyńskiego dla rozwoju dziecka, zwłaszcza przywiązanie dziecka do matki, nie tylko w pierwszych miesiącach po urodzeniu, ale także w pierwszych latach życia dziecka;
163. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja uznaje, iż dzieci w okresie od urodzenia do dorosłości mają bardzo różne potrzeby na różnych etapach życia; przypomina o prawie dzieci do jak najwyższego poziomu zdrowia oraz o szczególnym prawie nastolatków do zdrowia płciowego i reprodukcyjnego oraz do edukacji i usług w zakresie planowania rodziny, a także przypomina, że z tego względu powyższa kwestia musi stać się nieodłączną częścią przyszłej strategii na rzecz praw dziecka;
164. zauważa, że prawa dziecka ustanowione w konwencji ONZ o prawach dziecka odnoszą się do wszystkich jednostek ludzkich w wieku poniżej 18 lat oraz że należy uznać szczególne potrzeby w zakresie zdrowia płciowego i reprodukcyjnego oraz prawa nastolatków do uświadomienia;
165. podkreśla znaczenie wspierania polityki w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego w celu zmniejszenia i w miarę możliwości unikania chorób przenoszonych drogą płciową (w tym HIV/AIDS), niechcianych ciąż oraz nielegalnych i niebezpiecznych aborcji wśród młodych kobiet, oraz w celu unikania niezrozumienia przez młodych ludzi ich potrzeb w zakresie zdrowia reprodukcyjnego;
166. wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia kroków na rzecz ochrony dzieci, których rodzice są chorzy na AIDS, a także podkreśla konieczność realizacji czwartego, piątego i szóstego milenijnego celu rozwoju (odpowiednio: poprawić stan zdrowia matek, ograniczyć umieralność dzieci i ograniczyć rozprzestrzenianie się HIV/AIDS, malarii i innych chorób); nalega na inwestycje w badania nad specyfikami retorowirusowymi o zastosowaniu pediatrycznym i w opracowywanie ich, w dostarczanie moskitier i w propagowanie szczepień ochronnych poprzez sojusz GAVI (dotychczas znany pod nazwą Globalnego Sojuszu na Rzecz Szczepionek i Szczepień);
167. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia edukacji seksualnej, informacji i doradztwa w celu zwiększenia wiedzy o seksualności i jej poszanowania oraz zapobiegania niechcianym ciążom i rozpowszechniania HIV/AIDS i innych chorób

przenoszonych drogą płciową, ułatwienia dostępu do różnych środków antykoncepcyjnych i do informacji o nich;

168. wzywa państwa członkowskie do zagwarantowania, że wszystkie dzieci i nastolatki, zarówno uczęszczające, jak i nieuczęszczające do szkoły, uzyskają odpowiednio dostosowane i zrozumiałe informacje na temat zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, aby mogły dokonywać oparte na wiedzy wybory w sprawach dotyczących ich dobra osobistego, w tym w zakresie zapobiegania chorobom przenoszonym drogą płciową oraz HIV/AIDS;
169. zachęca państwa członkowskie i Komisję do wspierania w UE i poza nią równego dostępu dziewczynek i chłopców do opieki zdrowotnej, ze szczególnym naciskiem na dzieci będące w najbardziej niekorzystnym położeniu, a zwłaszcza pochodzące z mniejszości etnicznych lub społecznych;
170. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wzmożenia wysiłków w zwalczaniu krzywd spowodowanych alkoholem, których ofiarą padają kobiety i dzieci, poprzez:
- a) poprawę informacji udzielanych kobietom na temat spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych,
 - b) świadczenie właściwych usług opieki zdrowotnej dla kobiet i poradnictwo dla kobiet z problemami alkoholowymi w ciąży i po urodzeniu dziecka, jak również dla kobiet i dzieci w rodzinach, które borykają się z problemem alkoholowym i z nadużywaniem innych substancji,
 - c) wprowadzenie surowszych przepisów w zakresie reklamowania napojów alkoholowych oraz sponsorowania imprez sportowych przez przemysł alkoholowy w formie zakazu nadawania reklam w godz. od 6.00 do 21.00 oraz zakaz reklamowania alkoholu na nośnikach o treściach kierowanych do dzieci (gry komputerowe, komiksy), by nie przedstawiać dzieciom pozytywnego wizerunku alkoholu, oraz
 - d) zakaz napojów alkoholowych graficznie nieznacznie różniących się od słodyczy czy zabawek, gdyż dzieci nie potrafią odróżnić napojów alkoholowych od niealkoholowych;
171. wzywa Komisję i państwa członkowskie do stworzenia warunków umożliwiających każdemu dziecku dostęp do opieki zdrowotnej wszelkiego rodzaju i na wszystkich płaszczyznach oraz w razie konieczności do podjęcia konkretnych środków w celu umożliwienia poszkodowanym grupom korzystania z usług opieki zdrowotnej, które w przeciwnym razie byłyby dla nich niedostępne;
172. przypomina, że dyrektywa Rady 92/85/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy bezpieczeństwa w miejscu pracy i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły, i pracownic karmiących piersią¹ określa prawa kobiet ciężarnych i karmiących piersią do zatrudnienia, nakładając na pracodawcę obowiązek podjęcia wszelkich koniecznych kroków, aby zapewnić, iż kobiety oraz ich nienarodzone dzieci nie są zagrożone w miejscu pracy;

¹ Dz.U. L 348 z 28.11.1992, str. 1

173. domaga się zbadania i oceny wpływu otoczenia na system hormonalny, nerwowy, psychiczny i odpornościowy, wprowadzenia testów typu „przyjazny dla dziecka” w odniesieniu do wszystkich przedsięwzięć w zakresie transportu i planowania przestrzennego oraz znakowania importowanych zabawek wyprodukowanych bez udziału pracy dzieci;

Rejestracja narodzin

174. uznaje prawo każdego dziecka do rejestracji po urodzeniu jako prawnego uznania jego istnienia oraz prawo do uzyskania obywatelstwa i tożsamości, niezależnie od płci lub pochodzenia etnicznego, a także od narodowości lub statusu (uchodźcy, imigranta lub osoby ubiegającej się o azyl) jego rodziców;

175. uznaje, że akty urodzenia ułatwiają ochronę dziecka przed naruszaniem jego praw wynikającego z wątpliwości dotyczących jego wieku lub tożsamości; uważa, że rzetelna rejestracja urodzeń utrudni handel dziećmi i ich organami, ograniczy nielegalną adopcję, uniemożliwi zaniżanie wieku dzieci celem wczesnego zawierania małżeństw, powoływania do służby wojskowej poniżej dopuszczalnego wieku, wyzyskiwania seksualnego i zmuszania do pracy¹ oraz traktowania przed sądem nieletnich jak dorosłych;

176. podkreśla fakt, że „niewidzialność” nieobjętych rejestracją dzieci zwiększa stopień ich narażenia i prawdopodobieństwo naruszenia ich praw w sposób niezauważony;

177. ubolewa z powodu występującej w niektórych krajach przy rejestracji urodzeń dyskryminacji ze względu na płeć, a także z powodu istniejącego ustawodawstwa i praktyk sprzecznych z Konwencją w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, w tym odmowy rejestracji dzieci samotnych matek, odmowy przyznania narodowości matki i dyskryminacji spotykanej przy rejestracji dziewczynki nieobjętych edukacją szkolną, tam gdzie dostęp do rejestracji bazuje na systemie edukacji;

178. apeluje do Komisji i organizacji zajmujących się ochroną praw dzieci oraz pomocą humanitarną, aby włączyły się w akcję zwiększania świadomości potrzeby rejestracji urodzeń w państwach trzecich; zauważa, że brak aktu urodzenia może uniemożliwić dzieciom uznanie ich prawa do dziedziczenia, dostęp do oświaty, świadczeń zdrowotnych lub pomocy materialnej państwa; wzywa do propagowania działań zapewniających powszechną dostępność takich świadczeń do czasu zakończenia procesu wpisu do oficjalnego rejestru;

179. apeluje do Komisji o nakłanianie państw do tworzenia stałych systemów rejestracji działających od szczebla ogólnokrajowego po szczebel poszczególnych miejscowości, dostępnych bezpłatnie dla całej ludności, również ludności z odległych rejonów, m.in. poprzez zapewnienie w miarę potrzeby mobilnych jednostek rejestracyjnych, zapewnienie odpowiednich szkoleń dla urzędników stanu cywilnego oraz przeznaczenie wystarczających środków na sfinansowanie tych inicjatyw;

180. wzywa instytucje Wspólnoty i państwa członkowskie do zwiększenia wysiłków na rzecz rzeczywistej koordynacji polityki zachęcania do rejestracji urodzeń, szczególnie z

¹ Określona w art. 32 ust. 1 Konwencji o prawach dziecka

udziałem ONZ i właściwych zależnych od niej agencji, z myślą o uzgodnieniu wspólnego planu prac, sprzyjającemu skutecznemu działaniu na skalę światową;

Dzieci w konfliktach zbrojnych

181. podkreśla bezwzględną konieczność wdrożenia wytycznych UE w sprawie dzieci w konfliktach zbrojnych;
182. wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego do prawa krajowego oraz do prowadzenia dochodzeń w sprawie wszystkich osób, które bezprawnie werbowwały dzieci do sił zbrojnych lub grup zbrojnych lub wykorzystywały je do czynnego udziału w sytuacjach konfliktowych, do ścigania i karania ich, a tym samym do dołożenia wszelkich starań, by położyć kres bezkarności sprawców tych przestępstw;
183. wyraża zadowolenie z przyjęcia „Zobowiązań paryskich do ochrony dzieci przed ich bezprawnym werbowaniem do sił zbrojnych lub ich wykorzystywaniem przez siły zbrojne lub grupy zbrojne” z 2006 r. jako aktualizacji zasad kapsztadzkich z 1997 r. oraz wzywa wszystkie państwa do ich przyjęcia;
184. uważa za konieczne wprowadzenie środków zmierzających do zapewnienia dzieciom pozbawionym wolności traktowania zgodnego z międzynarodowym prawem humanitarnym i z przepisami w zakresie praw człowieka, z uwzględnieniem ich specjalnego statusu jako dzieci, oraz do wprowadzenia zakazu przetrzymywania dzieci wraz z dorosłymi, za wyjątkiem rodziców z małymi dziećmi; w związku z tym podkreśla konieczność wspierania programów kształcenia mających na celu uświadamianie funkcjonariuszy i pracowników wymiaru sprawiedliwości i policji w krajach, w których odnotowano wykorzystywanie chłopców i dziewczynek w oddziałach zbrojnych;
185. podkreśla konieczność traktowania dzieci zgodnie z zasadami wymiaru sprawiedliwości wobec nieletnich oraz konieczność szukania rozwiązań alternatywnych dla postępowania sądowego; apeluje o udział wyspecjalizowanych prokuratorów ds. nieletnich i adwokatów zajmujących się prawem społecznym w sprawach, w których przed sądem stają dzieci; apeluje o powołanie komisji prawdy i pojednania;
186. apeluje o reintegrację i rehabilitację fizyczną, społeczną i psychologiczną dzieci – byłych żołnierzy oraz pozostałych dzieci poszkodowanych w wyniku konfliktów zbrojnych, o ich połączenie z rodziną, o opiekę zastępczą dla dzieci, których powrót do rodziny jest niemożliwy, o zapewnienie im szkolnych zajęć wyrównawczych oraz o rozpowszechnianie informacji na temat HIV/AIDS; podkreśla konieczność zajęcia się szczególnymi niedostatkami reintegracji dziewczynek żołnierzy, czasami odrzucanych i spychanych na margines społeczeństwa, poprzez przeznaczenie konkretnych środków na tworzenie programów w zakresie edukacji, zdrowia seksualnego, wsparcia psychologicznego i mediacji rodzinnej;
187. podkreśla konieczność podjęcia przez państwa członkowskie Unii wspólnych działań dyplomatycznych w każdym przypadku uzyskania wiadomości o werbowaniu dzieci do jednostek wojskowych lub grup zbrojnych;

188. zauważa, że zapewnienie pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych dzieciom w niestabilnych państwach dotkniętych konfliktami rzadko obejmuje właściwą edukację, a także wzywa Komisję do wspierania działań oświatowych, wraz z wdrożeniem minimalnych standardów opracowanych przez sieć na rzecz edukacji w sytuacjach nadzwyczajnych, zarówno podczas takich sytuacji, jak i w okresie przejściowym od kryzysu do rozwoju;
189. podkreśla, że brak ostatecznego rozwiązania zadawnionych konfliktów tworzy sytuację, w której zasady państwa prawa są odsuwane na drugi plan, a w strefach objętych tymi konfliktami dochodzi do łamania praw człowieka, co stanowi poważną przeszkodę dla zapewnienia i poszanowania praw dziecka; wzywa do podjęcia działań zmierzających do zaspokojenia szczególnych potrzeb dzieci i ich rodzin w strefach zadawnionych konfliktów;

Dzieci a demokracja

190. podkreśla prawo dzieci do wyrastania w wolnym i otwartym społeczeństwie, w którym przestrzega się praw człowieka i wolności wypowiedzi i nie wydaje wyroków śmierci, zwłaszcza wobec nieletnich;
191. podkreśla, że sytuacja dzieci w państwach niedemokratycznych jest bardzo niepewna i wzywa Komisję, by zwróciła szczególną uwagę na tę grupę;
192. wzywa Komisję do zajęcia się kwestią podnoszenia świadomości politycznej dzieci i młodych ludzi w państwach trzecich o ograniczonym poziomie demokracji, aby ci młodzi ludzie mogli wyrosnąć na świadomych politycznie obywateli;
193. wzywa Komisję, by podkreślała znaczenie dania młodym ludziom możliwości swobodnego wyrażania swoich opinii poprzez (polityczne) organizacje młodzieżowe;

o o o

194. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji, państwom członkowskim jak również grupie międzyrządowej „Europe de l'Enfance”, europejskiej sieci narodowych obserwatoriów przestrzegania praw dziecka (ChildONEurope), Radzie Europy, Komitetowi Praw Dziecka Organizacji Narodów Zjednoczonych, Unicef, Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP), Wysokiemu Komisarzowi ONZ ds. Uchodźców (UNHCR) i Światowej Organizacji Zdrowia (WHO).

UZASADNIENIE

I. WSTĘP

Po pierwsze sprawozdawczyni pragnie wyrazić zadowolenie z faktu opublikowania przez Komisję komunikatu zapowiadającego wprowadzenie strategii dotyczącej obrony praw dziecka. Oznacza to rzeczywistą wolę nadania priorytetowego znaczenia tej kwestii w działaniach UE, uznania dzieci za pełne podmioty prawne, których interesy należy uwzględniać w sposób szczególny we wszystkich politykach i środkach przyjmowanych na szczeblu Unii¹, oraz utworzenia instrumentów wspierających ich prawa.

Przedstawiając stanowisko przyjęte w stosunku do niektórych propozycji komunikatu i formułując swe własne propozycje, niniejsze sprawozdanie stanowi odpowiedź na przedmiotowy komunikat. Poza aspektami „strategicznymi” o zasięgu ogólnym, które zostaną omówione w pierwszej kolejności, sprawozdanie określa kilka szczególnych dziedzin podlegających kompetencji Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, w których prawa dziecka powinny być przedmiotem ukierunkowanego działania.

Wspieranie i rozwój przedmiotowej strategii powinny odbywać się przy uznaniu praw dziecka, w tym prawa do założenia rodziny, edukacji, integracji społecznej, opieki medycznej, równości szans oraz sportu w celu stworzenia fundamentów dla budowy społeczeństwa przyjaznego dziecku i do niego przystosowanego, społeczeństwa, w którym dzieci będą czuły się chronione i którego będą uczestnikami.

W tym względzie sprawozdawczyni pragnie podkreślić, że niniejsze sprawozdanie nie stanowi wykazu problemów lub praw, które powinny być potraktowane priorytetowo.

Należy zaznaczyć, że niniejsze sprawozdanie powinno stanowić źródło rozważań na temat komunikatu Komisji, biorąc pod uwagę liczne dyskusje toczące się w PE (posiedzenia ze sprawozdawcami-cieniami, z grupą roboczą, w skład której wchodzi sprawozdawcy różnych komisji opiniodawczych, spotkania z ekspertami), a w szczególności wspólne przesłuchanie, które odbyło się dnia 17 kwietnia 2007 r. oraz pierwsze Europejskie forum na rzecz praw dziecka w dniu 4 czerwca w Berlinie.

Ponadto określenie głównych priorytetów przyszłych działań Unii nastąpi (po przeprowadzeniu obszernych konsultacji, jakie Komisja zamierza rozpocząć) na podstawie dokumentu, który powinien zostać opublikowany w 2008 r.

II. GŁÓWNE KIERUNKI STRATEGII OCHRONY PRAW DZIECKA

1. Ramy prawne

¹ Dlatego też Marta Santos Pais, dyrektor ośrodka badawczego Innocenti de l'Unicef, podkreśliła w przemówieniu otwierającym przesłuchanie z dnia 17 kwietnia: „Dzieci wymagają oddzielnej oraz systematycznej uwagi i nie można pomniejszać ani pomijać ich znaczenia w opracowywaniu polityk i przydzielaniu środków budżetowych”.

Prawa dziecka stanowią integralną część praw człowieka, które UE i jej państwa członkowskie mają obowiązek szanować, w szczególności na mocy europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 1950 r., do której odnosi się art. 6 ust. 2 traktatu o Unii Europejskiej. Wszystkie państwa członkowskie ratyfikowały ponadto Konwencję o prawach dziecka Organizacji Narodów Zjednoczonych z 1989 r., stanowiącą podstawowe ramy odniesienia w dziedzinie praw dzieci. Należy jednak zauważyć, że o ile dokument ten ma bardziej specyficzny charakter, o tyle nie określa on żadnych kar gwarantujących jego przestrzeganie, jak to ma miejsce w przypadku europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Unia Europejska nie stworzyła dotychczas żadnej specjalnej podstawy prawnej dotyczącej praw dziecka.

Warto jednak podkreślić, że gdyby traktat konstytucyjny został ratyfikowany, stanowiłby on dla Unii Europejskiej zdecydowanie bardziej odpowiednie ramy prawne w dziedzinie praw dziecka: art. I-3 („Cele Unii”) traktatu konstytucyjnego zawiera bezpośrednie odniesienia do praw dziecka, natomiast art. 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (który odnosi się wyłącznie do praw dziecka) nabrałby tym samym wiążącego charakteru.

Jeżeli Rada Europejska wyrazi wkrótce zgodę na zwołanie nowej Konferencji Międzyrządowej, Parlament powinien przedstawić swoją opinię zgodnie z art. 48 traktatu UE. Należy wówczas dopilnować, aby dorobek w dziedzinie praw dziecka nie został poddany w wątpliwość, lecz potwierdzony, a nawet skonsolidowany.

Ponadto należy zastanowić się, czy UE może stać się – zgodnie z przewidywaniami – stroną europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, jak również różnych konwencji Rady Europy, o czym mówiła przedstawicielka Rady Europy podczas przesłuchania w dniu 17 kwietnia¹. Docelowo Wspólnota Europejska lub Unia Europejska powinny zatem rozważyć możliwość przystąpienia na przykład do Konwencji o cyberprzestępczości², Konwencji o wykonywaniu praw dzieci³, Konwencji o przysposobieniu dzieci⁴ lub Konwencji o wykorzystywaniu seksualnym⁵. Ponadto należałoby zastanowić się nad środkami, które w późniejszym okresie umożliwią przystąpienie do Konwencji o prawach dziecka ONZ.

Należy przyznać, że pomimo braku specjalnej podstawy prawnej istnieje wiele instrumentów na szczeblu UE, które bezpośrednio lub pośrednio dotyczą praw dziecka. Z tej przyczyny

¹ Verena Taylor oświadczyła: „Pragniemy, aby Unia Europejska przystąpiła do stosownych konwencji, w wyniku czego wzmocniona zostałaby polityczna i praktyczna współpraca w tym kontekście, a państwa członkowskie otrzymałyby silny argument na rzecz ich ratyfikacji”. Tekst przesłuchania dostępny jest na stronie internetowej:

http://www.europarl.europa.eu/hearings/default_en.htm.

² Art. 9 Konwencji określa przestępstwa związane z pornografią dziecięcą.

³ Konwencja, która ma chronić „nadrzędne interesy” dzieci, przewiduje środki proceduralne pozwalające dzieciom na korzystanie z przysługujących im praw, w szczególności w ramach postępowania w sprawach rodzinnych (opieka, prawo do odwiedzin, filiacja, nadzór) przed organem sądowym.

⁴ Obecnie przeprowadzana jest rewizja tej konwencji, odzwierciedlająca prawne i społeczne zmiany, które dotyczą przede wszystkim konsultacji z dzieckiem przysposobionym, w razie możliwości, minimalnego wieku przysposabiającego oraz prawa osób do poznania swojej tożsamości lub pochodzenia. Zrewidowana Konwencja o przysposobieniu zostanie przedstawiona Komitetowi Ministrów w 2007 r.

⁵ Obecnie trwają prace nad przyjęciem tej konwencji. Rada rozpatruje możliwość przystąpienia do niej Wspólnoty lub Unii.

istotne jest wprowadzenie mechanizmu kontroli i monitorowania w trakcie procesu przyjmowania i transpozycji tych instrumentów, tak aby zagwarantować należyte uwzględnienie praw dziecka podczas opracowywania tych instrumentów, a po ich wdrożeniu zapewnić poszanowanie praw dziecka w stosowaniu tych instrumentów. Właśnie takie znaczenie kryje się pod pojęciem „mainstreaming”.

2. Mainstreaming

W kwietniu 2005 r. Komisja przyjęła komunikat dotyczący poprawy zgodności własnych wniosków legislacyjnych z postanowieniami Karty praw podstawowych¹. Z komunikatu wynika, że Komisja realizuje 3 cele: przeprowadzanie regularnej i ścisłej kontroli poszanowania *wszystkich* praw podstawowych podczas przygotowywania wniosków legislacyjnych, wspieranie „kultury praw podstawowych”; upublicznienie (dla innych instytucji i obywateli) wyników kontroli poszanowania praw podstawowych przeprowadzanych przez Komisję.

W sprawozdaniu na temat powyższego komunikatu² Parlament Europejski domagał się, aby w ocenie oddziaływania Komisja przewidziała rozdział poświęcony prawom podstawowym. Wydaje się, że żądanie to powinno zostać ponowione i uściślone, gdyż warto byłoby, aby w przypadku niektórych wniosków legislacyjnych Komisja przyjrzała się w szczególności możliwemu oddziaływaniu istotnych przepisów dotyczących dzieci. Oczywiście w przypadku takich wniosków należy przeprowadzić konsultacje z przedstawicielami organizacji społeczeństwa obywatelskiego i organizacjami międzynarodowymi wyspecjalizowanymi w tej kwestii. Jest to tym ważniejsze, gdy weźmiemy pod uwagę wartość dodaną, jaką stanowi bezpośrednio i specjalne doświadczenie, którym ze służbami Komisji mogą podzielić się przedstawiciele organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz organizacje międzynarodowe, aby pomóc służbom wykryć potencjalne zagrożenia takich wniosków, nawet jeżeli wydają się one być zupełnie neutralne dla praw dzieci³.

Ponadto Parlament Europejski powinien posiadać specjalny organ (którego skład należałoby ustalić) lub przedstawiciela/obrońcę praw dziecka, który stanowiłby łącznik z przedstawicielami organizacji społeczeństwa obywatelskiego lub innych organizacji zajmujących się obroną praw dziecka. Do takiego właśnie przedstawiciela mogłyby zwracać się dzieci, w szczególności z myślą o przedstawieniu mu swoich propozycji w kwestii wspierania praw dziecka (zob. poniżej).

3. Partycypacja

W dziedzinie praw dziecka „partycypacja” jest kluczowym słowem i podstawowym prawem, które stale pojawia się w broszurach i deklaracjach organizacji pozarządowych oraz międzynarodowych instytucji i organizacji działających w tej dziedzinie. W opinii sprawozdawczyni pojęcie to zawiera w sobie podstawową zasadę demokracji, jaką jest prawo

¹ Komunikat Komisji zatytułowany: „Przestrzeganie Karty praw podstawowych we wnioskach legislacyjnych Komisji. Metodologia zapewniająca systematyczną i ścisłą kontrolę” COM (2005) 172 wersja ostateczna z 27.04.2005.

² Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 marca 2007 r. w sprawie przestrzegania Karty praw podstawowych we wnioskach legislacyjnych Komisji: metodologia systematycznej i ścisłej kontroli (2005/2169(INI)).

³ Zob. w tej kwestii syntetyczne sprawozdanie sieci niezależnych ekspertów z zakresu praw podstawowych z 2005 r., str. 17 i następne.

obywatela do uczestniczenia w decyzjach, które go dotyczą.

Tymczasem w życiu codziennym zasada partycypacji często schodzi na drugi plan, podczas gdy nieletni czasami najlepiej potrafią określić i zrozumieć stojące przed nimi wyzwania i problemy, w szczególności na temat tego, co dzieje się w szkole, na ulicy, w klubach młodzieżowych, a nawet w rodzinach, i nie brakuje im pomysłów, jak poprawić dany stan rzeczy.

Niniejsze sprawozdanie ma na celu pokazanie i udowodnienie faktu, że gdy dziecko ma możliwość swobodnego przedstawienia swojego poglądu na interesującą je kwestię zgodnie z właściwym prawem¹, czyni to z chęcią, a wyniki są znakomite.

Po raz pierwszy wykorzystano to podejście w ramach szeroko zakrojonych konsultacji przeprowadzonych przez organizację Save the Children na temat komunikatu Komisji. Wyniki konsultacji zostały przedstawione podczas wspólnego przesłuchania w dniu 17 kwietnia 2007 r.

Sprawozdawczyni domaga się, aby zgodnie z zapowiedzią w komunikacie oraz w oparciu o struktury i wiedzę osób będących najbliżej dzieci Komisja wprowadziła mechanizm konsultacji/udziału dzieci, który charakteryzowałby się szybkością, skutecznością i efektywnością oraz który zajmowałby się kwestiami bezpośrednio ich dotyczącymi.

4. Stworzenie dynamiki międzyinstytucjonalnej

Aby ochrona praw dziecka była bardziej widoczna i skuteczna, należałoby poprawić funkcjonowanie organów, które zostały powołane w tym celu przez różne instytucje, oraz usprawnić komunikację i współpracę pomiędzy nimi. W razie potrzeby należałoby również utworzyć nowe podmioty.

W administracji Komisji mianowany został niedawno koordynator odpowiedzialny za prawa dziecka, którego działalność powinna zostać wsparta przez jednostkę z dostateczną liczbą wykwalifikowanych pracowników i wystarczającymi zasobami finansowymi. Ponadto w kolejnym składzie Komisji, w ramach przedłużenia obecnej grupy komisarzy odpowiedzialnych za prawa podstawowe, można również utworzyć stanowisko komisarza ds. praw człowieka, który byłby także odpowiedzialny za ochronę praw dziecka², a do jego obowiązków należałaby centralizacja i koordynacja wszystkich działań o charakterze legislacyjnym, administracyjnym, medialnym, itp. związanych z ochroną praw dziecka.

W ciągu ostatnich lat powstały również inne instancje, między innymi w 2000 r. w Radzie powołana została stała grupa międzyrządowa ds. dzieci i młodzieży pod nazwą „Europa dzieci”³, utworzona jako nieformalne forum wymiany i porównywania danych na temat dzieci zwoływane w każdym półroczu na zaproszenie państwa stojącego na czele UE.

Również Parlament Europejski posiada miejsce dyskusji w kwestiach związanych z dziećmi

¹ Art. 12 Konwencji o prawach dziecka.

² Parlament Europejski domagał się już wcześniej powołania przedstawiciela wysokiego szczebla ds. ochrony praw dziecka. Zob. w szczególności rezolucję Parlamentu Europejskiego w sprawie handlu dziećmi i dzieci-żołnierzy (B-5-0320/2003) przyjętą w dniu 3 lipca 2003 r.

³ http://www.childoneurope.org/_fr/index_fr.htm

w postaci „Przymierza dla praw dziecka”, składającego się z posłów o różnych horyzontach politycznych i geograficznych, którzy gromadzą się co dwa miesiące, a także grupy ds. rodziny.

Chociaż inicjatywy te są chwalebne, mogą okazać się niewystarczające, w szczególności z powodu braku ich upublicznienia i koordynacji pomiędzy nimi. W opinii sprawozdawczyni należałoby zatem koordynować działania realizowane przez te instancje, wzmocnić je i rozpowszechnić informacje na ich temat, ewentualnie za pomocą wspólnej strony internetowej.

Odnosnie do Parlamentu Europejskiego, jak już wspomniano, można powołać organ koordynujący działania związane z ochroną praw dziecka lub ewentualnie utworzyć komisję złożoną z przedstawicieli różnych instytucji wraz z jednostką administracyjną wspierającą jej działania.

Należy również przypomnieć o znaczeniu zacieśniania stosunków z różnymi organizacjami międzynarodowymi, na przykład z Radą Europy, która realizuje różne inicjatywy w dziedzinie praw dziecka, począwszy od kampanii przeciwko przemocy¹, a skończywszy na przyjmowaniu różnych zaleceń, rezolucji i konwencji, co sprawia, że jest uprzywilejowanym partnerem we wdrażaniu strategii na rzecz praw dziecka. Dotyczy to również niektórych agend Organizacji Narodów Zjednoczonych, w szczególności UNICEF-u, który wyróżnia się w szczególności jakością opracowań dotyczących różnych aspektów ochrony praw dzieci.

W tym kontekście nowopowstała Agencja Praw Podstawowych powinna współpracować w sieci z wymienionymi organizacjami, wysokim komisarzem ds. praw człowieka Rady Europy, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego oraz z wyspecjalizowanymi instytucjami, na przykład Europejską Siecią Rzeczników Praw Dziecka (ENOC), tak aby zoptymalizować badania w dziedzinie obrony praw dziecka i wykorzystać doświadczenie, wiedzę i informacje zgromadzone przez innych oraz uniknąć sytuacji pokrywania się zakresu działalności.

5. Gromadzenie danych statystycznych

W swym komunikacie Komisja ogłosiła zamiar przeprowadzenia obszernej analizy przeszkód uniemożliwiających dzieciom pełne korzystanie z ich praw. Analiza ta powinna stanowić podstawę do konsultacji publicznych zaplanowanych na 2008 r. i doprowadzić do określenia głównych priorytetów przyszłych działań Unii Europejskiej. Tego rodzaju analiza, podobnie jak wdrożenie i ocena strategii, polityk i programów dotyczących dzieci, w szczególności tych znajdujących się w najbardziej niekorzystnym położeniu, powinny niewątpliwie opierać się na wiarygodnych, kompletnych, precyzyjnych i aktualizowanych statystykach.

Tymczasem okazuje się, że w UE występują poważne braki w tej kwestii², a jeszcze większe przeszkody napotyka się podczas gromadzenia wiarygodnych danych na temat dzieci spoza UE, dlatego też należy podjąć środki zmierzające do poprawy sytuacji w dziedzinie gromadzenia danych statystycznych. Komisja Europejska mogłaby na przykład rozszerzyć

¹ Od stycznia 2006 r. w Radzie Europy działa jednostka koordynacyjna odpowiedzialna za wspieranie praw dziecka i ochronę dzieci przed przemocą: www.coe.int/children.

² Zob. w szczególności broszurę opublikowaną przez Euronet „Children Rights in the EU”, str. 36.

mandat Eurostatu, tak aby uwzględniał on więcej wskaźników dotyczących dzieci, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, które również powinny udoskonalić swe narzędzia statystyczne. Również w tym kontekście uczestnictwo dzieci ma głęboki sens. Należy zatem zbadać sposoby regularnego gromadzenia informacji na temat ich opinii w niektórych kwestiach. Można również wykorzystać informacje z zasobów telefonów zaufania dla dzieci. Bez wątpienia należy przeznaczyć na ten cel odpowiednie środki. W tym kontekście należy z zadowoleniem stwierdzić, że w swym komunikacie Komisja wyraźnie zobowiązała się „przeznaczyć niezbędne zasoby ludzkie i finansowe na wdrożenie niniejszej strategii”¹.

W dziedzinie praw dziecka istotną rolę odgrywała będzie również Agencja Praw Podstawowych. Podobnie jak jej poprzednik, EUMC, Agencja powinna opracować we współpracy z Komisją i państwami członkowskimi metody i standardy zmierzające do poprawy porównywalności, obiektywności i wiarygodności danych na szczeblu europejskim².

6. Ścisła współpraca z zainteresowanymi stronami: FORUM

Analogicznie do postanowień rozporządzenia ustanawiającego Agencję Praw Podstawowych, którego art. 10 ustanawia „platformę praw podstawowych” mającą służyć za płaszczyznę wymiany informacji i udostępniania wiedzy, zrzeczającą różne organizacje działające na rzecz praw człowieka, komunikat Komisji przewiduje utworzenie Forum.

Forum, które mogłoby działać pod auspicjami Agencji, powinno – w opinii Komisji – przyczynić się do opracowania i monitorowania działań Unii Europejskiej oraz służyć za obszar wymiany dobrych praktyk. W jego skład powinny wchodzić państwa członkowskie, agendy ONZ, Rada Europy, niezależne instytucje działające na rzecz promowania praw dzieci, organizacje społeczeństwa obywatelskiego i same dzieci.

Komisja będzie odpowiedzialna za zorganizowanie Forum w celu umożliwienia odpowiedniego udziału licznych zainteresowanych uczestników, gwarantując przy tym sprawną organizację.

W tym celu należałoby prawdopodobnie powołać niewielką konsultacyjną grupę ekspertów wysokiego szczebla, którzy zapewniliby wkład w badania i analizy oraz pomoc w przygotowywaniu porządku dziennego posiedzeń Forum. W grupie ekspertów powinni znaleźć się prawnicy i eksperci z dziedziny praw dziecka, którzy mogliby przedstawić konkretne projekty aktów legislacyjnych przyjmowanych na szczeblu wspólnotowym, tak aby propozycje Forum mogły nabrać konkretnych kształtów. Ponadto zadania i uprawnienia Forum zostałyby w ten sposób sprecyzowane. Jeżeli Forum miałoby wydawać zalecenia, należałoby określić w regulaminie sposób ich egzekwowania i wyznaczyć organy odpowiedzialne za ich wykonanie i ocenę postępów ich wdrażania. W tym kontekście odpowiednie komisje parlamentarne mogłyby odgrywać czynną rolę w zakresie monitorowania.

Aby pracować w dobrych warunkach i w skuteczny sposób, Forum powinno oczywiście zostać uwzględnione w budżecie wspólnotowym.

¹ Wspomniany komunikat, str. 13.

² Art. 4 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 168/2007 z dnia 15 lutego 2007 r. ustanawiającego Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

7. Wdrożenie mechanizmu monitorowania osiągniętych postępów

Należy pochwalić decyzję Komisji dotyczącą corocznego publikowania sprawozdania na temat postępów osiągniętych w zakresie wdrażania proponowanej strategii. Sprawozdanie powinno w szczególności służyć Parlamentowi za narzędzie do opracowywania corocznych sprawozdań na temat sytuacji praw człowieka na płaszczyźnie wewnętrznej i zewnętrznej, tak aby mógł on sprawować stałą i dokładną kontrolę poszanowania praw dziecka na szczeblu wspólnotowym.

Zgodnie z propozycją UNICEF-u¹ Parlament Europejski powinien zapewnić kontrolę osiągniętych wyników w ramach okresowych przesłuchań poświęconych niektórym konkretnym aspektom wspierania praw dziecka.

Również tutaj istotną rolę może odegrać Agencja Praw Podstawowych, która powinna dopilnować, aby kontrola poszanowania praw dziecka znalazła się w jej wieloletnim programie prac przygotowanym na początku działalności. Wkrótce zostaną przeprowadzone konsultacje z Parlamentem Europejskim na temat tego programu².

III. DZIEDZINY PRIORYTETOWE, KTÓRE POWINNY STANOWIĆ OŚ STRATEGII

1. Zwalczanie wszelkich form przemocy

Przemoc wobec dzieci nigdy nie jest uzasadniona. Jest to myśl przewodnia sprawozdania profesora Pinheiro, przedstawionego podczas przesłuchania w dniu 17 kwietnia, która została również odzwierciedlona w niniejszym sprawozdaniu³.

Dlatego też należy nie tylko karać osoby odpowiedzialne za akty przemocy, lecz także opracować strategię zapobiegania przemocy wobec dzieci.

Unia Europejska wprowadziła już szereg ważnych instrumentów walki z przemocą, której ofiarą są dzieci, programy DAPHNE i AGIS⁴; plan działania na rzecz zwalczania handlu ludźmi⁵; decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie zwalczania handlu ludźmi⁶; decyzję Rady z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie zwalczania pornografii dziecięcej w Internecie⁷; decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW z dnia 22 grudnia 2003 r. dotyczącą zwalczania seksualnego wykorzystywania dzieci i pornografii

¹ Zob. wystąpienie Marty Santos Pais podczas przesłuchania z dnia 17 kwietnia 2007 r.: http://www.europarl.europa.eu/hearings/default_en.htm.

² Art. 5 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 168/2007 z dnia 15 lutego 2007 r. ustanawiającego Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

³ Sergio Paulo Pinheiro został wyznaczony na osobę nadzorującą wykonanie analizy ONZ dotyczącej przemocy wobec dzieci. Jest ona dostępna na różnych stronach internetowych, np. <http://www.unicef.org>.

⁴ Celem programu jest udzielanie pomocy pracownikom wymiaru sprawiedliwości, funkcjonariuszom organów ścigania i przedstawicielom służb odpowiedzialnych za wsparcie ofiar z państw członkowskich UE i krajów kandydujących w stworzeniu europejskich sieci oraz wymianie informacji i dobrych praktyk.

⁵ Plan UE dotyczący najlepszych praktyk, standardów i procedur zwalczania handlu ludźmi i zapobiegania mu, Dz.U. C 311 z 9.12.2005.

⁶ Dz.U. L 203 z 1.8.2002.

⁷ Dz.U. L 138 z 9.6.2000.

dziecięcej¹, jak również różne środki w zakresie zwalczania dziecięcej turystyki seksualnej.

Podczas przesłuchania w dniu 17 kwietnia br. komisarz Franco Frattini ogłosił, że w tej ostatniej kwestii Komisja we współpracy z operatorami turystycznymi pracuje nad wzmocnieniem środków zmierzających do powstrzymania napływu turystyki seksualnej z państw członkowskich. Sprawozdawczyni pochwala takie działanie, a ponadto domaga się wprowadzenia procedur umożliwiających lepszą koordynację postępowań o charakterze eksterytorialnym. Komisarz Franco Frattini ogłosił ponadto, że komunikat w sprawie przestępczości w Internecie został przyjęty w dniu 22 maja 2007 r.

Należy przypomnieć, że w kwestii seksualnego wykorzystywania dzieci Rada Europy wkrótce przyjmie konwencję o ochronie dzieci przed wykorzystywaniem i wyzyskiem seksualnym, a państwa członkowskie UE koordynowały swe stanowisko w tej sprawie w ramach komitetu koordynacyjnego powołanego na mocy art. 36 Traktatu UE. W tym kontekście poruszono kwestię przystąpienia Wspólnoty lub UE do wspomnianej konwencji. Sprawozdawczyni zdecydowanie do tego zachęca i domaga się przyjęcia zasadniczego stanowiska w tej sprawie, tak aby UE mogła w przyszłości uczestniczyć w negocjacjach na temat kolejnych konwencji dotyczących aspektów prawa karnego, zwłaszcza konwencji zmierzających do zapewnienia ochrony dzieci, oraz je ratyfikować.

Ponadto w trybie pilnym należy utworzyć system ochrony dzieci przed wykorzystaniem seksualnym, zapewniający skuteczne i skoordynowane mechanizmy kontroli tak, aby osoby, które ze względu na wyrok skazujący zostały uznane za niezdolne do pracy z dziećmi, miały bezwzględny zakaz dostępu do niektórych zawodów. Sprawozdawczyni zaleca, aby Rada wzmocniła współpracę prawną pomiędzy państwami członkowskimi w zakresie wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej poprzez poprawę współpracy dotyczącej wymiany informacji w odniesieniu do orzecznictwa na szczeblu UE oraz poprzez nałożenie minimalnych zobowiązań na inne państwa członkowskie. Podjęcie takiego działania jest konieczne w celu zagwarantowania, aby zakaz wykonywania działalności związanej z kontaktem z dziećmi obowiązujący daną osobę skazaną za wykorzystywanie seksualne w jednym państwie członkowskim miał konsekwencje prawne w innym państwie członkowskim.

W odniesieniu do pornografii dziecięcej dostępnej w Internecie Komisja Europejska rozważa, we współpracy z szeregiem instytucji bankowych oraz głównych podmiotów wydających karty kredytowe, możliwość wyłączenia z systemów płatności w sieci stron internetowych sprzedających materiały z pornografią dziecięcą. Jest to bardzo szlachetna inicjatywa, której warto poświęcić więcej uwagi. Polega ona na tym, że bank, który unieważnia umowę zawartą ze sprzedawcą materiałów z pornografią dziecięcą przez Internet, na ogół po zawiadomieniu przez wydającą kartę kredytową instytucję, która dokonała weryfikacji, powinien być upoważniony do przekazania tych informacji innym podmiotom wydającym karty kredytowe, kierując się najlepszym interesem dziecka. Należałoby w tym celu utworzyć stale uaktualnianą bazę danych sprzedawców materiałów z pornografią dziecięcą. Informacje dotyczące tego rodzaju sprzedawców powinny być następnie natychmiast przekazywane służbom policyjnym w danym państwie członkowskim oraz Europolowi i Interpolowi. W ramach walki z pornografią dziecięcą w Internecie należy prowadzić kampanie informacyjne, a także uczułać na to zjawisko społeczeństwo w celu zapewnienia ochrony dzieciom i karania osób dopuszczających się przestępstw na tym tle.

¹ Dz.U. L 13 z 20.1.2004, str. 44.

W odniesieniu do przemocy rozpowszechnianej przez Internet należy ustanowić skuteczny system samoregulacji stron zamieszczających obrazy bądź filmy pokazujące przemoc. Administratorzy stron powinni zwracać uwagę na ich zawartość oraz zakazać pokazywania przemocy w sieci, która przyczynia się do wzrostu takiego zachowania wśród nieletnich, a także upokorzenia uczniów i nauczycieli. W tym względzie sprawozdawczynie podkreśla znaczenie programu wspólnotowego „Safer Internet Plus” (2005-2008), którego celem jest wspieranie bezpieczniejszego korzystania z Internetu oraz nowych technologii sieciowych, w ramach których utworzono linie telefoniczne i numery interwencyjne pomagające dzieciom mającym styczność z nielegalnymi i szkodliwymi treściami.

Należy również zwracać uwagę na inne środki przekazu, w szczególności na telewizję, aby nadzorować i ograniczać transmisję obrazów i treści, które są brutalne bądź nieodpowiednie dla dzieci.

Inną formą brutalnej przemocy, o której należy wspomnieć, jest okaleczanie narządów płciowych. Z powodu nasilenia się ruchów migracyjnych, którym nie zawsze towarzyszy prawdziwa integracja, zjawisko to bardzo przybiera na sile, nawet w Unii Europejskiej. Często ulegli lekarze podejmują tego typu działania nielegalnie. Jeszcze częściej dzieci zabierane są do ich państw pochodzenia w celu przeprowadzenia takiego zabiegu, nie posiadając żadnych informacji ani konkretnej opieki medycznej. Szkody wyrządzone w ten sposób, podobnie jak szkody w zakresie korzystania z przysługujących im praw, są trwałe i poważnie wpływają na zdrowie fizyczne i psychiczne ofiary. Należy w tej kwestii nawiązać współpracę z danymi państwami pochodzenia.

W odniesieniu do walki z handlem ludźmi¹ sprawozdawczynie pragnie podkreślić wartość dodaną, jaką może stanowić w tej dziedzinie współpraca z Europolami i Eurojustami, i uważa, że należy opracować wszelkie środki zmierzające do wzmocnienia ich działań na rzecz ochrony dzieci przed tym procederem oraz przed wszystkimi innymi formami przemocy i wykorzystania, nie tylko na tle seksualnym. Wykorzystanie dzieci może bowiem przybrać najróżniejsze formy, na przykład zmuszanie dzieci do żebractwa, które bezsprzecznie narusza godność dziecka oraz prowadzi do poważnych zaburzeń psychologicznych. Z tego względu praktyka ta powinna być zabroniona we wszystkich państwach członkowskich. Sprawozdawczynie domaga się zatem, aby państwa członkowskie przekazywały Europolowi i Eurojustowi wszelkie użyteczne informacje, które mogą poprawić ich skuteczność, oraz aby Europol nawiązał ściślejszą współpracę z Interpolem i z agencją Frontex.

Podczas przesłuchania w dniu 17 kwietnia komisarz Franco Frattini podkreślił wolę zwalczania, w ścisłej współpracy z całą branżą, gier wideo propagujących przemoc, do czego sprawozdawczynie zdecydowanie zachęca.

We wszystkich przypadkach promowanie praw dziecka, a w szczególności podnoszenie świadomości samych dzieci, musi zostać szczególnie uwzględnione, aby pozwolić dzieciom na odegranie pierwszoplanowej roli w zakresie zapobiegania łamaniu ich praw i w rozwoju kultury poszanowania praw człowieka.

2. Zwalczanie ubóstwa i dyskryminacji oraz prawo do nauki

¹ Odnośnie do walki z handlem ludźmi komisarz Franco Frattini ogłosił, że 17 października powinien stać się dniem poświęconym temu zjawisku.

Obecna strategia ma na celu podtrzymanie i realizację Milenijnych Celów Rozwoju, które stanowią globalne priorytety dla całej ludności na świecie, a w pierwszej kolejności dla dzieci. Cele te dotyczą przede wszystkim zwalczania skrajnego ubóstwa, powszechnej edukacji podstawowej, wspierania zdrowia matek, ograniczenia umieralności dzieci oraz kampanii na rzecz szczepień i zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa HIV i AIDS.

Ponadto należy chronić dzieci przed najgorszymi formami wyzysku, do których należy w szczególności wykorzystywanie dzieci do pracy, ich uczestnictwo w konfliktach (dzieci-żołnierze) oraz niewolnictwo w domu.

Bardzo często ubóstwo jest źródłem wykluczenia społecznego i dyskryminacji. W swym komunikacie Komisja zapowiada, że od 2007 r. ma zamiar połączyć działania realizowane na szczeblu UE w dziedzinie zwalczania ubóstwa dzieci. W tym zakresie Komisja powinna zwrócić szczególną uwagę na wpływ ubóstwa, które poważnie szkodzi rozwojowi dzieci i korzystaniu przez nie z przysługujących im praw.

Z tego względu UE powinna zająć się tymi problemami zgodnie z myślą przewodnią postanowień Konwencji o prawach dziecka, w szczególności jej art. 27 i 28, które potwierdzają prawo każdego dziecka do poziomu życia umożliwiającego mu fizyczny, psychiczny, duchowy, moralny i społeczny rozwój, a także prawo dziecka do nauki. Prawo do nauki zostało również uwzględnione w art. 14 Karty praw podstawowych.

UE musi zatem dopilnować, aby żadna forma dyskryminacji w zakresie dostępu do nauki i możliwości korzystania z wysokiej jakości kształcenia nie była tolerowana. Tymczasem obecnie jedynie dyrektywa Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne nakłada na państwa członkowskie obowiązek zakazania wszelkiej dyskryminacji – pośredniej lub bezpośredniej – w dziedzinie nauki.

Oznacza to, że przy obecnym stanie prawodawstwa wspólnotowego jedynie mniejszości etniczne korzystają z ochrony przed dyskryminacją w dziedzinie nauki w przeciwieństwie do mniejszości religijnych i językowych. Sprawozdawczyni uważa zatem, że należy przyjąć nowe przepisy, tak aby rozszerzyć zakres stosowania ochrony przed dyskryminacją w dziedzinie dostępu do nauki¹. Rok 2007 jest Rokiem Równości Szans. Sprawozdawczyni domaga się zatem, aby Komisja rozpoczęła prace nad przygotowaniem dyrektywy, której zakres stosowania obejmie wszystkie dziedziny uwzględnione w dyrektywie dotyczącej wdrożenia zasady równego traktowania osób bez względu na rasę czy pochodzenie etniczne (art. 3) i która obejmie wszystkie rodzaje dyskryminacji wymienione w art. 13 traktatu WE, a mianowicie płeć, pochodzenie etniczne, religię, przekonania, orientację seksualną i niepełnosprawność.

Dzieci niepełnosprawne powinny stanowić jeden z głównych priorytetów przyszłych środków podjętych przez Unię Europejską w dziedzinie ochrony praw dzieci. W tym względzie należy podkreślić, że dzieci niepełnosprawne powinny być uznawane za dzieci „zdrowe inaczej”. Z tego powodu trzeba bezwzględnie chronić ich prawa i przyczyniać się do rozwoju tych dzieci i okazywać im szacunek

Sprawozdawczyni uważa ponadto, że w niektórych przypadkach, w szczególności w kwestii

¹ Zob. sprawozdanie tematyczne nr 4 sieci ekspertów ds. praw podstawowych z dnia 25 maja 2006 r., str. 45.

dzieci romskich, należy rozważyć podjęcie pozytywnych działań w zakresie walki z dyskryminacją. Wydaje się, że stanowią one jedyny sposób zwalczania segregacji, która czasami dotyka dzieci romskie¹.

Należałoby w szczególności wspierać kampanie na rzecz edukacji, które są przydatne w zwalczaniu niskiego wskaźnika alfabetyzacji, oraz podejmować szczególne środki, aby rozwiązać problem dotyczący porzucania nauki przez dzieci romskie.

Równocześnie struktury medyczne powinny wspierać programy szczepień i ochrony zdrowia noworodków i dzieci romskich, które należą do kategorii, w której występuje podwyższone ryzyko patologii.

Ponadto należy podjąć ukierunkowane działania na rzecz dzieci ulicy, które żyją lub pracują na ulicy, a na temat których dane są wyjątkowo niekompletne, choć ich nieszczęście uzasadniają wdrożenie środków celowych.

3. Prawa dzieci migrujących

W swym komunikacie Komisja podkreśliła, że „kolejnym wyzwaniem jest zadbanie o pełne przestrzeganie praw dzieci migrujących, osób ubiegających się o azyl i uchodźców w polityce i prawodawstwie Unii Europejskiej i jej państw członkowskich”². Sprawozdawczyni zdecydowanie zachęca do podjęcia tego wyzwania.

W nadchodzących miesiącach Komisja powinna przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie nowe instrumenty w dziedzinie azylu, mające na celu utworzenie wspólnego systemu azylu. Sprawozdawczyni już teraz zwraca uwagę, że we wszystkich środkach, które zostaną przyjęte w tym kontekście, należy szczególnie uwzględnić specyficzną sytuację dzieci. Nawet jeżeli obecnie stosowane instrumenty obejmują już przepisy mające zapewnić ochronę dzieci, nie zawsze są one wystarczające i nadal występują problemy z ich stosowaniem³. Należy na przykład dopilnować, aby urzędnicy odpowiedzialni za rozpatrywanie spraw zostali specjalnie wyszkoleni, a rozmowy z dziećmi były przeprowadzane w warunkach dostosowanych do ich wieku, który powinien zostać możliwie najdokładniej określony. Należy również znaleźć alternatywne rozwiązania w zakresie pozbawienia wolności, które jedynie pogłębia traumę dziecka. Pojęcie „nadrzędnego interesu dziecka” również powinno zostać precyzyjnie zdefiniowane, zwłaszcza w ścisłej współpracy z Wysokim Komisariatem ONZ ds. Uchodźców, który opracował procedurę formalnego ustalania nadrzędnego interesu (Best Interests Determination, BID)⁴.

Pojęcie to ma szczególne znaczenie w przypadku małoletnich bez opieki, których bezbronności nie trzeba udowadniać⁵. Należy zatem dopilnować, aby byli oni należycie

¹ Przykłady dobrych praktyk zostały przedstawione w przytoczonym sprawozdaniu, str. 46 i następne.

² COM 2006 (367), str. 7.

³ Por. wystąpienie przedstawicielki Wysokiego Komisariatu ONZ ds. Uchodźców podczas przesłuchania w dniu 17 kwietnia http://www.europarl.europa.eu/hearings/default_en.htm.

⁴ Formalne ustalenie nadrzędnego interesu (BID) jest formalnym procesem składającym się ze specjalnych procedur bezpieczeństwa oraz wymogów dokumentacyjnych określonych w stosunku do niektórych dzieci podlegających kompetencji Wysokiego Komisariatu ds. Uchodźców. Decydent powinien wyważyć wszystkie stosowne czynniki składające się na dany przypadek i przypisać odpowiednie znaczenie prawom i obowiązkom uznanym w Konwencji o prawach dziecka i w innych instrumentach z zakresu praw człowieka w celu podjęcia pełnej decyzji jak najlepiej chroniącej prawa dziecka.

⁵ Zgodnie z szacunkami Wysokiego Komisariatu ds. Uchodźców 4-5% osób wnioskujących o azyl na obszarze

informowani o przysługujących im prawach i sposobie ich dochodzenia, a także aby jak najszybciej uzyskiwali wsparcie przedstawiciela prawnego.

Ponadto duża liczba dzieci nie jest rejestrowana po narodzinach. Niezarejestrowane dzieci mogą nie mieć możliwości skorzystania z prawa do tożsamości, nazwiska, obywatelstwa, edukacji czy opieki medycznej. Niewidoczność tych dzieci wymaga podjęcia konkretnych działań, ponieważ niezarejestrowany nieletni nie posiada żadnego statusu prawnego, co stanowi przeszkodę w kontrolowaniu, zapobieganiu i podejmowaniu działań w przypadku naruszenia jego praw. Niezarejestrowane dzieci są szczególnie narażone i często padają ofiarami handlu ludźmi, wykorzystywania seksualnego oraz są zmuszane do niewolnictwa i pracy.

IV. PODSUMOWANIE

Wymienione dziedziny, w których prawa dziecka powinny być uwzględnione w szczególny sposób, stanowią jedynie część zagadnień, na które należy zwrócić uwagę, aby temat ten został potraktowany całościowo. Inne kwestie, na przykład odżywianie, edukacja, nadużywanie alkoholu i rozpowszechnianie narkotyków, które stanowią – jak wynika z badania przeprowadzonego przez organizację Save the Children – niektóre z poważnych problemów, których rozwiązania domagają się same dzieci, również powinny być przedmiotem konkretnych działań.

Inne liczne prawa dzieci nie są ani szanowane, ani w odpowiedni sposób gwarantowane. Istnieje szereg sytuacji dotyczących dzieci, wymagających natychmiastowego działania. Przytoczmy dla przykładu ponadproporcjonalny wzrost skali międzynarodowego handlu dziećmi, obciążenie biurokratyczne stanowiące przeszkodę w międzynarodowej adopcji, dramat przymusowych małżeństw oraz dużą liczbę dzieci, które zaginęły bez śladu.

Jak sprawozdawczyni zaznaczyła we wstępie, priorytetowe sektory strategii proponowanej przez Komisję będą na późniejszym etapie przedmiotem pogłębionej dyskusji w różnych gremiach, w tym podczas Forum, które po raz pierwszy odbyło się w Berlinie.

Tymczasem należy ocenić wskazówki obecne w przyszłej strategii europejskiej w celu wspierania rodziny i wskaźnika urodzeń, jak również zagwarantowania praw dziecka.

Unii to małoletni bez opieki; w 2006 r. ich liczba wynosiła pomiędzy 8 000 a 10 000.

12.9.2007

OPINIA KOMISJI PRAW KOBIET I RÓWNOUPRAWNIENIA

dla Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

W kierunku strategii europejskiej na rzecz praw dziecka
(2007/2093(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej (*): Marie Panayotopoulos-Cassiotou

(*). Procedura obejmująca zaangażowane komisje- art. 47 Regulaminu

WSKAZÓWKI

Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia zwraca się do Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- A. mając na uwadze, że środowisko rodzinne stanowi odpowiednie ramy dla ochrony praw dziecka, rozwoju jego zdolności, zdobywania wiedzy niezbędnej do wykonywania jego praw oraz uczenia się obowiązków, i że w związku z tym należy dołożyć wszelkich starań w celu wspierania rodziny za pomocą odpowiedniej polityki publicznej, lecz mając na uwadze, że w przypadku braku takich ram wszystkie dzieci powinny być objęte zgodnie z Konwencją o prawach dziecka Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNCRC) z dnia 20 listopada 1989 r., ochroną zastępczą, która zapewni ich rozwój wolny od dyskryminacji w jakiegokolwiek postaci,
- B. mając na uwadze, że strategia UE na rzecz dziecka powinna być zakorzeniona w wartościach i zasadach określonych w Konwencji ONZ o prawach dziecka (UNCRC),
- C. mając na uwadze, że przedłużające się sytuacje konfliktowe między rodzicami, którzy się rozeszli, mają negatywny wpływ na dzieci,
- D. mając na uwadze, że należy uznać prawa dziecka jako niezależnej osobowości prawnej i że mimo międzynarodowych i krajowych przepisów dziewczynki i kobiety są często ofiarami nierówności prawnych, społecznych i ekonomicznych, dotyczących wykonywania przysługujących im pozytywnych i podstawowych praw, takich jak dostęp do edukacji, szkoleń i ochrony zdrowia, bezpiecznej żywności, czystej wody oraz praw reprodukcyjnych dla nastolatek,

- E. mając na uwadze, że podstawowe wartości i prawa, w tym także równouprawnienie płci, muszą stanowić nieodłączny element edukacji w dzieciństwie oraz fundament wszystkich dalszych etapów życia,
- F. mając na uwadze, że konieczne jest wprowadzenie perspektywy płci do każdego z obszaru polityk mającego wpływ na dziecko, ponieważ równość między mężczyznami i kobietami rozpoczyna się od uznania równości między chłopcami a dziewczynkami od pierwszych lat życia,
- G. mając na uwadze, że takich przypadków gwałcenia praw kobiet i dziewcząt-alohtonów, jak tzw. przestępstwa honorowe, wymuszone małżeństwa, okaleczenia narządów płciowych oraz inne naruszenia nie można uzasadnić żadnymi kulturowymi czy religijnymi względami i w żadnych okolicznościach nie powinno się ich tolerować,
- H. mając na uwadze, że dzieci w Europie już w młodym wieku konfrontowane są z obrazami z gatunku horroru, scenami pornograficznymi i scenami przemocy, oraz że przemoc pokazywana w mediach może mieć pustoszące skutki psychospołeczne, takie jak stany lękowe i depresje, wzrost agresywności i problemy w szkole,
1. podkreśla, że chronienie praw dzieci jest nadrzędnym obowiązkiem rządów krajowych; zwraca uwagę, że prawa dzieci stanowią część praw człowieka, które UE i państwa członkowskie zobowiązane są szanować na mocy krajowego, europejskiego i międzynarodowego prawa;
 2. zwraca uwagę, że strategia na rzecz dzieci powinna być zakorzeniona w wartościach i czterech podstawowych zasadach: a) ochronie przed wszystkimi formami dyskryminacji, b) nadrzędności dobra dziecka nad innymi kwestiami, c) prawa do życia i rozwoju, d) prawa do wyrażania opinii i uwzględniania tego prawa w jakichkolwiek kwestiach czy decyzjach dotyczących życia dzieci;
 3. podkreśla, iż przyszła strategia powinna uznawać prawo do kształcenia w oparciu o równość szans oraz niedyskryminację;
 4. zwraca uwagę, że zakazanie dziewczętom uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych i zajęciach sportowych, takich jak pływanie w oparciu o przesłanki kulturowe nie jest uzasadnione żadną kulturą ani religią i nie może być tolerowane;
 5. wyraża zaniepokojenie z powodu wielu przypadków naruszenia prawa, których ofiarami są właśnie dziewczynki ze środowisk imigrantów; apeluje gorąco do państw członkowskich o zakazanie noszenia chusty i hijabu przynajmniej w szkole podstawowej, aby umocnić prawo do bycia dzieckiem oraz zapewnić w późniejszym czasie prawdziwą i niewymuszoną wolność wyboru;
 6. przypomina prawo dzieci do zdrowia oraz w szczególności do zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego dorastających dziewcząt, i stwierdza, że ochrona zdrowia matek powinna stanowić integralną część przyszłej strategii na rzecz praw dziecka, która powinna promować warunki życia i pracy dostosowane do kobiet ciężarnych i karmiących piersią oraz nalega na przestrzeganie istniejących przepisów dotyczących ochrony praw kobiet pracujących, jak również równy i powszechny dostęp dla wszystkich kobiet do wysokiej jakości opieki zdrowotnej przed i po porodzie w celu

zmniejszenia śmiertelności matek i dzieci oraz przenoszenia chorób z matki na dziecko; podkreśla ogromne znaczenie urlopu macierzyńskiego dla rozwoju dziecka, zwłaszcza przywiązanie dziecka do matki, nie tylko w pierwszych miesiącach po urodzeniu, ale także w pierwszych latach życia dziecka;

7. przypomina, że dyrektywa Rady 92/85/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły, i pracownic karmiących piersią¹ określa prawa kobiet ciężarnych i karmiących piersią do zatrudnienia, nakładając na pracodawcę obowiązek podjęcia wszelkich koniecznych kroków, aby zapewnić, iż kobiety oraz ich nienarodzone dzieci nie są narażane na zagrożenie w miejscu pracy;
8. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby ułatwiały młodym dziewczętom dostęp do informacji i edukacji na temat usług z zakresu zdrowia i zdrowia reprodukcyjnego;
9. przypomina, że przyszła strategia UE powinna uznać ważną rolę, jaką odgrywa rodzina jako podstawowa instytucja w społeczeństwie dla przeżycia, ochrony i rozwoju dziecka; jest zdania, że należy w pełni uwzględniać prawa dzieci przy godzeniu pracy z życiem rodzinnym oraz godzinami pracy, ze szczególnym naciskiem na sytuację matek niepełnosprawnych oraz matek dzieci niepełnosprawnych, a także politykę wsparcia publicznego lub prywatnego dla dzieci oraz dla ojców i matek, aby oboje rodzice byli w stanie wypełnić i dzielić obowiązki związane z wychowaniem i opieką; oraz że powinna w podobny sposób uznać, że coraz więcej osób żyje dziś w alternatywnych modelach rodziny, nieodpowiadających obrazowi tradycyjnej rodziny składającej się z matki, ojca i wspólnych biologicznych dzieci;
10. zaleca utworzenie i rozwój lokalnych i regionalnych sieci, przy udziale organów centralnych i lokalnych, organizacji pozarządowych i organizacji na rzecz ochrony praw dziecka, w celu zapewnienia usług w zakresie profilaktyki, ochrony i wsparcia dla dzieci i ich rodzin;
11. podkreśla znaczenie utworzenia w państwach członkowskich właściwych struktur, aby pomóc dzieciom i ich rodzicom w odnalezieniu się w nowej sytuacji rodzinnej;
12. potępia wszelkie formy przemocy dokonywane na dzieciach, w tym akty przemocy fizycznej, psychicznej i seksualnej, takie jak tortury, wykorzystywanie i eksploatacja dzieci, uprowadzanie, handel dziećmi lub sprzedaż ich albo ich organów, przemoc w rodzinie, pornografia dziecięca, prostytutka dziecięca, pedofilia, lub szkodliwe praktyki tradycyjne, jak np. okaleczanie kobiecych organów płciowych, przymusowe małżeństwa, zbrodnie w imię honoru;
13. wzywa państwa członkowskie do podejmowania skutecznych legislacyjnych lub innych środków w tym zbieranie danych z podziałem na płeć i wiek w celu zapobiegania i eliminowania wszelkiego rodzaju przemocy dokonywanej na ich terytorium w sferze prywatnej i publicznej;
14. wzywa państwa członkowskie do uwrażliwiania lekarzy na szkodliwe praktyki wynikające z tradycji oraz do zapewnienia, że winni tych przestępstw zostaną ukarani

¹ L 348 z 28.11.1992, str.1.

zgodnie z obowiązującymi przepisami zwracając szczególną uwagę na najbardziej zagrożone grupy, jakie stanowią dziewczynki i kobiety imigrantki, dziewczynki i kobiety pochodzące z mniejszości etnicznych oraz dziewczynki niepełnosprawne;

15. wzywa państwa członkowskie do wdrożenia przepisów prawnych dotyczących okaleczania genitaliów kobiet, lub do przyjęcia takich przepisów ustawowych, na mocy których można ścigać na drodze sądowej osoby, które dokonują okaleczenia genitaliów kobiet;
16. wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia obowiązkowego rejestrowania przez pracowników służby zdrowia wszystkich przypadków okaleczania genitaliów kobiet, jak i przypadków, w których istnieje podejrzenie, że może nastąpić okaleczenie genitaliów kobiet;
17. wzywa państwa członkowskie do głośnego piętnowania przemocy kobiet podyktowanej tradycją, do potępiania przypadków przemocy i pogwałcenia praw człowieka dziewcząt alochtonem na gruncie rodzinnym oraz do skontrolowania, na mocy których przepisów można pociągać członków rodziny do odpowiedzialności, zwłaszcza w przypadku tak zwanych przestępstw honorowych;
18. utrzymuje, że w celu rozpoznania i przeciwdziałania na wczesnym etapie przemocy wobec dzieci i ich wykorzystywaniu trzeba wprowadzić szczególną formalną procedurę rejestrowania i rozpatrywania takich przypadków, jak również programy szkoleniowe dla personelu medycznego i pracowników opieki zdrowotnej odpowiedzialnych za sprawy związane ze zdrowiem fizycznym i psychicznym dzieci;
19. przypomina, że dzieci i młodzież, niezależnie od wieku, mają prawo do wyrażania swoich poglądów; uważa, że dziewczęta, podobnie jak chłopcy mają prawo do własnego zdania oraz że prawo to powinno zostać zagwarantowane w trakcie prac nad unijną strategią praw dziecka oraz, że należy w niej zapewnić równy udział dziewcząt i chłopców;
20. zachęca państwa członkowskie do ustanowienia przepisów ramowych umożliwiających nakładanie kar na osoby uprawiające turystykę seksualną z udziałem dzieci oraz zachęca państwa członkowskie i Komisję Europejską do zbadania możliwości wprowadzenia wspólnej unijnej strategii przeciwko turystyce seksualnej, której obiektem są dzieci oraz do podpisania i promowania kodeksów postępowania w przemyśle hotelarskim i turystycznym, takich jak kodeks ECPAT¹ Kodeks postępowania mający na celu ochronę dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym w sektorze turystycznym z dnia 21 kwietnia 2004 r.
21. podkreśla fakt, że przeważającą większość dziecięcych ofiar handlu dla celów komercyjnego wykorzystania seksualnego, jak prostytutka i produkcja dziecięcej pornografii, jak również w przypadku wymuszonych małżeństw, stanowią kilkunastoletnie dziewczynki, co sprawia, że problem handlu ludźmi należy do poważnych kwestii nacechowanych płciowo; podkreśla ponadto, że nawet w grupach zaangażowanych w kontrolowanie i powstrzymanie handlu ludźmi utrzymuje się

¹ ECPAT oznacza międzynarodową sieć wsparcia na rzecz położenia kresu prostytucji dziecięcej, pornografii z udziałem dzieci, handlu dziećmi w celach seksualnych.

stereotypowe podejście do stosunków między płciami oraz tradycyjne postrzeganie roli kobiet i dziewcząt;

22. wzywa państwa członkowskie, które jeszcze tego nie zrobiły, do ratyfikowania Protokołu dodatkowego o zapobieganiu, zniesieniu oraz karaniu za handel ludźmi, szczególnie kobietami i dziećmi przyjętego przez ONZ w Palermo w 2000 r., oraz do podjęcia wszelkich koniecznych środków do udzielenia ochrony dziecięcym ofiarom handlu ludźmi, między innymi poprzez zezwolenie ofiarom handlu na czasowe lub stałe pozostanie na swym terytorium;
23. wzywa Komisję do bezzwłocznej kontynuacji oceny krajowych środków wykonawczych w odniesieniu do decyzji ramowej Rady 2004/68/WSiSW z dnia 22 grudnia 2003 r. w sprawie zwalczania seksualnego wykorzystywania dzieci i pornografii dziecięcej¹ z myślą o przedstawieniu wniosku w sprawie natychmiastowej zmiany przepisów krajowych sprzecznych z tą decyzją, a także ratyfikacji przez wszystkie państwa członkowskie protokołu fakultatywnego do międzynarodowej Konwencji ONZ o prawach dziecka dotyczącego sprzedaży dzieci, prostytucji dziecięcej i pornografii dziecięcej przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 25 maja 2005 r.; uważa, że jednym z podstawowych priorytetów Komisji powinno być nasilenie transgranicznych działań przeciwko stronom internetowym zawierającym pornografię dziecięcą oraz poprawa współpracy między organami publicznymi i instytucjami prywatnymi, mająca na celu doprowadzenie do zamknięcia nielegalnych stron internetowych;
24. wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia wszelkich dostępnych kroków, w tym zainicjowanie kampanii informacyjnych i prewencyjnych, w celu zwalczania zgubnego wykorzystywania technologii informacyjnych i komunikacyjnych dla celów handlu chłopcami i dziewczynkami, jak i pornografii dziecięcej, biorąc pod uwagę, że to, co jest przestępstwem, pozostaje nim również w sieci;
25. zwraca się do państw członkowskich o sprawdzenie, w jaki sposób można poprawić ochronę nieletnich przed przemocą w mediach oraz czy należy zaostrzać kary za naruszenia ochrony nieletnich w mediach;
26. podkreśla, że przyszła strategia i działania państw członkowskich powinny obejmować środki mające na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy dokonywanej przez dzieci, w szczególności w środowisku szkolnym, między innymi poprzez kampanie wychowania obywatelskiego, promowanie i nauczanie zasad etycznych i moralnych w szkołach oraz odpowiednie uczulanie rodziców i wychowawców;
27. zachęca państwa członkowskie do zwiększenia odpowiedzialności mediów i dostawców usług internetowych w zakresie zwalczania wszelkich form przemocy wobec dziewczynek i chłopców, w szczególności poprzez walkę z rozpowszechnianiem materiałów pornograficznych z udziałem dzieci, identyfikowanie i karanie osób korzystających z tych materiałów oraz propagowanie przekazu medialnego szanującego prawa dziecka i jego godność;
28. przypomina państwom członkowskim, że muszą bezzwłocznie przestrzegać swoich europejskich i międzynarodowych zobowiązań w dziedzinie ochrony praw dziecka;

¹ Dz.U. L 13 z 20.1.2004 r., str. 44.

29. zaleca, aby w przyszłej strategii zwrócono szczególną uwagę na opiekę medyczną, psychologiczną i socjalną nad dziećmi, które są ofiarami zaniedbania, znęcania się, wykorzystywania oraz bezpośredniej lub pośredniej przemocy, przy uwzględnieniu nadrzędnego dobra dziecka oraz kwestii równości płci; przypomina, że należy uwzględnić w pracach Komisji wpływ pośredniej przemocy na dobrobyt dziecka oraz zapobieganie jej; podkreśla, że problemy te często łączą się z ubóstwem i społecznym wykluczeniem rodzin oraz że potrzebna jest nowa polityka społeczna kładąca większy nacisk na solidarność, jeśli kwestie te mają zostać rozwiązane;
30. zwraca się o włączenie do przyszłej strategii działań zapobiegających przemocy ze względu na płeć, obejmujących między innymi kampanie uwrażliwiające na temat równości kobiet i mężczyzn skierowane do dzieci, rodziców, wychowawców oraz szczególnie narażonych społeczności, mających na celu umożliwienie emancypacji dziewczynki oraz skuteczniejszej obrony ich praw; wzywa do propagowania aktywnego udziału chłopców i mężczyzn we wspomnianych środkach zapobiegawczych; zwraca się do Komisji o uzależnienie swojej polityki wspierania rozwoju oraz umów handlowych od wdrożenia przepisów prawnych zapewniających równość kobiet i mężczyzn oraz znoszących wszelkie rodzaje przemocy wobec kobiet i dzieci;
31. zachęca państwa członkowskie i Komisję do wspierania w UE i poza nią równego dostępu dziewczynki i chłopców do opieki zdrowotnej, ze szczególnym naciskiem na dzieci w najbardziej niekorzystnym położeniu, a zwłaszcza te pochodzące z mniejszości etnicznych lub społecznych;
32. wzywa Komisję, aby w ramach swych stosunków z państwami trzecimi zachęcała do ratyfikowania międzynarodowych konwencji, których celem jest wyeliminowanie przypadków dyskryminacji kobiet, a także aby wspierała ich udział w życiu gospodarczym, społecznym i politycznym, przyczyniając się w ten sposób do poprawy sytuacji dzieci;
33. zachęca państwa członkowskie do podkreślania w programach nauczania i do włączania do nich treści związanych z prawami człowieka i wspólnymi wartościami, które stanowią podstawę obywatelstwa demokratycznego;
34. zwraca się do Komisji o zebranie danych według płci i wieku dotyczących wszystkich form dyskryminacji i przemocy wobec dzieci, włączenie problematyki równości kobiet i mężczyzn do wszystkich strategii politycznych oraz instrumentów przyszłej strategii, w tym do działań Forum ds. praw dziecka, oraz o zapewnienie monitorowania i oceny tych strategii politycznych między innymi za pomocą budżetowania uwzględniającego problematykę płci („gender budgeting”);
35. zwraca się do Komisji o sporządzenie rocznego raportu Unii Europejskiej w sprawie młodzieży;
36. przypomina, że skuteczność przyszłej strategii wymaga zaangażowania i przyjęcia długoterminowych działań, wzmocnionej i skutecznej kontroli wdrażania praw dziecka poprzez rozwijanie wskaźników oraz zaangażowanie organizacji pozarządowych, rodziców i stowarzyszeń edukacyjnych, jak również koordynacji z innymi inicjatywami i polityką krajową i międzynarodową w zakresie obrony praw dziecka;

37. wzywa państwa członkowskie, aby podjęły wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia wysokiej jakości ośrodków opieki nad dziećmi, ponieważ ośrodki te dają dzieciom solidną podstawę na przyszłość, a jednocześnie przynoszą korzyści rodzicom, zwłaszcza biorąc pod uwagę obciążenie matek pracą;
38. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wzmocnienia swych wysiłków w zwalczaniu wywołanych alkoholem krzywd, których ofiarą padają kobiety i dzieci, poprzez:
- a) a. poprawę informacji udzielanych kobietom na temat spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych,
 - b) b. dostarczanie kobietom właściwych usług opieki zdrowotnej i poradnictwo dla kobiet z problemami alkoholowymi w ciąży i po niej, jak również dla kobiet i dzieci w rodzinach, które borykają się z problemem alkoholowym i z nadużywaniem innych substancji,
 - c) c. wprowadzenie surowszych przepisów w zakresie reklamowania napojów alkoholowych oraz sponsorowania imprez sportowych przez przemysł monopolowy w formie zakazu nadawania reklam w godz. od 6.00 do 21.00, oraz zakazanie reklamowania alkoholu na nośnikach o treściach kierowanych do dzieci (gry komputerowe, komiksy) tak, by nie przedstawiać dzieciom pozytywnego wizerunku alkoholu, oraz
 - d) zakazanie napojów alkoholowych o wizerunku graficznym nieznacznie różniącym się od słodczy czy zabawek, gdyż dzieci nie potrafią rozróżnić między napojami alkoholowymi i niealkoholowymi;

PROCEDURA

Tytuł	W kierunku strategii europejskiej na rzecz praw dziecka		
Numer procedury	2007/2093(INI)		
Komisja przedmiotowo właściwa	LIBE		
Komisja wyznaczona do wydania opinii	FEMM		
Data ogłoszenia na posiedzeniu	26.4.2007		
Ścisła współpraca	26.4.2007		
Sprawozdawca komisji opiniodawczej	Marie Panayotopoulos-Cassiotou		
Data powołania	20.12.2006		
Poprzedni sprawozdawca(y)			
Rozpatrzenie w komisji	2.5.2007	4.6.2007	25.6.2007
Data zatwierdzenia wskazówek	11.9.2007		
Wynik głosowania końcowego	za:	26	
	przeciw:	0	
	wstrzymujących się:	1	
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Edit Bauer, Emine Bozkurt, Hiltrud Breyer, Edite Estrela, Ilda Figueiredo, Věra Flasarová, Lissy Gröner, Zita Gurmai, Livia Járóka, Urszula Krupa, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Zita Pleštinská, Karin Resetarits, Teresa Riera Madurell, Raül Romeva i Rueda, Amalia Sartori, Eva-Britt Svensson, Anne Van Lancker, Anna Záborská		
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Gabriela Crețu, Donata Gottardi, Anna Hedh, Christa Klauß, Marusya Ivanova Lyubcheva, Maria Petre, Zuzana Roithová		
Zastępcy (art. 178 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra		
Uwagi (dane dostępne tylko w jednym języku)			

19.7.2007

OPINIA KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH

dla Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

W kierunku strategii UE na rzecz praw dziecka
(2007/2093(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Irena Belohorská

WSKAZÓWKI

Komisja Spraw Zagranicznych zwraca się do Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. podkreśla potrzebę nadania większego znaczenia wspieraniu praw dziecka w prowadzonych przez UE dialogach politycznych, dialogach i konsultacjach z państwami trzecimi na temat praw człowieka oraz prowadzonych pod egidą ONZ działaniach UE i państw członkowskich na rzecz praw człowieka;
2. wzywa Komisję do uwzględniania praw dziecka przy opracowywaniu legislacyjnych i nielegislacyjnych działań WE zarówno w wewnętrznej, jak i zewnętrznej polityce UE, a w szczególności do wspierania zewnętrznych projektów i działań dotyczących zwalczania handlu dziećmi, przemocy wobec dzieci i ich wykorzystywania seksualnego, likwidacji pracy dzieci i wykorzystywania ich w konfliktach zbrojnych, a także zwalczania ubóstwa dzieci i propagowania powszechnego dostępu do edukacji i podstawowej opieki zdrowotnej;
3. z zadowoleniem przyjmuje niemiecką propozycję nowych wytycznych UE w dziedzinie ochrony i propagowania praw dzieci; podkreśla znaczenie koordynacji przyszłych wytycznych Rady oraz strategii proponowanej przez Komisję i zachęca obie instytucje do przyjęcia wzajemnie uzupełniającego się podejścia do ochrony praw dziecka;

Rejestracja narodzin

4. uznaje prawo każdego dziecka do rejestracji po urodzeniu jako prawnego uznania jego istnienia oraz prawo do uzyskania obywatelstwa i tożsamości, niezależnie od płci lub pochodzenia etnicznego, a także od narodowości lub statusu (uchodźcy, imigranta lub osoby ubiegającej się o azyl) jego rodziców;

5. uznaje, że akty urodzenia ułatwiają ochronę dziecka przed naruszeniem jego praw wynikającym z wątpliwości dotyczących jego wieku lub tożsamości, uważa, że rzetelne systemy rejestracji urodzeń utrudniają handel dziećmi i ich organami, ograniczają nielegalną adopcję, uniemożliwiają zawyżanie wieku dzieci celem wczesnego zawierania małżeństw, powołania do służby wojskowej poniżej dopuszczalnego wieku, wykorzystywania seksualnego, zmuszania do pracy¹ oraz traktowania nieletnich stających przed sądem jak dorosłych;
6. podkreśla fakt, że „niewidzialność” nieobjętych rejestracją dzieci zwiększa stopień ich narażenia i prawdopodobieństwo naruszenia ich praw w sposób niezauważony;
7. ubolewa z powodu występującej w niektórych krajach przy rejestracji urodzeń dyskryminacji ze względu na płeć, a także z powodu istniejącego ustawodawstwa i praktyk sprzecznych z Konwencją w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, w tym odmowy rejestracji dzieci samotnych matek, odmowy przyznania narodowości matki i dyskryminacji spotykanej przy rejestracji dziewczynek nieobjętych edukacją szkolną, tam gdzie dostęp do rejestracji bazuje na systemie edukacji;
8. apeluje do Komisji i organizacji zajmujących się ochroną praw dzieci oraz pomocą humanitarną, aby włączyły się w akcję zwiększania świadomości potrzeby rejestracji urodzeń w państwach trzecich; zauważa, że brak aktu urodzenia może uniemożliwić dzieciom uznanie ich prawa do dziedziczenia, dostęp do oświaty, świadczeń zdrowotnych lub pomocy materialnej państwa; wzywa do propagowania działań zapewniających powszechną dostępność takich świadczeń do czasu zakończenia procesu wpisu do oficjalnego rejestru;
9. apeluje do Komisji o nakłanianie państw do tworzenia stałych systemów rejestracji działających od szczebla ogólnokrajowego po szczebel poszczególnych miejscowości, dostępnych bezpłatnie dla całej ludności, również ludności z odległych rejonów, poprzez m.in. zapewnienie, w miarę potrzeby, mobilnych jednostek rejestracyjnych, zapewnienie odpowiednich szkoleń dla urzędników stanu cywilnego oraz przeznaczenie wystarczających środków na sfinansowanie tych inicjatyw;
10. wzywa Komisję do prowadzenia badań i zbierania danych związanych z płcią i wiekiem, aby umożliwić prowadzenie monitoringu;
11. wzywa instytucje Wspólnoty i państwa członkowskie do zwiększenia wysiłków na rzecz rzeczywistej koordynacji polityki zachęcania do rejestracji urodzeń, szczególnie z udziałem ONZ i właściwych zależnych od niej agencji, z myślą o uzgodnieniu wspólnego planu prac, sprzyjającemu skutecznemu działaniu na skalę światową;

Dzieci w konfliktach zbrojnych

12. podkreśla bezwzględną konieczność wdrożenia wytycznych UE w sprawie dzieci w konfliktach zbrojnych;
13. apeluje do wszystkich państw, które jeszcze tego nie uczyniły, o pilne ratyfikowanie Konwencji o prawach dziecka wraz z protokołami fakultatywnymi;

¹ określonego w art. 32 ust. 1 Konwencji o prawach dziecka

14. wzywa instytucje Wspólnoty i państwa członkowskie, by zachęcały do przyjęcia środków zapobiegających uczestnictwu dzieci w konfliktach zbrojnych oraz apeluje do organizacji zajmujących się ochroną praw dzieci oraz pomocą humanitarną o prowadzenie akcji informacyjnej o przysługujących dzieciom prawach oraz o udzielanie dzieciom pomocy w powrocie do nauki lub jej kontynuacji; podkreśla, że korzenie rekrutacji dzieci do grup zbrojnych, dobrowolnej lub pod przymusem, tkwią głównie w braku innych możliwości przetrwania oraz wzywa w związku z tym państwa członkowskie do propagowania działań na rzecz poprawy warunków życia dzieci;
15. wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego do prawa krajowego oraz do prowadzenia dochodzeń w sprawie wszystkich osób, które bezprawnie werbowały dzieci do sił zbrojnych lub grup zbrojnych lub wykorzystywały je do czynnego udziału w sytuacjach konfliktowych, do ścigania i karania ich, a tym samym do dołożenia wszelkich starań, by położyć kres bezkarności sprawców tych przestępstw;
16. wyraża zadowolenie z przyjęcia „Zobowiązań paryskich do ochrony dzieci przed ich bezprawnym werbowaniem do sił zbrojnych lub ich wykorzystywaniem przez siły zbrojne lub grupy zbrojne” z 2007 r. jako aktualizacji zasad kapsztadzkich z 1997 r. oraz wzywa wszystkie państwa do ich przyjęcia;
17. wzywa Komisję do wzmocnienia kontroli handlu bronią, w szczególności bronią lekką, której mogą używać dzieci;
18. apeluje o natychmiastowe usunięcie dzieci z grup i sił zbrojnych nawet w przypadku braku rozejmu;
19. zauważa, że niektóre organizacje pozarządowe prowadzą wczesne działania prewencyjne skierowane do walczących stron, w tym pochodzących z innych krajów, przekonując je, by nie wykorzystywały dzieci jako żołnierzy; odnotowuje fakt, że działania te odnoszą pewien sukces i zwraca się do Komisji o ich wspieranie;
20. uważa za konieczne wprowadzenie środków zmierzających do zapewnienia dzieciom pozbawionym wolności traktowania zgodnego z międzynarodowym prawem humanitarnym i z przepisami w zakresie praw człowieka, z uwzględnieniem ich specjalnego statusu jako dzieci, oraz do wprowadzenia zakazu przetrzymywania dzieci wraz z dorosłymi, za wyjątkiem rodziców z małymi dziećmi; w związku z tym podkreśla konieczność wspierania programów kształcenia mających na celu uświadamianie funkcjonariuszy i pracowników wymiaru sprawiedliwości i policji w krajach, w których odnotowano wykorzystywanie chłopców i dziewczynek w oddziałach zbrojnych;
21. podkreśla konieczność traktowania dzieci zgodnie z zasadami wymiaru sprawiedliwości wobec nieletnich oraz konieczność szukania rozwiązań alternatywnych dla postępowania sądowego; apeluje o udział wyspecjalizowanych prokuratorów ds. nieletnich i adwokatów zajmujących się prawem społecznym w sprawach, w których przed sądem stają dzieci; apeluje o powołanie komisji prawdy i pojednania;
22. apeluje o reintegrację i rehabilitację fizyczną, społeczną i psychologiczną dzieci – byłych żołnierzy oraz pozostałych dzieci poszkodowanych w wyniku konfliktów zbrojnych, o ich połączenie z rodziną, o opiekę zastępczą dla dzieci, w przypadku których powrót do

rodziny jest niemożliwy, o zapewnienie im szkolnych zajęć wyrównawczych oraz o rozpowszechnianie informacji na temat HIV/AIDS; podkreśla konieczność zajęcia się szczególnie niedostatkami reintegracji dziewczynek żołnierzy, czasami odrzucanych i spychanych na margines społeczeństwa, poprzez przeznaczenie konkretnych środków na tworzenie programów w zakresie edukacji, zdrowia seksualnego, wsparcia psychologicznego i mediacji rodzinnej;

23. wyraża zaniepokojenie z powodu trudności napotykanych w programach reintegracji społecznej dzieci żołnierzy i apeluje o prowadzenie wczesnych działań prewencyjnych;
24. podkreśla konieczność podjęcia przez państwa członkowskie Unii wspólnej akcji dyplomatycznej w każdym przypadku uzyskania wiadomości o werbowaniu dzieci do jednostek wojskowych lub grup zbrojnych;

Dzieci będące imigrantami, uchodźcami lub wewnętrznymi uchodźcami

25. podkreśla znaczenie przywrócenia podstawowych usług socjalnych, aby skutecznie pomagać wysiedlonym dzieciom, obejmujących nie tylko dostęp do wody i żywności, ale również dostęp dzieci i ich matek do opieki medycznej, w tym świadczenie podstawowych usług związanych ze zdrowiem seksualnym i rozrodczym;
26. zwraca uwagę na rolę edukacji, która powinna urzeczywistniać zasadę równości i w której nie należy stosować przemocy lub kar cielesnych; apeluje do Komisji o przeznaczenie niezbędnych środków na zapobieganie wszelkim formom przemocy we wspólnotach uchodźców, w szczególności przemocy związanej z płcią i wykorzystywaniu seksualnemu, poprzez tworzenie skierowanych do dzieci obu płci programów edukacyjnych i uświadamiających w zakresie płci, praw człowieka, zdrowia seksualnego i rozrodczego, okaleczania żeńskich narządów płciowych oraz HIV/AIDS;
27. podkreśla rozbieżność między wymogami prawa a faktycznym działaniem w zakresie wdrażania europejskich instrumentów dotyczących azylu; podkreśla także utrzymujące się olbrzymie różnice w sposobie traktowania dzieci o statusie uchodźców w poszczególnych państwach członkowskich;
28. podkreśla fakt, iż 5% osób ubiegających się o azyl stanowią osoby małoletnie bez opieki, co wskazuje na konieczność wyznaczenia dobrze wyszkolonych opiekunów prawnych dla dzieci bez opieki po ich przybyciu do państwa przyjmującego w celu działania w najlepszym interesie dziecka; apeluje o poprawę warunków życia dzieci w rodzinach przyjmujących; wyraża rozczarowanie brakiem procedur azylowych uwzględniających dzieci;
29. zauważa, że wiele niebezpieczeństw, na które narażone są dzieci będące uchodźcami, w równym stopniu dotyczy dzieci, które siłą przesiedlono w granicach własnego państwa;
30. nalega, by dzieci odsyłano do krajów pochodzenia wyłącznie w przypadku, gdy zapewniono im bezpieczeństwo i ochronę, oraz podkreśla konieczność poszukiwania członków rodzin i ich ponownego łączenia; podkreśla konieczność zakazu powrotu dziecka do kraju pochodzenia w przypadku, gdy istnieje niebezpieczeństwo wyrządzenia mu poważnej krzywdy, poprzez na przykład zmuszanie go do pracy, wykorzystywanie seksualne, przemoc lub ryzyko okaleczenia żeńskich narządów płciowych, wykluczenia

społecznego lub zaangażowania w konflikt zbrojny;

31. podkreśla konieczność poprawy gromadzenia danych na temat dzieci ubiegających się o status uchodźcy, dzieci nielegalnie przebywających na terytorium innego państwa, lecz nieubiegających się o status uchodźcy, o wyniku procedury azylowej oraz o przyszłości takich dzieci po podjęciu ostatecznej pozytywnej lub negatywnej decyzji w sprawie ich wniosku o azyl, aby dzieci takie nie popadły w zapomnienie lub nie stały się ofiarami przestępstw;
32. podkreśla negatywne konsekwencje emigracji i niepewną sytuację dzieci, które emigrujący rodzice pozostawili same w kraju; zaznacza potrzebę zapewnienia takim dzieciom kompleksowej opieki, integracji i edukacji, a także jak najszybszego ponownego połączenia rodziny;
33. wzywa państwa członkowskie do pilnego podjęcia działań przeciwko zorganizowanym grupom przestępczym nielegalnie przerzucającym ludzi przez granice i przeciwko osobom odpowiedzialnym za handel dziećmi;
34. zwraca się do Komisji i państw członkowskich, by uznały problem tysięcy dzieci żyjących na ulicy i dzieci zmuszanych do żebrania za poważną bolączką społeczną i istotną kwestię z zakresu praw człowieka oraz wzywa do podjęcia działań zmierzających do rozwiązania tych problemów; wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia sankcji wobec osób odpowiedzialnych za poniżanie dzieci zmuszanych do żebrania;

Dzieci w sytuacji zagrożenia i w sytuacji pokryzysowej oraz dzieci będące ofiarami pracy dzieci

35. apeluje do służb ds. pomocy humanitarnej WE o uwzględnienie szczególnych potrzeb dzieci i ich rodzin, a także praw dzieci w sytuacji zagrożenia, w sytuacji kryzysowej i pokryzysowej, w szczególności potrzeb dzieci, które w tego typu sytuacjach wystawione są na największe zagrożenia, takich jak dzieci niepełnosprawne, ofiary przemocy związanej z płcią, sieroty i dzieci bez opieki;
36. wzywa Komisję do wspierania mechanizmów działań zapobiegawczych i informowania o sposobach postępowania w sytuacjach kryzysowych na obszarach objętych ryzykiem, ze szczególnym uwzględnieniem szkolenia dzieci i organów odpowiedzialnych za opiekę nad nimi;
37. podkreśla konieczność zachowania ciągłości środków kryzysowych i tworzenia przy ich pomocy podstawy dla odbudowy i rozwoju stref objętych sytuacjami kryzysowymi, ze szczególnym uwzględnieniem opieki nad dziećmi i kobietami;
38. podkreśla, że brak ostatecznego rozwiązania zadawnionych konfliktów tworzy sytuację, w której zasady państwa prawa są odsuwane na drugi plan, a w strefach objętych tymi konfliktami dochodzi do łamania praw człowieka, oraz że stanowi to poważną przeszkodę dla zapewnienia i poszanowania praw dziecka; wzywa do podjęcia działań zmierzających do zaspokojenia szczególnych potrzeb dzieci i ich rodzin w strefach zadawnionych konfliktów;
39. wzywa Komisję do lepszego włączenia oświaty do polityki humanitarnej oraz procedur

reagowania, a także do polityki współpracy na rzecz rozwoju;

40. nalega, by Komisja i Rada włączyły do swojej polityki humanitarnej i handlowej wysiłki na rzecz zwalczania przymusowej pracy dzieci;
41. zwraca się do Komisji o uwzględnianie w pomocy humanitarnej w sytuacjach kryzysowych właściwej roli kobiet oraz ich umiejętności organizacji i prowadzenia zadań w zakresie odbudowy i niesienia pomocy ofiarom, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci;

Dzieci a demokracja

42. podkreśla prawo dzieci do wyrastania w wolnym i otwartym społeczeństwie, w którym przestrzega się praw człowieka i wolności wypowiedzi i nie wydaje wyroków śmierci, zwłaszcza wobec nieletnich;
43. podkreśla, że sytuacja dzieci w państwach niedemokratycznych jest bardzo niepewna i wzywa Komisję, by zwróciła szczególną uwagę na tę grupę;
44. wzywa Komisję do zajęcia się kwestią podnoszenia świadomości politycznej dzieci i młodych ludzi w państwach trzecich o ograniczonym poziomie demokracji, aby ci młodzi ludzie mogli wyrosnąć na świadomych politycznie obywateli;
45. wzywa Komisję, by podkreślała znaczenie dania młodym ludziom możliwości swobodnego wyrażania swoich opinii poprzez (polityczne) organizacje młodzieżowe;

Dzieci a przestępczość

46. podkreśla potrzebę ochrony dzieci przez państwo przed wykorzystywaniem w działalności przestępczej i potrzebę podejmowania skutecznych środków sądowych przeciwko osobom wykorzystującym dzieci do celów przestępczych lub ciągnącym z tego korzyści;
47. wzywa Komisję, aby dostarczała wszystkim państwom pomocy niezbędnej do zapewnienia pilnego i skutecznego prowadzenia walki ze wszystkimi formami pedofilii;
48. wzywa państwa do podjęcia wszelkich wysiłków w celu poprawy skuteczności instrumentów pozwalających na efektywne przeciwdziałanie przemocy i maltretowaniu w domu i w szkole.

PROCEDURA

Tytuł	W kierunku strategii UE na rzecz praw dziecka		
Numer procedury	2007/2093(INI)		
Komisja przedmiotowo właściwa	LIBE		
Opinia wydana przez Data ogłoszenia na posiedzeniu	AFET 26.4.2007		
Ścisłejsza współpraca - data ogłoszenia na posiedzeniu			
Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej Data powołania	Irena Belohorská 17.10.2006		
Poprzedni sprawozdawca komisji opiniodawczej			
Rozpatrzenie w komisji	28.2.2007	27.6.2007	16.7.2007
Data przyjęcia	17.7.2007		
Wynik głosowania końcowego	za:	43	
	przeciw:	0	
	wstrzymujących się:	0	
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Posłowie obecni podczas głosowania końcowego Roberta Alma Anastase, Christopher Beazley, Elmar Brok, Colm Burke, Michael Gahler, Jas Gawronski, Vytautas Landsbergis, Francisco José Millán Mon, Ria Oomen-Ruijten, João de Deus Pinheiro, Hubert Pirker, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Antonio Tajani, Geoffrey Van Orden, Josef Zieleniec, Véronique De Keyser, Ana Maria Gomes, Emilio Menéndez del Valle, Pasqualina Napoletano, Ioan Mircea Pașcu, Libor Rouček, Cristian Silviu Bușoi, Marco Cappato, Metin Kazak, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Baroness Nicholson of Winterbourne, Samuli Pohjamo, István Szent-Iványi, Hanna Foltyn-Kubicka, Angelika Beer, Hélène Flautre, Tobias Pflüger, Maciej Marian Giertych		
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Árpád Duka-Zólyomi, Jean Spautz, Evgeni Kirilov, Miloš Koterec, Aloyzas Sakalas, Mariela Velichkova Baeva, Milan Horáček, Marie Anne Isler Béguin, Miguel Portas		
Zastępca(y) (art. 178 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego			
Uwagi (dane dostępne tylko w jednym języku)	...		

7.6.2007

OPINIA KOMISJI ROZWOJU

dla Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

W kierunku strategii UE na rzecz praw dziecka
(2007/2093(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Glenys Kinnock

WSKAZÓWKI

Komisja Rozwoju zwraca się do Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. z zadowoleniem przyjmuje opracowanie planu działania Komisji na rzecz dzieci w stosunkach zewnętrznych, który wpisze się w zatwierdzone ramy i zobowiązania strategii UE na rzecz praw dziecka;
2. podkreśla, że proces prowadzący do przyjęcia strategii na rzecz praw dziecka powinien obejmować pełne i wyczerpujące konsultacje, z udziałem krajowych instytucji zajmujących się prawami dziecka (jak rzecznik praw dziecka), agencji ONZ, w tym UNICEF, Komitetu praw dziecka, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i przede wszystkim dzieci;
3. wzywa Komisję do przyjęcia podejścia opartego na prawach dziecka, odzwierciedlającego zasady i postanowienia Konwencji o Prawach Dziecka ONZ we wszystkich odpowiednich działaniach, od opracowywania polityki i programowania po ocenę, jak również w pozyskiwaniu odpowiednich środków;
4. uznaje, że istnieje pilna potrzeba wskazówek politycznych i wykonawczych dla pracowników Komisji i wzywa do wprowadzenia narzędzi i przeprowadzenia szkoleń w siedzibie Komisji i w jej delegacjach na temat zastosowania podejścia opartego na prawach człowieka do ogólnie ujmowanej polityki rozwojowej i konkretnie dla podejścia opartego na prawach dziecka;
5. nalega, aby Komisja i państwa członkowskie przeprowadziły dogłębną analizę sytuacji dzieci w krajach partnerskich, używając badań i analiz przeprowadzanych np. przez UNICEF nad jakością stosowania Konwencji ONZ o prawach dziecka i innych

odpowiednich umów międzynarodowych z zakresu praw człowieka, odnoszących się do dzieci, akceptowanych na gruncie międzynarodowym danych i postaw już rutynowo wykorzystywanych przez np. ONZ i ekspertyz dokonywanych np. przez ONZ, w celu wsparcia właściwej promocji i właściwego opracowywania w poszczególnych krajach polityki i strategii, popartych dowodami;

6. wzywa Komisję do zapewnienia, że obrady komitetów praw człowieka i podgrup powołanych na mocy umów o handlu i współpracy skupią się na problemie pracy dzieci i ochronie dzieci przed wszelkimi formami nadużyć, wyzysku i dyskryminacji;
7. podkreśla potrzebę zwrócenia się z problemem dzieci-żołnierzy i podkreśla ogromny wpływ, jaki opinia publiczna jest w stanie wywrzeć w tym względzie;
8. wzywa Komisję do podwojenia wysiłków na rzecz pomocy krajom rozwijającym się w przeniesieniu do ich prawa krajowego przepisów Konwencji o Prawach Dziecka i jej protokołów fakultatywnych;
9. podkreśla, że w celu trwałego przyczynienia się do osiągnięcia Milenijnych Celów Rozwoju, w centrum polityki i praktyki UE powinny znajdować się dzieci, ich przetrwanie, rozwój i ochrona;
10. uznaje, że prawem dziecka jest opieka nad małym dzieckiem i jego wychowanie, wraz ze szczepieniem, rejestrowaniem narodzin, dobrym wychowaniem przez rodziców, żłobkami i przedszkolami; uznaje ponadto, że wczesne dzieciństwo jest ważnym okresem w rozwoju dziecka i że nieodpowiednie wyżywienie i brak opieki może odbić się niekorzystnie zarówno na zdrowiu fizycznym, jak i na możliwościach intelektualnych dziecka i przekreślić zdolność dziecka do pełnego rozwoju jego potencjału oraz uwolnienia się od biedy;
11. wzywa Radę i Komisję do uczynienia rejestracji urodzeń częścią polityki współpracy na rzecz rozwoju jako prawo podstawowe i ważny środek ochrony praw dziecka;
12. wzywa Komisję i państwa członkowskie do udzielenia wspólnie pomocy krajom partnerskim w osiągnięciu celu, jakim jest bezpłatne i powszechne nauczanie na poziomie podstawowym (2. Milenijny Cel Rozwoju) i wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia niezbędnych funduszy inicjatywie na rzecz szybszego wdrożenia programu „Edukacja dla wszystkich”;
13. zauważa, że zapewnienie pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych dzieciom w niestabilnych państwach dotkniętych konfliktami rzadko obejmuje właściwą edukację; wzywa Komisję do wspierania działań oświatowych, wraz z wdrożeniem minimalnych standardów opracowanych przez sieć na rzecz edukacji w sytuacjach nadzwyczajnych, zarówno podczas takich sytuacji, jak i w okresie przejściowym od kryzysu do rozwoju;
14. podkreśla potrzebę zwrócenia szczególnej uwagi na 3. Milenijny Cel Rozwoju w sprawie równości płci; podkreśla potrzebę kształcenia dziewcząt, rekrutacji i szkolenia miejscowych nauczycielek, wyeliminowania z programów szkolnych wszelkich przejawów maskulinizmu, lokalizacji szkół w pobliżu społeczności, której służą oraz zapewnienia odpowiednich urządzeń sanitarnych; podkreśla, że szkoły powinny być

strefami bezpiecznymi, gdzie przestrzegane są prawa dzieci, a napastowaniu seksualnemu i przemocy w szkole i w jej pobliżu należy stanowczo zapobiegać i przeciwdziałać;

15. wzywa Komisję do uznania, że należy zwiększyć zdolność do ukończenia powszechnego kształcenia podstawowego, zwłaszcza wśród dzieci niepełnosprawnych; dlatego wzywa do opracowywania krajowych planów edukacyjnych w celu zmierzenia się z wykluczeniem marginalizowanych dzieci, do wspierania specjalistycznego kształcenia pracowników oświaty w zakresie integracji dzieci niepełnosprawnych oraz do promocji i rozwoju infrastruktury szkolnej dostępnej dla dzieci niepełnosprawnych;
16. wzywa do zwrócenia szczególnej uwagi na sieroty, dzieci specjalnej troski i dzieci cierpiące w wyniku nadużyć, wykorzystywania, dyskryminacji i wykluczenia społecznego, a także dzieci niepełnosprawne, zauważając, że dzieci pochodzące z grup marginalizowanych są najczęściej nieproporcjonalnie dotkliwie doświadczane przez dyskryminację, przemyt ludzi i inne formy wyzysku i nadużyć oraz niedostateczny dostęp do podstawowych usług socjalnych, oświaty i opieki zdrowotnej;
17. wyraża ubolewanie z powodu nacisków podkopujących politykę w zakresie praw zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, co prowadzi do wzrostu liczby chorób przenoszonych drogą płciową (w tym HIV/AIDS) i do braku zrozumienia przez młodych ludzi ich potrzeb w zakresie zdrowia reprodukcyjnego, co z kolei prowadzi do niechcianych ciąży i niebezpiecznych, a czasem nielegalnych aborcji wśród młodych ludzi; nalega, aby Komisja i państwa członkowskie utrzymały poziom finansowania pełnej gamy usług zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego w celu osiągnięcia 5. Milenijnego Celu Rozwoju (poprawa opieki zdrowotnej nad matkami);
18. podkreśla znaczenie i potrzebę wszechstronnych usług zdrowia reprodukcyjnego dla dzieci uchodźców i przesiedleńców, jako że wszechstronne programy zdrowia reprodukcyjnego dotyczące młodzieży w sytuacji konfliktu są kluczowe dla zapewnienia ochrony, opieki nad młodymi przesiedleńcami i ich rozwoju;
19. zwraca uwagę na 4. i 6. Milenijny Cel Rozwoju (odpowiednio: ograniczyć umieralność dzieci i ograniczyć rozprzestrzenianie się HIV/AIDS, malarii i innych chorób) i nalega na inwestycje w badania nad specyfikami retorowirusowymi o zastosowaniu pediatrycznym i w opracowywanie ich, w dostarczanie moskitier i w propagowanie szczepień ochronnych poprzez sojusz GAVI (dotychczas znany pod nazwą Globalnego Sojuszu na Rzecz Szczepionek i Szczepień).

PROCEDURA

Tytuł	W kierunku strategii UE na rzecz praw dziecka
Numer procedury	2007/2093(INI)
Komisja przedmiotowo właściwa	LIBE
Komisja wyznaczona do wydania opinii Data ogłoszenia na posiedzeniu	DEVE 26.4.2007
Ścisłejsza współpraca - data ogłoszenia na posiedzeniu	
Sprawozdawca komisji opiniodawczej Data powołania	Glenys Kinnock 6.11.2006
Poprzedni sprawozdawca(y)	
Rozpatrzenie w komisji	26.3.2007 5.6.2007
Data zatwierdzenia wskazówek	5.6.2007
Wynik głosowania końcowego	za: 18 przeciw: 0 wstrzymujących się: 10
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Posłowie obecni podczas głosowania końcowego Margrete Auken, Josep Borrell Fontelles, Danutė Budreikaitė, Margrietus van den Berg, Gabriela Crețu, Nirj Deva, Alexandra Dobolyi, Fernando Fernández Martín, Filip Kaczmarek, Glenys Kinnock, Maria Martens, Luisa Morgantini, José Javier Pomés Ruiz, Miguel Portas, Horst Posdorf, José Ribeiro e Castro, Toomas Savi, Frithjof Schmidt, Jürgen Schröder, Feleknas Uca, Johan Van Hecke, Luis Yañez-Barnuevo García, Anna Záborská
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Miguel Angel Martínez Martínez, Manolis Mavrommatis, Pasqualina Napoletano, Anne Van Lancker, Ralf Walter
Zastępcy (art. 178 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	
Uwagi (dane dostępne tylko w jednym języku)	...

12.6.2007

OPINIA KOMISJI ZATRUDNIENIA I SPRAW SOCJALNYCH

dla Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

w sprawie strategii UE dotyczącej praw dziecka
(2007/2093(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Dimitrios Papadimoulis

WSKAZÓWKI

Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych zwraca się do Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- A. mając na uwadze, że art. 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej stanowi, że „każde dziecko ma prawo do utrzymywania stałego, osobistego związku i bezpośredniego kontaktu z obojgiem rodziców, chyba że jest to sprzeczne z jego interesami”;
1. z zadowoleniem przyjmuje propozycję Komisji dotyczącą ustanowienia europejskiej strategii mającej na celu skuteczne promowanie i ochronę praw dziecka; przychylnie odnosi się do oświadczenia zawartego w komunikacie Komisji, głoszącego, że prawa dziecka są priorytetem Unii Europejskiej; ubolewa nad faktem, że komunikat nie określa minimalnych norm, wyraźnie zdefiniowanych dziedzin polityki, jasnych celów czy terminów, co do których Unia Europejska powinna się zobowiązać;
2. podkreśla, że polityka na rzecz praw dziecka stanowi podstawę społeczeństwa przyszłości; przestrzeganie tych praw jest najlepszym sposobem rozwinięcia u przyszłych dorosłych ludzi kultury w zakresie przestrzegania praw indywidualnych i zbiorowych;
3. przypomina, że wartości Unii Europejskiej opierają się na poszanowaniu człowieka oraz na równości szans oraz że rola społeczeństwa polega na pomaganiu jednostce w rozwoju jej potencjału, szczególnie poprzez kształcenie;
4. ubolewa nad brakiem programu finansowego, bo jeżeli dzieci mają podejmować kroki w celu dochodzenia swych praw, to wniosek musi zawierać odpowiednie zobowiązania finansowe;

5. z zadowoleniem przyjmuje proponowane utworzenie nowych struktur mających na celu zacieśnienie współpracy na szczeblu europejskim, które będzie prowadziło do wszechstronnego i spójnego podejścia, obejmującego m. in. dział praw dziecka w Komisji, koordynatora ds. praw dziecka, grupę międzywydziałową w Komisji, europejskie forum praw dziecka oraz internetową platformę dyskusyjną i roboczą;
6. podkreśla znaczenie pełnego wywiązania się przez państwa członkowskie i kraje kandydujące z istniejących zobowiązań międzynarodowych, w szczególności wynikających z Konwencji o prawach dziecka ONZ, Konwencji ONZ w sprawie praw osób niepełnosprawnych, która zawiera szczegółowe przepisy dotyczące niepełnosprawnych dzieci, oraz konwencji MOP w sprawie pracy dzieci;
7. zauważa, że prawo do wysokiej jakości kształcenia, szkoleń, aktualnej wiedzy i dostępu do nowych technologii jest podstawowym prawem społecznym; wzywa wszystkie państwa członkowskie i kraje kandydujące do zapewnienia tego prawa każdemu dziecku, niezależnie od pochodzenia społecznego, ekonomicznego i etnicznego, położenia geograficznego, wieku, płci, religii, kultury, języka, stanu fizycznego, struktury rodzinnej lub sytuacji prawnej dziecka lub jego rodziców;
8. potępia wszystkie ideologie i tezy oparte na poglądzie, że przestępczość lub wszelkie inne formy odchylenia od norm społecznych są uwarunkowane czynnikami genetycznymi lub społecznymi; potępia politykę, która zaleca wczesne identyfikowanie dzieci narażonych na przestępczość lub odchylenia od norm społecznych w oparciu o te czynniki i uważa ją za naruszenie praw dziecka;
9. podkreśla konieczność zapewnienia, że wszystkie obszary polityki, zarówno wewnętrznej jak i zewnętrznej, na szczeblu państw członkowskich i na szczeblu UE, będą uwzględniały zakaz pracy dzieci we wszelkich jej postaciach; uważa, że kształcenie w pełnym wymiarze jest najlepszą metodą rozwiązania tego problemu, zarówno wśród dziewcząt, jak i chłopców, ponieważ oprócz zapobiegania wykorzystywaniu pracy dzieci przerwie ono w przyszłości błędne koło analfabetyzmu i biedy;
10. wskazuje na fakt, że wiele produktów sprzedawanych w Unii Europejskiej mogło zostać wyprodukowanych przy wykorzystaniu pracy dzieci; wzywa Komisję do wprowadzenia mechanizmu dochodzenia odszkodowania od przedsiębiorstw europejskich przez ofiary zmuszania dzieci do pracy przed sądami krajowymi państw członkowskich; wzywa Komisję do wzmocnienia zgodności w łańcuchu dostaw, a szczególnie do zaproponowania mechanizmów zapewniających możliwość pociągnięcia do odpowiedzialności w Europie głównych kontrahentów w przypadku naruszenia w łańcuchu dostaw konwencji ONZ dotyczących pracy dzieci; w tym celu wzywa UE do wykorzystania procedury systemu ogólnych preferencji taryfowych (GSP) jako jednego ze sposobów skuteczniejszego zwalczania wykorzystywania pracy dzieci występującej w wielu regionach świata, ze szczególnymi środkami dotyczącymi niebezpiecznej pracy, do wykonywania której wiele dzieci jest zmuszanych;
11. wzywa UE do podjęcia międzynarodowej inicjatywy, w bliskiej współpracy z odpowiednimi władzami krajowymi i właściwymi organizacjami międzynarodowymi, w celu likwidacji zjawiska werbunku dzieci do armii, poddawania ich szkoleniu wojskowemu i wykorzystywania w operacjach wojskowych podczas konfliktów wewnętrznych lub międzynarodowych w wielu regionach świata;

12. wyraża przekonanie, że włączanie praw dziecka do głównego nurtu polityki UE ma nadrzędne znaczenie dla sukcesu tej europejskiej strategii; wzywa Komisję, aby w ocenach wpływu dotyczących odnośnych kwestii politycznych zawarła specyficzne przepisy dotyczące praw dziecka; wskazuje, że Unia Europejska i państwa członkowskie powinny podczas opracowywania swojego prawodawstwa i polityki uwzględniać różnorodność dzieci i ich różne potrzeby, uzależnione od ich położenia geograficznego, wieku, płci, pochodzenia etnicznego, statusu społecznego i prawnego, religii, kultury, języka, niepełnosprawności czy struktury rodzinnej, oraz zapewnić, że wszystkie dzieci w pełni korzystają z przysługujących im praw człowieka i podstawowych swobód na równorzędnych zasadach; podkreśla potrzebę pozytywnego działania na rzecz najbardziej podatnych na zagrożenia grup dzieci;
13. podkreśla znaczenie czynnego zaangażowania ze strony samych dzieci w każdą procedurę, w której stawką są ich prawa; uważa, że takie uczestnictwo powinno być otwarte dla wszystkich dzieci, bez względu na ich pochodzenie etniczne, status społeczny i prawny czy niepełnosprawność; wzywa wszystkie państwa członkowskie do zapewnienia wszystkim dzieciom pomocy dostosowanej do wieku i pomocy związanej z niepełnosprawnością, tak aby mogły one korzystać z prawa do czynnego uczestnictwa i swobody wypowiedzi; z zadowoleniem przyjmuje odniesienie do „prawa (dzieci) do nauki oraz prawa do utrzymywania kontaktów z obojgiem rodziców”; podkreśla zatem potrzebę zaangażowania stowarzyszeń rodziców i rodzin w działalność europejskiego forum praw dziecka;
14. uznaje, że czynne uczestnictwo jest ściśle związane z informacją; przychylnie odnosi się do przyjęcia strategii komunikacji i informacji, dzięki której działania UE będą publikowane w przyjazny dla dzieci sposób i będą dostępne dla wszystkich;
15. przyznaje, że choć obecna informatyczno-komunikacyjna rewolucja technologiczna posiada jedyne w swoim rodzaju zalety, może ona jednocześnie być niebezpieczna dla dzieci zagrażając im na wielu poziomach; wspiera zatem stworzenie zabezpieczeń chroniących dzieci, w szczególności korzystających z internetu i innych nowych technologii, które wyeliminowałyby wszelkie formy wykorzystywania dzieciństwa (wykorzystywanie skłonności dzieci do naśladowania wzorców kulturowych i postrzeganie ich głównie jako konsumentów), jak również samych dzieci (jako obiekty seksualne lub ofiary przemocy i pornografii);
16. podkreśla, że osoby opiekujące się dziećmi zawodowo powinny regularnie przechodzić szkolenia wysokiej jakości, a ponadto należy zapewnić im dobre warunki pracy i rozsądne wynagrodzenie w celu umożliwienia ciągłości opieki i jej wysokich standardów;
17. ubolewa nad faktem, że komunikat nie wskazuje specyficznych środków odnośnie do sytuacji dzieci niepełnosprawnych; podkreśla konieczność włączenia niepełnosprawności do głównego nurtu strategii Komisji w celu zapewnienia pełnego i równego uczestnictwa niepełnosprawnych dzieci oraz ich integracji we wszystkich obszarach, szczególnie w oświacie i szkoleniach, życiu kulturalnym, uprawianiu sportu i w rozrywce;
18. zauważa, że dzieci, które opiekują się rodzicami lub rodzeństwem wymagającym szczególnej opieki powinny być uprawnione do wsparcia odpowiadającego ich potrzebom;

19. podkreśla, że zgodnie z najnowszymi badaniami, jedno na pięć dzieci w Unii Europejskiej jest zagrożone ubóstwem, oraz że dzieci i młodzież, przede wszystkim pochodzący z mniejszości etnicznych, są szczególnie narażone na wykluczenie społeczne; uważa, że zagrożenie to jest nawet poważniejsze w większości nowych państw członkowskich, które przystąpiły do UE w latach 2004 i 2007, zwłaszcza jeżeli chodzi o dzieci i młodzież mieszkające na obszarach o niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej; podkreśla, że ważną rolę w przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu odgrywają usługi dostosowane do indywidualnych potrzeb, takie jak usługi opieki i usługi socjalne; przychylnie odnosi się do zaproponowanych w komunikacie pilnych działań wymierzonych w ubóstwo wśród dzieci, podkreślając fakt, że ubóstwo wśród dzieci stanowi utrzymujący się problem; wyraża przekonanie, że na szczeblu UE i państw członkowskich w pierwszym rzędzie należy zająć się zapobieganiem ubóstwu wśród dzieci, a zwłaszcza wśród dzieci osób samotnie wychowujących oraz z rodzin imigrantów, i jego likwidacją; ubolewa nad faktem, że komunikat nie wyznacza jasnych celów ilościowych w odniesieniu do likwidacji ubóstwa wśród dzieci;
20. podkreśla, że państwa członkowskie powinny wzmocnić wysiłki zmierzające do ochrony dzieci doświadczających wielokrotnych strat lub najbardziej podatnych na zagrożenia, podejmując różne środki, m.in. zapewniając przystępne, łatwo dostępne usługi o wysokiej jakości; wzywa do ustanowienia odpowiednich mechanizmów kontroli w celu zidentyfikowania i wspierania dzieci szczególnie narażonych;
21. przypomina państwom członkowskim o obowiązku niesienia pomocy i chronienia wszystkich dzieci przed groźbą niedożywienia, chorobami i maltretowaniem, niezależnie od statusu społecznego lub prawnego dziecka lub jego rodziców;
22. ubolewa, że komunikat nie odnosi się do sytuacji dzieci-imigrantów, dzieci ubiegających się o azyl i uchodźców oraz dzieci osób samotnie wychowujących; uważa, że powinno się specjalnie wspomnieć o tych grupach, które są nawet bardziej narażone na ubóstwo, wykluczenie społeczne i różne formy eksploatacji; w związku z tym wzywa Komisję do podjęcia dalszych działań w celu zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa rodzinom o niskich dochodach, których potomstwo często staje się ofiarą przemytników;
23. podkreśla, że konieczne jest zapewnienie, aby te dzieci, którym wiek pozwala na legalne podjęcie pracy, otrzymywały wynagrodzenie na podstawie zasady „taka sama płaca za taką samą pracę”;
24. wzywa do wszechstronnego podejścia do oceny wielowymiarowego charakteru ubóstwa wśród dzieci, z uwzględnieniem dobra dzieci, a nie jedynie analiz opartych na dochodach;
25. zwraca uwagę na kwestię dzieci żyjących na ulicy i wzywa państwa członkowskie i Komisję do podjęcia odpowiednich działań, takich jak lepsze monitorowanie sytuacji i mobilizacja odpowiedzialnych służb, tak aby zapewnić im wyżywienie, schronienie, edukację i opiekę medyczną;
26. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji mającą na celu uruchomienie w całej Unii Europejskiej telefonu zaufania dla dzieci i podkreśla, że konieczne jest, aby numer ten był bezpłatny i rozpowszechniony, tak aby znały go wszystkie dzieci, w szczególności znajdujące się w sytuacjach największego zagrożenia;

27. wskazuje na konieczność zapewnienia wszystkim dzieciom – w szczególności narażonym na największe ryzyko – dostępu do systemów zabezpieczenia społecznego i opieki zdrowotnej, oraz że w systemach tych powinna obowiązywać niska bariera dostępu;
28. proponuje, aby Unia Europejska zdefiniowała pojęcie „dzieci w niebezpieczeństwie”, aby określić wszystkie dzieci, które są ofiarami sytuacji społecznej zagrażającej ich dobremu stanowi umysłowemu i fizycznemu, lub też stwarzającej ryzyko, że zostaną one sprawcami lub ofiarami przestępczości;
29. zwraca się do Komisji i państw członkowskich o podjęcie inicjatyw (kampanii informacyjnych, wymiany dobrych praktyk itp.) mających na celu ochronę „dzieci w niebezpieczeństwie”, w tym zapobieganie przestępczości wśród młodocianych;
30. proponuje bliższą współpracę między UE i właściwymi władzami w odnośnych krajach w celu zwalczania wykorzystywania seksualnego dzieci oraz podjęcie zaostrożonych działań wobec europejskich obywateli uprawiających turystykę seksualną, której ofiarami są dzieci;
31. przyjmuje pogląd, że należy w pełni uwzględniać prawa dziecka przy godzeniu pracy i życia rodzinnego oraz kwestii związanych z czasem pracy;
32. zauważa, że wczesne zapewnienie dziecku opieki w placówkach opieki zbiorowej (żłobek, szkoła) jest jednym z najlepszych rozwiązań pozwalających pogodzić życie zawodowe z rodzinnym, a ponadto stanowi wczesne zapewnienie równości szans i uspołecznienia dziecka;
33. podkreśla konieczność zajęcia się problemem handlu dziećmi, który jest wewnętrznym problemem europejskim, a także szerszym problemem międzynarodowym;
34. z całą mocą potępia wszelkie formy pornografii dziecięcej; stanowczo wzywa państwa członkowskie, Komisję i Radę do podjęcia w Europie ofensywy przeciwko pornografii dziecięcej; w kampanii tej najważniejszą rolę powinna odgrywać współpraca krajowych organów policyjnych, wspieranych w swoich działaniach przez Europejski Urząd Policji EUROPOL; w związku z tym EUROPOL, oprócz prowadzenia dochodzeń przeciwko przestępczości zorganizowanej, powinien mieć prawo objęcia swoimi działaniami również indywidualnych sprawców, którzy prowadzą tę działalność przestępczą ponad granicami, zwłaszcza za pośrednictwem internetu;
35. z całą mocą potępia wszelkie formy pracy dzieci, niewolnictwa i tyranii wynikającej z zadłużenia oraz inne formy pracy szkodliwe dla zdrowia i bezpieczeństwa dzieci; wzywa Komisję i Radę do wyraźniejszego powiązania handlu i pomocy rozwojowej Unii Europejskiej dla państw trzecich z realizacją przez nie konwencji MOP w sprawie zakazu wykonywania pracy przez dzieci i podjęcia natychmiastowych działań mających na celu wyeliminowanie wszystkich form tego rodzaju pracy;
36. z całą mocą potępia wszelkie formy prostytucji dziecięcej i turystyki seksualnej; wzywa państwa członkowskie, Komisję i Radę do zagwarantowania ścigania sprawców zarówno w UE, jak i poza jej granicami; wzywa również do podejmowania i wspierania działań we współpracy z branżą turystyczną, które pomagają w skutecznym zwalczaniu

prostytycji dziecięcej i turystyki seksualnej, takich jak opracowanie kodeksów postępowania, dobrowolne zobowiązania i klauzule dodatkowe w umowach pomiędzy organizatorami wyjazdów a hotelami;

37. podkreśla wagę nadrzędnego traktowania praw dzieci, ustanowionych w Konwencji o prawach dziecka ONZ, wobec interesu społeczeństwa dotyczącego optymalizacji zasobów ludzkich; prawo do nieskrępowanego rozwoju indywidualnego musi mieć absolutne pierwszeństwo przed wybiórczym kierowaniem rozwojem dzieci stosownie do potrzeb społeczeństwa, np. skupianiem się na przyszłych perspektywach na rynku pracy;
38. podkreśla konieczność uwzględniania potrzeb dzieci i różnorodności tych potrzeb; dobrym przykładem takiej zróżnicowanej skali jest siódmy raport UNICEF z serii Innocenti Report Card, który przedstawia sytuację dzieci w odniesieniu do sześciu różnych obszarów – sytuacji materialnej, zdrowia i bezpieczeństwa, edukacji, relacji z rodziną i rówieśnikami, zagrożeń oraz postrzegania swojego statusu przez dzieci i młodzież;
39. wyraża ubolewanie, że pomimo tego, iż bardzo wiele dzieci w UE i poza nią musi podejmować pracę ze względu na trudną sytuację materialną rodziny, niewiele uwagi zwraca się na wdrożenie prawa pracy dotyczącego dzieci; jest zdania, że należy położyć większy nacisk na jego wdrożenie, zwłaszcza jako element procesu akcesyjnego;
40. podkreśla znaczenie zapewnienia w nowej strategii europejskiej lepszego wykonywania obowiązków i lepszej współpracy wszystkich zaangażowanych podmiotów, w tym społeczeństwa obywatelskiego, a przede wszystkim dzieci, poprzez zwiększenie pomocy finansowej ukierunkowanej na bezpośrednią poprawę sytuacji materialnej dzieci, na przykład poprzez lepszej jakości usługi opieki nad dziećmi, infrastrukturę i działania twórcze; aktywne uczestnictwo dzieci w podejmowaniu decyzji ich dotyczących powinno stale wzrastać wraz z wiekiem (zgodnie z postanowieniami art. 12 Konwencji o prawach dziecka ONZ);
41. wzywa Komisję do podjęcia kroków pozwalającym dzieciom cieszyć się dzieciństwem i brać udział w dziecięcych zabawach bez dyskryminacji społecznej lub wykluczenia;
42. wzywa Komisję do podjęcia kroków na rzecz ochrony dzieci uczęszczających do szkoły przed biciem, rasizmem i molestowaniem seksualnym;
43. uważa, że należy stworzyć warunki wstępne umożliwiające dzieciom osieroconym przez jedno lub oboje rodziców łagodną integrację w społeczeństwie z uniknięciem dyskryminacji, zapewniające im odpowiednią edukację i opiekę zdrowotną i dające im równe szanse w wielu dziedzinach, przy uniknięciu wykluczenia społecznego;
44. wzywa Komisję do podjęcia kroków na rzecz ochrony dzieci, których rodzice są dotknięci AIDS, co może powodować ich wykluczenie z niektórych zajęć i izolację społeczną;
45. wzywa Komisję do podjęcia kroków w celu zakazania stosowania kar cielesnych jako metody dyscyplinowania sierot w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
46. wzywa Komisję do podjęcia kroków na rzecz wprowadzenia zakazu okaleczania

narządów płciowych dziewcząt, powstrzymania wymuszonych małżeństw i do podjęcia działań w sprawie zabójstw honorowych.

PROCEDURA

Tytuł	Strategia UE dotycząca praw dziecka
Numer procedury	2007/2093(INI)
Komisja przedmiotowo właściwa	LIBE
Komisja wyznaczona do wydania opinii Data ogłoszenia na posiedzeniu	IMCO 26.4.2007
Ścisła współpraca	
Sprawozdawca komisji opiniodawczej Data powołania	Dimitrios Papadimoulis 23.1.2007
Poprzedni sprawozdawca	
Rozpatrzenie w komisji	12.4.2007 5.6.2007
Data zatwierdzenia wskazówek	7.6.2007
Wynik głosowania końcowego	+: 36 -: 0 0: 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Jan Andersson, Alexandru Athanasiu, Emine Bozkurt, Iles Braghetto, Philip Bushill-Matthews, Milan Cabrnock, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Luigi Cocilovo, Proinsias De Rossa, Harald Ettl, Richard Falbr, Ilda Figueiredo, Joel Hasse Ferreira, Stephen Hughes, Ona Juknevičienė, Jan Jerzy Kułakowski, Jean Lambert, Raymond Langendries, Elizabeth Lynne, Mary Lou McDonald, Thomas Mann, Ana Mato Adrover, Elisabeth Morin, Csaba Óry, Kathy Sinnott, Jean Spautz, Gabriele Stauner, Anne Van Lancker
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Udo Bullmann, Françoise Castex, Monica Maria Iacob-Ridzi, Sepp Kusstatscher, Mario Mantovani, Dimitrios Papadimoulis, Evangelia Tzampazi
Zastępcy (art. 178 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Bilyana Ilieva Raeva

26.6.2007

OPINIA KOMISJI KULTURY I EDUKACJI

dla Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

W kierunku strategii UE na rzecz praw dziecka
(2007/2093(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Lissy Gröner

WSKAZÓWKI

Komisja Kultury i Edukacji zwraca się do Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- A. mając na uwadze, że dla godności dziecka podstawowe znaczenie ma również korzystanie z prawa do nauki i kultury,
 - B. mając na uwadze, że niezbędne jest wprowadzenie i przestrzeganie praw dziecka we wszystkich instytucjach edukacyjnych, kulturalnych i stowarzyszeniach, gdzie dzieci rozwijają się,
 - C. mając na uwadze, że szkoła nie służy jedynie wychowaniu, lecz jest również miejscem, gdzie wpaja się wiedzę i kulturę,
 - D. mając na uwadze, że nieograniczone korzystanie z praw dziecka jest ostatnim etapem stopniowego rozwoju, który pozwala dzieciom stać się samodzielnymi i odpowiedzialnymi ludźmi,
 - E. mając na uwadze, że należy uwzględnić prawa dzieci mających trudności w szkole, przede wszystkim poprzez wprowadzenie metod pedagogicznych dostosowanych do ich potrzeb,
 - F. mając na uwadze, że należy pilnie zintensyfikować działania zmierzające do wsparcia edukacji szkolnej dzieci niepełnosprawnych w celu ułatwienia im integracji społecznej,
1. z zadowoleniem przyjmuje obecność w działaniach UE strategii na rzecz wspierania i ochrony praw dziecka, której celem jest zagwarantowanie skutecznej ochrony praw dziecka oraz zapobieganie wyzyskowi ekonomicznemu oraz wszelkim innym formom wykorzystywania, i w ramach której UE zobowiązała się do poszanowania praw

podstawowych, w tym praw dziecka;

2. podkreśla, że konieczne jest zapobieganie wszelkim formom wykluczenia, dyskryminacji i przemocy wobec dzieci;
3. uważa, że konieczne jest opracowanie konkretnych projektów, takich jak telefony zaufania, które gwarantują bezpłatny dostęp do pomocy we wszystkich językach urzędowych;
4. za niezbędne w celu umożliwienia poprawy sytuacji dzieci w skali światowej uważa wzmocnienie Europejskiego forum praw dziecka, internetowej platformy dyskusyjnej i roboczej, międzywydziałowej grupy Komisji Europejskiej oraz powołanie koordynatora do spraw praw dziecka;
5. wzywa UE do aktywnego udziału poprzez wyjaśnianie i zalecanie w szerzeniu znajomości Konwencji praw dziecka i jej rozpowszechnianiu na terenie Unii Europejskiej i poza nią;
6. podkreśla, że prawo do kształcenia stanowi podstawowy warunek rozwoju społecznego dzieci i musi być zagwarantowane wszystkim dzieciom, zgodnie z ich indywidualnymi zdolnościami i niezależnie od ich pochodzenia etnicznego i społecznego, a także sytuacji rodzinnej;
7. zachęca państwa członkowskie do tworzenia programów wymiany nauczycieli i uczniów, w szczególności z krajami Bliskiego Wschodu i krajami rozwijającymi się, i wspierania oraz szerzenia praw dziecka ze szczególnym uwzględnieniem prawa do nauki i równouprawnienia płci;
8. jest zdania, że dzieci powinny mieć dostęp do edukacji bez względu na ich status i/lub status ich rodziców; podkreśla znaczenie tego dostępu dla dzieci emigrantów i/lub uchodźców;
9. zwraca uwagę na cele i zadania określone w decyzjach z Barcelony, dotyczące równych możliwości rozwoju wszystkich dzieci oraz wystarczającej opieki;
10. zwraca uwagę, że dzieci, które występują jako opiekunowie rodziców lub rodzeństwa wymagających opieki, powinny mieć prawo do szczególnego, ukierunkowanego wsparcia;
11. podkreśla, że osoby opiekujące się zawodowo dziećmi wymagają stałego szkolenia na wysokim poziomie, dobrych warunków pracy i odpowiedniego wynagrodzenia w celu zapewnienia ciągłości opieki i jej wysokiej jakości;
12. przypomina, że w szerzenie znajomości praw dziecka i zapewnienie ich przestrzegania zaangażowane musi być społeczeństwo, w szczególności rodzice i wychowawcy;
13. wskazuje na zjawisko wykorzystywania dzieci i młodocianych w świecie mody, muzyki, filmu i sportu;
14. wzywa Radę i Komisję do podjęcia środków zapewniających odpowiednią ochronę przed przemocą w Internecie oraz w mediach audiowizualnych;

15. podkreśla, że w ramach europejskich programów Media i Kultura należy intensywniej promować "kulturę dziecięcą" i wzywa Radę oraz Komisję do budzenia zainteresowania dzieci europejską kulturą i językami poprzez odpowiednio dostosowane innowacyjne projekty oraz do wczesnego motywowania ich do nauki; jednocześnie podkreśla rolę wychowawczą mediów, aby poprzez wprowadzanie treści pedagogicznych wspierać bardziej świadome zastosowanie rozmaitych mediów;
16. opowiada się za wprowadzeniem w Unii Europejskiej jednolitego systemu klasyfikacji i oznakowania sprzedawanych i rozpowszechnianym wśród nieletnich treści audiowizualnych i gier wideo, aby norma europejska mogła służyć za przykład krajom spoza Unii;
17. podkreśla, że państwa członkowskie muszą - również na drodze udostępnienia niedrogich usług wysokiej jakości - zintensyfikować wysiłki zmierzające do ochrony dzieci upośledzonych pod wieloma względami lub dzieci szczególnie zagrożonych; apeluje o stworzenie odpowiednich mechanizmów monitoringu w celu wyłonienia i wsparcia zagrożonych dzieci;
18. w związku z przyjęciem nowej dyrektywy w sprawie medialnych usług audiowizualnych¹ wzywa Radę i Komisję do wprowadzenia zakazu szerzenia pornografii dziecięcej oraz pokazywania przemocy wobec dzieci we wszystkich mediach audiowizualnych;
19. wzywa Radę i państwa członkowskie do podjęcia wszelkich niezbędnych działań w celu ochrony nieletnich przed szkodliwym wpływem alkoholu i narkotyków;
20. wzywa Radę i państwa członkowskie do połączenia środków i projektów w celu wdrożenia tej strategii;
21. wzywa państwa członkowskie do szybkiego i szerokiego ograniczenia ubóstwa dzieci przy wykorzystaniu programów europejskich i ustanowienia kryteriów progowych oraz jednoczesnego zapewnienia równych szans wszystkim dzieciom, bez względu na ich pochodzenie społeczne;
22. wzywa Radę i państwa członkowskie do ustalenia konkretnych form regularnej wymiany doświadczeń i do opracowania - w oparciu o gromadzone dane z zakresu praw dziecka - kryteriów oceny, które umożliwią obiektywne porównania z uwzględnieniem różnych heterogenicznych struktur w poszczególnych państwach;
23. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby w ramach dalszego rozwoju strategii komunikacyjnej dotyczącej praw dziecka i wspierania sieci informacyjnych dla dzieci zapewniły opracowanie materiałów, które umożliwią dzieciom – na miejscu i w formie kontaktu bezpośredniego – dostęp do wysokiej jakości informacji opracowanych pod kątem ich potrzeb;
24. podkreśla znaczenie prawa dzieci i niepełnoletnich do opieki medycznej dla zdrowego

¹ Stanowisko Parlamentu Europejskiego w pierwszym czytaniu z dnia 13 grudnia 2006 r. w sprawie zmiany dyrektywy Rady 89/552/EWG w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej (P6_TA(2006)0559)

rozwoju;

25. przypomina, że instytucje służące nauce i kulturze to miejsca, w których dzieci muszą być w stanie w pełni korzystać ze swych praw przy uwzględnieniu ciężących na nich obowiązków;
26. podkreśla, że edukacja szkolna i kulturalna przygotowuje dzieci je do pełnienia w społeczeństwie roli wolnych i odpowiedzialnych obywateli;
27. podkreśla, że kultura i wykształcenie stanowią dwa istotne wektory rozwoju dziecka, dzięki którym ujawnia się jego osobowość, kształtuje jego wrażliwość i rozwija się jego fantazja i zdolności twórcze;
28. zaleca Komisji i państwom członkowskim kontynuację – w oparciu o wprowadzanie innowacji i opracowanie odpowiednich metod pedagogicznych – starań o dzieci mające problemy w szkole;
29. zaleca ponadto Komisji i państwom członkowskim zbadanie szczególnych potrzeb niepełnosprawnych uczniów i wprowadzenia programu szkolnego dopasowanego do ich potrzeb w celu wsparcia ich integracji społecznej;

PROCEDURA

Tytuł	Strategia UE na rzecz praw dziecka	
Numer procedury	2007/2093(INI)	
Komisja przedmiotowo właściwa	LIBE	
Komisja wyznaczona do wydania opinii Data ogłoszenia na posiedzeniu	CULT 26.4.2007	
Ścisłjsza współpraca – data ogłoszenia na posiedzeniu		
Sprawozdawca komisji opiniodawczej Data powołania	Lissy Gröner 12.9.2006	
Poprzedni sprawozdawca		
Rozpatrzenie w komisji	21.3.2007	8.5.2007
Data zatwierdzenia wskazówek	25.6.2007	
Wynik głosowania końcowego	+: 24	–: 1
	0:	
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Ivo Belet, Guy Bono, Marie-Hélène Descamps, Věra Flasarová, Milan Gaľa, Ovidiu Victor Ganț, Luis Herrero-Tejedor, Ruth Hieronymi, Sándor Kónya-Hamar, Manolis Mavrommatis, Marianne Mikko, Viorica-Pompilia-Georgeta Moisuc, Doris Pack, Christa Prets, Karin Resetarits, Pál Schmitt, Nikolaos Sifunakis, Hannu Takkula, Salvatore Tatarella, Henri Weber, Thomas Wise, Tomáš Zatloukal	
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Emine Bozkurt, Erna Hennicot-Schoepges, Mary Honeyball	
Zastępcy (art. 178 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego		
Uwagi (dane dostępne tylko w jednym języku)	...	

12.9.2007

OPINIA KOMISJI PRAWNEJ

dla Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

w sprawie europejskiej strategii na rzecz praw dziecka
(2007/2093(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Antonio López-Istúriz White

WSKAZÓWKI

Komisja Prawna zwraca się do Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. wzywa wszystkie państwa członkowskie, które jeszcze tego nie zrobiły, do ratyfikacji obu protokołów fakultatywnych do Konwencji o prawach dziecka;
2. wzywa państwa członkowskie, które jeszcze tego nie zrobiły, do ratyfikacji Konwencji haskiej z dnia 19 października 1996 r. o jurysdykcji, prawie właściwym, uznawaniu, wykonywaniu orzeczeń i współpracy w odniesieniu do odpowiedzialności rodzicielskiej i środków ochrony dzieci, i nalega, aby poszczególne instytucje Unii Europejskiej zachęcały kraje trzecie do ratyfikacji głównych międzynarodowych aktów prawnych dotyczących ochrony dzieci, w szczególności aktów, które mogą wpłynąć na poprawę sytuacji nieletnich imigrantów;
3. mając na uwadze, że rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej¹ jest różnie interpretowane przez władze krajowe, wzywa Komisję do opracowania wytycznych oraz zbioru najlepszych praktyk, aby wyjaśnić i ułatwić stosowanie wymienionego rozporządzenia;
4. wzywa Komisję i Radę do przestrzegania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (w szczególności art. 24) przy stanowieniu prawa, aby zapewnić w ten sposób systematyczne uwzględnianie praw dziecka – zwłaszcza praw dzieci, które znajdują się w niekorzystnej, niepełnej lub powodującej zagrożenia sytuacji lub które należą do społeczności

¹ Dz.U. L 338 z 23.12.2003, str. 1.

imigrantów lub mniejszości etnicznych, szczególnie Romów – w każdym wniosku legislacyjnym;

5. przypomina, że przystąpienie Wspólnoty Europejskiej do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności Rady Europy byłoby właściwym rozwiązaniem dla zwiększenia ochrony dzieci w UE, i wzywa Radę do podpisania w jak najkrótszym terminie aktu przystąpienia WE do wymienionej konwencji;
6. wzywa Radę do jak najszybszego przyjęcia wniosku dotyczącego decyzji ramowej w sprawie organizacji wymiany informacji pochodzących z rejestru skazanych pomiędzy państwami członkowskimi oraz treści tych informacji (COM(2005)0690);
7. wzywa Radę do rozszerzenia zadań Europolu w zakresie zwalczania przestępstw transgranicznych, których ofiarami są dzieci, w szczególności odnośnie do rozpowszechniania pornografii dziecięcej za pomocą internetu oraz do możliwości kierowania zespołami dochodzeniowymi w tej dziedzinie przez urzędnika Europolu;
8. przypomina, że normy międzynarodowe dotyczące ochrony dzieci stosują się do osób niepełnoletnich bez opieki przybywających na terytorium Unii Europejskiej jako nielegalni imigranci; zwraca się do wszystkich władz lokalnych, regionalnych i krajowych, a także do instytucji Unii Europejskiej, o zaoferowanie jak najściślejszej współpracy w opiece nad tymi nieletnimi; zwraca się do Komisji o ustanowienie z krajami trzecimi będącymi krajami pochodzenia imigrantów procedur współpracy międzynarodowej na rzecz pomocy, które zagwarantują poprawny powrót osób niepełnoletnich do tych krajów, oraz do ustanowienia mechanizmów opieki nad osobami niepełnoletnimi po ich powrocie do kraju pochodzenia w ich rodzinach biologicznych lub za pomocą mechanizmów lub instytucji, które będą ich skutecznie chronić;
9. wzywa Komisję do przedstawienia sprawozdania w sprawie możliwości włączenia do wszystkich umów międzynarodowych zawartych między Wspólnotą Europejską a krajami trzecimi specjalnej prawnie wiążącej klauzuli dotyczącej przestrzegania praw dziecka określonych na szczeblu międzynarodowym.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	18.12.2007
Wynik głosowania końcowego	+: 54 -: 0 0: 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Alexander Alvaro, Roberta Angelilli, Mihael Brejc, Kathalijne Maria Buitenweg, Maria Carlshamre, Michael Cashman, Giuseppe Castiglione, Giusto Catania, Jean-Marie Cavada, Carlos Coelho, Panayiotis Demetriou, Gérard Deprez, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Bárbara Dührkop Dührkop, Claudio Fava, Armando França, Urszula Gacek, Kinga Gál, Patrick Gaubert, Roland Gewalt, Livia Járóka, Ewa Klamt, Stavros Lambrinidis, Esther De Lange, Henrik Lax, Roselyne Lefrançois, Sarah Ludford, Jaime Mayor Oreja, Claude Moraes, Javier Moreno Sánchez, Rares-Lucian Niculescu, Bogusław Rogalski, Martine Roure, Luciana Sbarbati, Inger Segelström, Søren Bo Søndergaard, Csaba Sógor, Vladimir Urutchev, Ioannis Varvitsiotis, Manfred Weber, Renate Weber, Tatjana Ždanoka
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Edit Bauer, Simon Busuttil, Iratxe García Pérez, Genowefa Grabowska, Ignasi Guardans Cambó, Sophia in 't Veld, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jean Lambert, Antonio Masip Hidalgo, Bill Newton Dunn, Rainer Wieland
Zastępca(y) (art. 178 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Giulietto Chiesa, Ģirts Valdis Kristovskis, Manuel Medina Ortega